

HØGSKOLEN I INNLANDET
Postboks 400 Vestad
2418 ELVERUM

Saksbehandler: Ingunn Dørve

Vår ref: 22/13455-52

Vår dato: 19.06.2024

Deres ref:

Deres dato:

Sakkyndig rapport til offentlig uttalelse - søknad fra Høgskolen i Innlandet om akkreditering som universitet

Vedlagt følger rapporten fra sakkyndig komité som har vurdert søknaden fra Høgskolen i Innlandet om akkreditering som universitet.

Vi ber om at dere sender NOKUT en offentlig uttalelse til rapporten innen 5. august til postmottak@nokut.no, med kopi til ingunn.dorve@nokut.no. Uttalelsen legges frem for styret i NOKUT sammen med rapporten fra den sakkyndige komiteen. Hvis dere ikke ønsker å gi en uttalelse, ber vi om at dere gir oss beskjed om det.

Retten til å uttale seg er en anledning for institusjonen til å kommentere den sakkyndige komiteens rapport. Styret i NOKUT behandler saken 12. september, og vi vil orientere dere så snart vi gjør vedtak.

Dersom dere har spørsmål, kan dere kontakte Ingunn Dørve per e-post eller telefon 92 66 26 05.

Vi ber om at dere sender en bekreftelse til saksbehandler når rapporten er mottatt.

Med hilsen

Hege Brodahl
seksjonssjef

Ingunn Dørve
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert.

Kopi til: HØGSKOLEN I INNLANDET v/Hans Petter Nyberg

Innstilling

Høgskolen i Innlandet

Søknad om akkreditering som universitet

2024

NOKUT

NOKUT er sertifisert
som miljøfyrtårn

Institusjon	Høgskolen i Innlandet
Sakkyndige	Staffan Edén, Aleksander Gjøsæter, Lin Marie Holvik, Berit Kjeldstad og Peder Østergaard
NOKUTs saksnummer	22/13455

© NOKUT Oppgi NOKUT som opphav

Forord

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved institusjonene gjennom blant annet å akkreditere institusjoner. Institusjoner som ønsker å få utvidet akkrediteringsmyndighet, må søke NOKUT om akkreditering av ny institusjonskategori: akkreditert høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet. På grunnlag av NOKUTs akkreditering avgjør Kongen i statsråd institusjonens status.

Høgskolen i Innlandet (HINN) er en statlig akkreditert høyskole som har søkt om akkreditering som universitet. Akkreditering som universitet innebærer at institusjonen gis myndighet til selv å akkreditere studietilbud institusjonen skal tilby.

NOKUT mottok søknaden fra HINN 12. desember 2022, og søknaden er vurdert etter gjeldende krav. Den sakkyndige komiteen som har vurdert søknaden besøkte høgskolen 19. og 20. mars 2024. I denne rapporten legger den sakkyndige komiteen frem sine vurderinger og anbefaling til NOKUT om HINN bør akkrediteres som universitet.

Innhold

1 Bakgrunn og grunnlag for vurdering	5
1.1 Institusjonsakkreditering	5
1.2 Akkreditering som universitet.....	5
1.3 Grunnlag for vurderingen	6
1.4 Historikk og saksgang.....	6
1.5 Om rapporten	7
2 Beskrivelse av institusjonen	9
2.1 Organisering.....	9
2.2 Studieportefølje	10
2.3 Faglig virksomhet	10
2.4 Styre og ledelse	11
2.5 Studentrepresentasjon	12
3 Akkreditering som universitet	13
3.1 Primærvirksomhet	13
3.2 Organisering og infrastruktur.....	14
3.3 Strategi.....	19
3.4 Systematisk kvalitetsarbeid	21
3.5 Antall faglig ansatte og institusjonens kompetanseprofil.....	23
3.6 Doktorgradsområder	30
3.7 Stabil forskerutdanning.....	37
3.8 Uteksaminerte kandidater på lavere og høyere grads nivå	45
3.9 Opptak og gjennomstrømming	50
3.10 FoU/KU i samspill med utdanningsvirksomheten.....	54
3.11 Stabilitet og høy internasjonal kvalitet	57
3.12 Faglige nettverk	67
4 Helhetlig vurdering.....	70

1 Bakgrunn og grunnlag for vurdering

1.1 Institusjonsakkreditering

Institusjonsakkreditering er en faglig bedømming av om en høyere utdanningsinstitusjon oppfyller krav til akkreditering fastsatt av Kunnskapsdepartementet og NOKUT. Institusjonens akkrediteringsnivå avgjør hvilke fullmakter den har til selv å etablere studietilbud uten å søke NOKUT om akkreditering for disse. I Norge er det fire institusjonsnivåer:

- **Høgskoler uten akkreditering** kan ikke på egen fullmakt opprette studietilbud, men har fått akkreditering for ett eller flere enkeltstudier.
- **Akkrediterte høyskoler** kan på egen fullmakt opprette studietilbud på bachelornivå. Hvis høyskolene har fått akkreditering til å tildele doktorgrad innenfor ett eller flere fagområder, har de også rett til å opprette masterutdanninger på egen fullmakt innenfor disse fagområdene.
- **Vitenskapelige høyskoler** kan på egen fullmakt opprette studietilbud på bachelor- og masternivå innenfor fagområdene hvor de har rett til å tildele doktorgrad.
- **Universiteter** kan på egen fullmakt opprette studietilbud institusjonen skal tilby.

Det juridiske grunnlaget for institusjonsakkreditering er

- lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (studiekvalitetsforskriften) av 1. februar 2010, fastsatt av Kunnskapsdepartementet
- forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) av 7. februar 2017, fastsatt av NOKUT.

Det vises for øvrig til studiekvalitetsforskriften §§ 1-4 og 1-9, som regulerer NOKUTs utøvelse av forvaltningsmyndighet og forholdet til forvaltningsloven.

1.2 Akkreditering som universitet

En høyskole som søker om å bli akkreditert som universitet, må vise at den oppfyller alle gjeldende krav til akkreditering fastsatt i studiekvalitetsforskriften §§ 3-4 og 3-7 og studietilsynsforskriften § 3-1.

NOKUT oppnevner sakkyndige for å gjøre vurderinger ved akkreditering av institusjoner innenfor høyere utdanning, jf. studiekvalitetsforskriften § 1-7. Kriterier for de sakkyndiges kompetanse er gitt i studietilsynsforskriftens § 5-6. De sakkyndige avgir rapport om vurderingen og gir anbefalinger til NOKUT. Rapporten består av vurderinger av hvorvidt søkerinstitusjonen fyller standarder og kriterier for akkreditering, og de sakkyndige gjennomfører en helhetlig vurdering av om institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater er tilstrekkelig til at institusjonen kan bære akkrediteringsmyndigheten som universitetsakkrediteringen gir.

I tillegg til en sakkyndig komité oppnevner NOKUT faggrupper. Faggruppene består av fagfeller som bistår med vurderinger av utdannings- og FoU-virksomheten innenfor de minimum fire doktorgradsområdene som ligger til grunn for søknaden. Faggruppene skal særlig vurdere om doktorgradsområdene oppfyller studiekvalitetsforskriften § 3-7 andre ledd om høy internasjonal kvalitet. I tillegg blir faggruppene bedt om å bistå den sakkyndige komiteen med vurderinger av § 3-7 tredje, fjerde og femte ledd, som omhandler doktorgradsområder og stabil forskerutdanning.

Det går frem av universitets- og høyskoleloven § 1-2 andre ledd at det er Kongen som endelig avgjør hvilken kategori den enkelte institusjon tilhører. Et vedtak om institusjonsakkreditering fra NOKUTs styre må foreligge før Kongen i statsråd fatter beslutning om endret institusjonskategori.

1.3 Grunnlag for vurderingen

Hovedgrunnlaget for den sakkyndige komiteens vurdering ved søknad om akkreditering som universitet er institusjonens søknad med tilhørende dokumentasjon. I tillegg avgir faggruppene rapporter med sine vurderinger og anbefalinger, som legges til grunn for komiteens vurderinger av doktorgradsområdene. Både faggruppene og den sakkyndige komiteen kan ved behov be søkerinstitusjonene om supplerende dokumentasjon som kan inngå i vurderingsgrunnlaget.

Komiteen gjennomfører institusjonsbesøk, der de sakkyndige intervjuer ledelse på alle nivåer, ansatte og studenter ved institusjonen. Informasjonen som kommer frem under institusjonsbesøket, supplerer og underbygger den skriftlige dokumentasjonen.

Når det gjelder tallgrunnlaget, er vurderingene i rapporten basert på høgskolens egen presentasjon av nøkkeltall og indikatorer på søknadstidspunktet. I tillegg er det lagt til grunn et oppdatert tallgrunnlag fra DBH for 2022 og 2023, for å vise og hensynta utviklingen ved HINN også etter søknadstidspunktet.

1.4 Historikk og saksgang

HINN søkte første gang om akkreditering som universitet i desember 2018. Den sakkyndige komiteen anbefalte da NOKUT å ikke akkreditere HINN som universitet, ettersom komiteen mente at høgskolen ikke oppfylte følgende tre krav til akkreditering som universitet:

- studiekvalitetsforskriften § 3-8 første ledd (nå § 3-7 første ledd) som omhandler tilstrekkelig antall faglig ansatte
- studiekvalitetsforskriften § 3-8 femte ledd (nå § 3-7 femte ledd) som omhandler stabil forskerutdanning
- studiekvalitetsforskriften § 3-8 andre ledd (nå § 3-7 andre ledd) som omhandler høy internasjonal kvalitet.

NOKUTs styre fulgte komiteens anbefaling og fattet i juni 2020 vedtak om å avslå søknaden.

NOKUT mottok ny søknad fra HINN i desember 2022. På grunn av begrensninger i saksbehandlingskapasiteten hos NOKUT ble det ikke gjennomført en administrativ vurdering av søknaden før i juni 2023. Den sakkyndige komiteen og faggruppene ble oppnevnt i august 2023 og begynte sitt arbeid i november 2023. Faggruppene leverte sine rapporter og presenterte sine vurderinger for komiteen i januar 2024.

På vegne av faggruppene og komiteen etterspurte NOKUT supplerende dokumentasjon fra HINN i to omganger, først i desember 2023 og deretter i februar 2024. HINN ettersendte den etterspurte dokumentasjonen innen de gitte fristene.

Komiteen gjennomførte institusjonsbesøk over to dager i mars 2024. Komiteen ferdigstilte sin sakkyndige vurdering og avga rapport til NOKUT medio juni 2024. Rapporten ble deretter oversendt til HINN for faktasjekk.

1.5 Om rapporten

I denne rapporten fra den sakkyndige komiteen gjennomgås alle kravene som Høgskolen i Innlandet må oppfylle for å kunne bli akkreditert som universitet. Gjennomgangen følger samme struktur som NOKUTs veileder for institusjoner som søker universitetsakkreditering:

- studiekvalitetsforskriften § 3-4 andre ledd, som omhandler institusjonens primærvirksomhet
- studiekvalitetsforskriften § 3-4 tredje ledd, som omhandler institusjonens organisering og infrastruktur
- studietilsynsforskriften § 3-1 andre ledd, som omhandler institusjonens strategi
- studietilsynsforskriften § 3-1 tredje ledd, som omhandler institusjonens systematiske kvalitetsarbeid
- studiekvalitetsforskriften § 3-7 første ledd og studietilsynsforskriften § 3-1 sjette ledd, som omhandler fagmiljø
- studiekvalitetsforskriften § 3-7 tredje og fjerde ledd, som omhandler doktorgradsområder
- studiekvalitetsforskriften § 3-7 femte ledd, som omhandler stabil forskerutdanning
- studiekvalitetsforskriften § 3-7 sjette ledd, som omhandler uteksaminerte kandidater på lavere og høyere grads nivå
- studietilsynsforskriften § 3-1 fjerde ledd, som omhandler opptak og gjennomstrømning
- studietilsynsforskriften § 3-1 femte ledd, som omhandler FoU/KU i samspill med utdanningsvirksomheten
- studiekvalitetsforskriften § 3-7 andre ledd og studietilsynsforskriften § 3-1 første ledd, som omhandler høy internasjonal kvalitet
- studiekvalitetsforskriften § 3-7 syvende ledd, som omhandler faglige nettverk

Rapporten består av fem deler. Del 1 er en beskrivelse av bakgrunnen for og prosessen med å vurdere søknaden fra HINN. Del 2 er en kort beskrivelse av høgskolen. Del 3 er den

sakkyndige komiteens vurdering opp mot kravene til akkreditering som universitet. Del 4 er komiteens helhetlige vurdering. Del 5 består av vedlegg og omfatter en oversikt over medlemmene av den sakkyndige komiteen og faggruppene, komiteens og faggruppens mandater, faggruppens rapporter, program for institusjonsbesøket og HINNs offentlige uttalelse.

2 Beskrivelse av institusjonen

2.1 Organisering

Høgskolen i Innlandet (HINN) er en statlig høgskole som ble etablert 1. januar 2017 ved en fusjon mellom daværende Høgskolen i Hedmark og Høgskolen i Lillehammer, men bygger på en lang historie med høyere utdanning og forskning i ulike institusjoner i Hedmark og Oppland. I 2023 hadde høgskolen om lag 15 000 studenter og cirka 1 300 årsverk, hvorav 814 faglige årsverk (inkludert stipendiater).

HINN er en flercampusinstitusjon og har følgende studiesteder:

- Lillehammer
- Hamar
- Elverum
- Rena
- Evenstad
- Blæstad

I tillegg har høgskolen desentraliserte studiesteder i Kongsvinger, på Tynset og i Oslo.

Høgskolens faglige virksomhet er organisert i seks fakulteter, med underliggende institutter, og den faglige virksomheten er organisert på tvers av de ulike studiestedene:

- **Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk** (Hamar og Lillehammer) hadde totalt 233 faglige årsverk (inkl. stipendiater) og 2 727 studenter (heltidsekvivalenter¹) per 1. oktober 2023.
- **Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap** (Rena og Lillehammer) hadde totalt 211 faglige årsverk (inkl. stipendiater) og 4 258 studenter (heltidsekvivalenter) per 1. oktober 2023.
- **Fakultet for helse- og sosialvitenskap** (Elverum og Lillehammer) hadde totalt 192 faglige årsverk (inkl. stipendiater) og 2906 studenter (heltidsekvivalenter) per 1. oktober 2023.
- **Fakultet for anvendt økologi, landbruksfag og bioteknologi** (Evenstad, Hamar og Blæstad) hadde totalt 99 årsverk (inkl. stipendiater) og 636 studenter (heltidsekvivalenter) per 1. oktober 2023.
- **Fakultet for audiovisuelle medier og kreativ teknologi** (Hamar og Lillehammer) hadde totalt 47 faglige årsverk (inkl. stipendiater) og 421 studenter (heltidsekvivalenter) per 1. oktober 2023.

¹ Heltidsekvivalenter er et konstruert mål på antall studenter som studerer på heltid, og regnes ut fra antall studiepoeng per studietilbud, slik at studenter på et 4-årig program som har vanlig normering på 3 år, omregnes til 0,75 heltidsekvivalenter. For en årsenhet organisert på deltid over 2 år blir en student 0,5 heltidsekvivalent. For programmer på 30 studiepoeng og mindre benyttes også informasjon om programmets omfang i form av studiepoeng.

- **Den norske filmskolen** (Lillehammer) hadde totalt 24 faglige årsverk (inkl. stipendiater) og 105 studenter (heltidsekvivalenter) per 1. oktober 2023.

Fra 1. august 2024 vil den faglige virksomheten være organisert i fem fakulteter, da Den norske filmskolen skal fusjoneres med Fakultet for audiovisuelle medier og kreativ teknologi.

2.2 Studieportefølje

I søknaden oppgir HINN å ha totalt 46 bachelorprogrammer og 32 masterprogrammer, samt en lang rekke- etter og videreutdanninger. I tillegg har høgskolen seks ph.d.-programmer:

- **ph.d. i anvendt økologi og bioteknologi (AØB)** ved Fakultet for anvendt økologi, landbruk og bioteknologi
- **ph.d. i profesjonsrettede lærerutdanningsfag (PROFF)** ved Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk
- **ph.d. i innovasjon i tjenesteyting – offentlig og privat sektor (INTOP)** ved Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap
- **ph.d. i barn og unges deltakelse og kompetanseutvikling (BUK)** ved Fakultet for Helse- og sosialvitenskap
- **ph.d. i helse og velferd (HELVEL)** ved Fakultet for helse- og sosialvitenskap
- **ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid i film og beslektede audiovisuelle kunstformer (FILMART)** – Den norske filmskolen.²

Det er ph.d.-programmene i anvendt økologi og bioteknologi (AØB), profesjonsrettede lærerutdanningsfag (PROFF), innovasjon i tjenesteyting – offentlig og privat sektor (INTOP) og barn og unges deltakelse og kompetanseutvikling (BUK) som HINN har lagt til grunn for søknaden om akkreditering som universitet. Ph.d. i helse og velferd (HELVEL) startet opp høsten 2022 og skal på sikt erstatte BUK. Heretter brukes forkortelsene når doktorgradsprogrammene omtales i rapporten.

2.3 Faglig virksomhet

Hoveddelen av forsknings- og utdanningsvirksomheten ved HINN finner sted innenfor fagområdene helse- og sosialfag, utdanningsvitenskap, økonomi- og administrasjonsfag, medie- og film samt anvendt økologi, landbruksfag og bioteknologi.

De faglig ansatte er organisert i 68 forskergrupper, som særlig bygger opp under doktorgradsutdanningene og den tilhørende faglige virksomheten. Forskergruppene er sortert under følgende syv temaområder:

- helse, idrett og velferd

² Ph.d.-programmet i kunstnerisk utviklingsarbeid og beslektede audiovisuelle kunstformer (FILMART) startet opp høsten 2022. Det tidligere ph.d.-programmet i audiovisuelle medier (fellesgrad med NTNU) ble nedlagt 1. januar 2021.

- natur, biologi og miljø
- oppvekst og utdanning
- politikk og samfunn
- språk og litteratur
- økonomi, ledelse og innovasjon
- film, TV og digitale medier

Noen forskergrupper er organisert internt på fakultetene og andre på tvers av fakultetene og studiestedene. Størrelsen på forskergruppene varierer, avhengig av fagområde og sammensetning. Forskergruppene er bredt sammensatt på tvers av stillingskategoriene, og alle ph.d.-studentene ved HINN knyttes til en forskergruppe innenfor sitt fagområde. HINN oppgir i søknaden at en stor del av forskningsaktiviteten foregår i samarbeid med internasjonale partnere og i ulike nasjonale og internasjonale nettverk, hvorav 215 aktive forskningsprosjekter per august 2022. I tillegg er høgskolen deltager i 300 eksternt finansierte prosjekter.

2.4 Styre og ledelse

Styret er det øverste organet ved høgskolen. HINN følger universitets- og høyskolelovens hovedmodell, der styret har eksternt leder, og rektor tilsettes av styret. Gjeldende styreperiode er 1.8.23–31.7.2027.

Rektoratet består av rektor, prorektor forskning og utvikling, prorektor utdanning og prorektor samfunnskontakt, alle ansatt av styret på åremål for fire år. Prorektor forskning og utvikling har overordnet ansvar for forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid, bibliotek, forskningsadministrasjon og internasjonalisering av forskning. Prorektor utdanning har overordnet ansvar for utdanningskvalitet, studieadministrative tjenester og systemer, universitets- og høyskolepedagogisk utviklingsarbeid, studentdemokrati og internasjonalisering av utdanning. Prorektor samfunnskontakt har overordnet ansvar for samfunnskontakt, kommunikasjon og markedsføring.

Høgskolens administrasjon består av seks avdelinger som støtter og tilrettelegger for den faglige virksomheten. Administrasjonen er matriseorganisert, noe som innebærer at de tre prorektorene og tre av avdelingsdirektørene har ansvaret for sine respektive fagområder gjennom hele organisasjonen. De sentraladministrative funksjonene er organisert i Lillehammer og Elverum.

De seks fakultetene³ blir ledet av dekaner, som er fakultetenes øverste faglige og administrative leder. Fakultetene har prodekaner for forskning og prodekaner for utdanning med ansvar knyttet til faglig ledelse og utvikling innenfor sine ansvarsområder,

³ HINN's styre vedtok 14.12.2023 at Den norske filmskolen skal fusjoneres med Fakultet for audiovisuelle medier og kreativ teknologi fra og med 1.8.2024.

med myndighet delegert fra dekanen. Fakultetsrådene har en rådgivende funksjon overfor dekanene. Hvert fakultet har i tillegg en administrativ leder underlagt dekanen.

Fakultetene er videre organisert i institutter (med unntak av Den norske filmskolen), der instituttleder har det faglige og administrative ansvaret. Instituttene har ikke en egen administrasjon, men instituttlederne støttes administrativt av fakultetsadministrasjonen. Ordningen med studieprogramansvarlige innebærer at alle studieprogrammer er underlagt faglig ledelse (se nærmere beskrivelse i 3.4).

2.5 Studentrepresentasjon

Studentorganisasjonen i Innlandet (StInn) ivaretar studentenes interesser og fremmer studentenes synspunkter overfor HINN, Studentsamskipnaden i Innlandet, vertskommuner og andre relevante aktører. Studenttinget utgjør studentorganisasjonens øverste organ, og representanter til Studenttinget velges blant studentene, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-1 andre ledd. HINN skal legge forholdene til rette slik at studentorganisasjonen kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-1 tredje ledd. I tillegg til Studenttinget har studentene egne råd, komiteer og utvalg på institusjons-, studiesteds- og studieprogramnivå, ned til kull- og klassetillitsvalgte.

Studentene er representert i styrer, utvalg og råd ved HINN, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-4 første ledd, og representantene oppnevnes i all hovedsak av arbeidsutvalget i StInn.

3 Akkreditering som universitet

3.1 Primærvirksomhet

Studiekvalitetsforskriften § 3-4. Akkreditering av institusjoner

(2) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling.

Beskrivelse av vurderingsgrunnlaget

De statlige institusjonene Høgskolen i Lillehammer og Høgskolen i Hedmark ble fra 1. januar 2017 organisert som én høyskole med navnet Høgskolen i Innlandet. Begge de fusjonerte institusjonene hadde hatt status som akkrediterte høyskoler siden 1. januar 2003.

For statlige institusjoner med status som akkreditert høyskole anses normalt kravet som oppfylt.

Vurdering

Komiteen legger til grunn at HINN har akkreditering som høyskole, og vurderer at primærvirksomheten ved HINN er høyere utdanning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling.

Konklusjon

Kravet i studiekvalitetsforskriften § 3-4 andre ledd er oppfylt.

3.2 Organisering og infrastruktur

Studiekvalitetsforskriften § 3-4. Akkreditering av institusjoner

(3) Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.

Beskrivelse av vurderingsgrunnlaget

For å vurdere om kravet er oppfylt, har komiteen tatt utgangspunkt i vurderingen som ble gjort i 2020, søknaden fra 2022, opplysninger fra institusjonsbesøket og et oppdatert tallgrunnlag fra DBH.

HINN oppfylte kravet i 2020. Den sakkyndige komiteens vurderinger var da at høgskolens organiserings- og ledelsesstruktur var godt tilpasset og støttet opp om virksomheten, og at studentdemokratiet og studentrepresentasjonen fungerte godt. Biblioteket ble vurdert som godt tilpasset en moderne utdanningsinstitusjon. Komiteen bemerket samtidig at HINN var den institusjonen i sektoren med færrest kvadratmeter per student, og de sakkyndige anbefalte at HINN vurderte å øke antall kvadratmeter per student på noen av studiestedene.

Den overordnede organiseringen ved HINN er nærmere beskrevet i kapittel 2. I det følgende beskrives de ulike grepene institusjonen har gjort for å styrke HINN som forskningsinstitusjon siden forrige søknad. Deretter redegjøres det for status for høgskolens arealsituasjon.

Organisering

Det er prorektor for forskings- og utviklingsarbeid og kunstnerisk utviklingsarbeid (heretter kalt prorektor FoU) som har det overordnede strategiske og administrative ansvaret for virksomhetsområdet forskning, herunder også ph.d.-programmene. Prorektor FoU leder høgskolens FoU-utvalg, som primært består av fakultetenes prodekaner for forskning, og som er høgskolestyrets fagorgan for forskningspolitikk og forskningsforvaltning. FoU-utvalget er et strategisk, samordnende og rådgivende organ for HINNs forskningsvirksomhet, det kunstneriske og det faglige utviklingsarbeidet og ph.d.-utdanningene.

I søknaden oppgir HINN at de høgskolen har utviklet sine støttesystemer og infrastruktur for FoU betraktelig de siste årene, både på institusjonsnivå og på fakultetsnivå. I 2020 ble det tilsatt en forskningsdirektør, og i 2021 ble det etablert et nettverk for forskningsstøtte internt i høgskolen, kalt FORSK!-klyngen. Her legges det til rette for koordinering av forskningsstøtten på tvers av enheter og fakulteter ved HINN. Klyngen omfatter ressurspersoner fra IT, bibliotek, økonomi, kommunikasjon og forskningsadministrasjon både på fakultets- og institusjonsnivå. HINNs forskningsstøtte er ellers knyttet til nasjonale og internasjonale nettverk som Norsk nettverk for forskningsadministrasjon (NARMA) og Europeisk nettverk for forskningsadministrasjon (EARMA). HINN mottok i 2020 Europakommisjonens Charter and Code-sertifisering. Implementeringen av sertifiseringen understøtter ytterligere satsningen på kvalitet i forskning ved HINN, og høgskolen forventer at denne satsningen vil gi resultater i form av flere tilslag på eksterne søknader i årene som

kommer. I 2020 ble det opprettet en lokal etisk komitee for forskning ved HINN. Den etiske komiteen skal sikre at forskningsprosjekter som faller utenfor den formelle granskningen av de Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk og NSD, lever opp til anerkjente forskningsetiske normer. HINN har siden 2017 hatt et felles redelighetsutvalg for forskning sammen med Universitetet i Sørøst-Norge. Utvalget skal behandle saker knyttet til uetisk vitenskapelig praksis og forskningsfuske ved de to institusjonene.

HINN vektlegger at fakultetene skal ha stor grad av selvstendighet i måten de organiserer forskningsvirksomheten, innenfor rammene gitt av HINNs strategi samt føringer og retningslinjer gitt av ledelsen og FoU-utvalget. Høgskolestyret besluttet i 2018 at det skal være fakultetsråd ved hvert fakultet. Fakultetsrådene har et særlig søkelys på fakultetets faglige samarbeid med samfunns- og arbeidsliv og er et rådgivende organ som skal behandle saker knyttet til fakultetenes strategi og faglige virksomhet. På fakultetsnivå er prodekan forskning rådgiver for dekan, og i tillegg ivaretar prodekanen ulike lederoppgaver. Dette gjelder særlig oppfølging av forskerutdanningene, men også arbeid med søknader om eksterne midler, kontakt med forskergrupper og arbeid med å styrke nasjonale og internasjonale nettverk. De siste årene har høgskolens forskergrupper fått en sentral plass i den faglige virksomheten. Det er lagt spesielt til rette for at ph.d.-studentene skal ha tilhørighet til en forskergruppe, både sosialt og faglig. Tilhørigheten til forskergruppene er også et tiltak for å sikre studentenes fremdrift. Høgskolen benytter en resultatbasert tildeling av FoU-tid, noe som har bidratt til en mer målrettet bruk av de ansattes ressurser og til flere publikasjoner.

Infrastruktur

Høgskolen disponerer en bygningsmasse på om lag 100 000 kvm, hvorav ca. 70 prosent av lokalene leies av Statsbygg og de resterende av private utleiere. Studiestedenes størrelse, kompleksitet og egenart varierer (se nærmere omtale av studiestedene i kapittel 2). HINN oppgir i søknaden at høgskolen har gjort vesentlige endringer og oppgraderinger i både bygg og i teknisk- og informasjonsteknologisk infrastruktur de siste årene. Høgskolens bygningsmasse har økt grunnet større arealbehov, og utvikling i studievaner og undervisningsmetoder har krevd endring i teknisk infrastruktur.

Den årlige tilstandsrapporten for høyere utdanning fra Kunnskapsdepartementet omtaler arealsituasjonen i sektoren. Rapporten for 2022 viste at HINN lå i nederste sjikt med tanke på antall kvadratmeter per registrert student. HINN hadde 6,8 kvadratmeter per student, mens gjennomsnittet for UH-sektoren var på 13,7 kvadratmeter per student. Dersom man ser på kvadratmeter per *campusstudent*, hadde HINN 8,4 kvadratmeter per student, mens gjennomsnittet for UH-sektoren var på 15 kvadratmeter. Som det går frem av tabell 1, så varierer antall kvadratmeter per student mellom studiestedene ved HINN.

Studiested	Brutto leieareal (kvm)	Antall studenter	Areal per student (kvm)
Lillehammer	38 289	5 360	7,1
Hamar	23 051	2 675	8,6
Elverum	14 447	2 320	6,2
Rena	8 564	4 020	2,1
Evenstad	9 006	250	36,0
Blæstad	4 014	330	12,1

Tabell 1: Oversikt over areal per studiested og student 2022. Kilde: DBH

Høgskolen oppgir i søknaden at den i tiden fremover står ovenfor store prosjekter knyttet til at leiekontraktene med Statsbygg utløper på Lillehammer og Hamar (i henholdsvis 2023 og 2028), endrede behov for jordbruksutdanningen, økt arealbehov på studiested Rena og endrede behov for studentene på Evenstad. HINN har utarbeidet en overordnet studiestedsplan, som består av prinsipper og føringer for studiestedsutvikling med tilhørende målsettinger og handlingsplan samt studiestedsvise planer.

Vurdering

Både gjennom søknaden og under institusjonsbesøket har komiteen fått innblikk i hvordan HINN har arbeidet systematisk for en kulturendring i organisasjonen etter avslaget i 2020 – fra en mer tradisjonell undervisningsinstitusjon til en mer forskningsintensiv institusjon. Komiteen vil særlig trekke frem hvordan HINN gjennom en rekke ulike organisatoriske tiltak har lagt stein på stein for å styrke forskningsvirksomheten, herunder å tilsette en forskningsdirektør. HINN har også fått på plass et betydelig større forskningsadministrativt apparat som er både nasjonalt og internasjonalt orientert. Den faglige ledelsen av fakultetene og instituttene fremstår også som styrket.

Den sakkyndige komiteen som vurderte HINNs første søknad fra 2018, ga HINN råd om å følge med på om de organisatoriske rammene som var lagt for tettere faglig samarbeid mellom studiesteder og fakulteter, ga konkrete resultater. Den nye komiteen synes derfor det er særlig positivt at høgskolen har opprettet flere større prosjekter som går på tvers av organisasjonen, eksempelvis knyttet til beredskapsarbeid. I tillegg har det vært en betydelig styrking av forskergruppene. Det er dessuten blitt opprettet nye råd og utvalg, både internt på fakultetene og på tvers av fakultetene, som både har et mer overordnet, men også et mer eksplisitt ansvar for kvaliteten i doktorgradsutdanningene. Komiteens overordnede vurdering av høgskolens organiserings- og ledelsesstruktur er, i likhet med vurderingen i 2020, at denne er godt tilpasset og støtter opp om virksomheten.

Når det gjelder arealsituasjonen, så er HINN fortsatt den institusjonen med færrest antall kvadratmeter per registrerte student. Dessuten har tallet gått litt ned fra henholdsvis 6,9 i 2018 til 6,8 kvadratmeter i 2022. Dette er om lag halvparten av snittet for sektoren. Areal per student er en indikator som det er vanskelig å sammenligne direkte, ettersom noen av studiestedene har utdanninger og FoU-/KU-miljøer som krever større arenaer (for eksempel

miljø- og biovitenskap), mens andre har en faglig virksomhet som gir mindre behov for denne typen arealer (for eksempel økonomi og samfunnsvitenskap). Et annet eksempel er studiested Evenstad, der mye av undervisnings- og forskningsaktiviteten foregår utendørs, og hvor store arealer er disponible, men hvor dette ikke teller med i antall kvadratmeter per student som kommer frem i Tilstandsrapport for høyere utdanning. HINN har også et betydelig antall samlings- og nettbaserte studietilbud som ikke stiller samme krav til arealer, og denne virksomheten varierer mellom studiestedene. HINN argumenterer i søknaden for at antall kvadratmeter ikke er en indikator som er egnet for å måle kvaliteten på infrastrukturen ved høgskolen.

Under institusjonsbesøket i mars 2024 fikk komiteen opplyst at høgskolestyret i juni 2023 vedtok å flytte studiested Lillehammer fra Storhove til sentrum og å samle studiested Hamar på én lokasjon. Tilbakemeldingen fra Kunnskapsdepartementet i oktober 2023 var imidlertid at høgskolen må gjennomføre en ny utredning med betydelig nedskalerte alternativer. Dette fordi styrets forslag innebærer en stor investering over statsbudsjettet, og regjeringen har varslet at handlingsrommet i statsbudsjettet trolig vil bli strammere i årene som kommer også for HINN.

Komiteens inntrykk etter institusjonsbesøket er at HINN har et bevisst og reflektert forhold til utfordringen med antall kvadratmeter per student. Av økonomiske hensyn har høgskolen vært nødt til å tilpasse arealbruken og satse på bærekraft og effektivitet. I dette arbeidet vektlegger høgskolen *flerbruk* og *merbruk* av lokalene, altså at lokalene benyttes av flere aktører og i større deler av døgnet, og at undervisningen organiseres på nye måter. Studentorganisasjonen trakk frem et eksempel fra studiested Elverum som komiteen synes illustrerer høgskolens arbeid med arealer på en god måte. Studentene på *bachelor i sykepleie* er delt i tre grupper, der det til enhver tid er én gruppe ute i praksis utenfor høgskolen. Gruppen som er ute i praksis, har dermed ikke behov for å være fysisk til stede på campus. Et annet eksempel er fra studiested Rena, der HINN har et tett samarbeid med Forsvaret. Forsvaret benytter høgskolens lokaler på tidspunkt hvor de normalt ville stå ubrukt, og dette bidrar til finansiering av høgskolens leiekostnader. HINN prioriterer ellers digital transformasjon foran økt areal.

Til tross for at antall kvadratmeter per student ikke er økt siden forrige søknad, opplever komiteen at HINN har arbeidet systematisk med å finne gode løsninger for hvordan lokalene kan utnyttes best mulig, og at høgskolen har tilpasset seg til gjeldene rammevilkår på en god måte. Komiteen opplever at HINN viser et svært bevisst forhold til økonomi og disponering av høgskolens lokaler, og at den strategiske studiestedsutviklingsplanen ligger til grunn for arbeidet. HINN har gjennom flere eksempler vist hvordan høgskolen utnytter arealene på nye måter, og slik jobber systematisk for mer bærekraftig og effektiv bruk av arealene.

Oppsummering

Komiteen finner at HINNs organiserings- og ledelsesstruktur er tilpasset virksomheten og støtter opp om den. Komiteen merker seg at det er gjort endringer i organisasjonen siden avslaget i 2020, og at HINN har gått fra å være en tradisjonell undervisningsinstitusjon til en

mer forskningsintensiv institusjon. Til tross for at HINN har færre kvadratmeter per student enn sektoren ellers, har HINN prioritert effektiv og bærekraftig utnyttelse av eksisterende lokaler. Komiteen vurderer at høgskolen har tilpasset seg godt til økonomiske rammevilkår og viser en fremtidsrettet tilnærming til arealbruk.

Konklusjon

Kravet i studiekvalitetsforskriften § 3-4 tredje ledd er oppfylt.

3.3 Strategi

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner

(2) Institusjonen skal ha en strategi for utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Beskrivelse av vurderingsgrunnlaget

For å vurdere om kravet er oppfylt, har komiteen tatt utgangspunkt i søknaden og supplerende opplysninger fra institusjonsbesøket. Komiteen har vurdert någjeldende strategi og samtidig gjort noen vurderinger knyttet til videreutviklingen av det strategiske arbeidet i tiden etter HINNs første søknad om å bli akkreditert som universitet fra 2018.

HINN oppfylte kravet i 2020. Samtidig uttalte den sakkyndige komiteen at daværende strategi i stor grad hvilte på HINNs universitetsambisjon som sådan, men var knapp om hva slags universitet HINN ønsket å være i en nasjonal og internasjonal kontekst. Komiteen mente strategien manglet uttalte målsetninger for HINNs profilering som institusjon, og at den ga få føringer for hvilke strategiske områder høgskolen skulle prioritere fremover, og hvordan.

Høgskolestyret vedtok i juni 2021 strategi for perioden 2021–2026. I strategien er HINNs visjon konkretisert: «Sterkere sammen. Vi bygger universitet i tverrfaglig fellesskap, sammen med samfunns- og arbeidsliv.» Det er beskrevet fire fremtidsbilder som skal vise hvor høgskolen skal være ved utløpet av perioden:

- Regional kraft og nasjonal bidragsyter i en internasjonal kontekst
- Forskningsbasert utdanning for hele livet
- Åpen, nyskapende og relevant forskning, og kunstnerisk utviklingsarbeid
- INN – kunnskapskultur, medarbeiderskap og lærende organisasjon.

Fremtidsbildene er ytterligere utdypet gjennom beskrivelse av strategiske valg som skal gjøres underveis i strategiperioden.

Høgskolens utviklingsavtale⁴ med Kunnskapsdepartementet er også et viktig strategisk verktøy, både for institusjonen og for departementet. Avtalen inneholder mål og styringsparametere på områder med behov for strategisk utvikling eller endring samt på områder som er strategisk viktige, og som krever mye innsats. Utviklingsmålene i avtalen dekker ikke nødvendigvis hele bredden av institusjonens virksomhet. Høgskolen beskriver derfor sin strategi som bredere enn målene som er fastsatt i utviklingsavtalen.

Prioriteringer i det strategiske arbeidet er ifølge høgskolen tett knyttet til økonomi, rammevilkår og langtidsbudsjettering. Høgskolestyret vedtar hvert år en revidert

⁴ Departementet har utviklingsavtaler med hver av de statlige universitetene og høyskolene. Utviklingsavtalene er fastsatt i samhandling med den enkelte institusjon i tråd med rammeverk for utviklingsavtaler for statlige universiteter og høyskoler. Gjeldene avtale er for perioden 2023–2026.

langtidsplan for kommende treårsperiode, og denne danner grunnlaget for budsjettvedtak og årsplaner for det enkelte år. Langtidsplanen skal ligge til grunn for vurderinger av forventet økonomisk utvikling opp mot høgskolens strategi og langsiktige målsettinger, og planen er ifølge høgskolen et hensiktsmessig verktøy for å sikre bærekraftige satsninger med tiltak og prosesser som fører til at ressursene benyttes best mulig for å nå ulike mål. Styrking av forskningsvirksomheten, studieprogramporteføljeutvikling, internasjonaliseringsarbeid og den eksterne finansieringen er eksempler på målområder som vurderes som særlig viktige av høgskolen, og som skal prioriteres i strategiperioden.

HINN oppgir i søknaden at en delstrategi for bærekraft er under utvikling, i tillegg til at det er utviklet delstrategier for internasjonalisering og for forsknings- og utviklingsarbeid. Ved institusjonsbesøket i mars 2024 orienterte høgskolens ledelse om at HINN er i gang med å omstrukturere og forenkle hierarkiet av strategier, herunder å redusere antall delstrategier. Når det gjelder høgskolens internasjonaliseringsstrategi, har HINN besluttet at høgskolen skal erstatte den med en rullerende handlingsplan, som skal supplere og konkretisere institusjonens strategi og se den i sammenheng med utviklingsavtalen med departementet.

Vurdering

Den sakkyndige komiteen finner at høgskolens strategiske plan for perioden 2021-2026 er betydelig videreutviklet, forbedret og tydeliggjort siden forrige strategi. Både utdannings- og FoU-virksomheten⁵ er omfattet, og den nye strategien dekker nå på en tilfredsstillende måte de områdene som ble vurdert som mangelfulle i forrige strategi. Det pågående arbeidet med å omstrukturere og forenkle hierarkiet av delstrategier som supplerer institusjonsstrategien, vurderes av komiteen som riktige og kloke grep, og komiteen anbefaler høgskolen å fortsette dette arbeidet.

Komiteen vurderer det slik at strategien, og innretningen på det strategiske arbeidet, er godt egnet for tett og god oppfølging både fra institusjonen selv og fra institusjonens styre.

Oppsummering

Høgskolen har en strategi for utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Strategien tydeliggjør mål og retning for høgskolens strategiske arbeid og er innrettet på en egnet måte slik at den kan implementeres og følges opp som del av virksomhetsstyringen.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 3-1 andre ledd er oppfylt.

⁵ FoU omfatter forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

3.4 Systematisk kvalitetsarbeid

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner

(3) Institusjonens systematiske kvalitetsarbeid skal være godkjent av NOKUT.

Beskrivelse av vurderingsgrunnlaget

For å vurdere om kravet er oppfylt, har komiteen lagt til grunn vurderingen som ble gjort i forbindelse med NOKUTs tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved HINN i 2019.

Kvalitetssystemet for utdanning ved HINN ble vedtatt av høgskolestyret 12. juni 2018. Det systematiske kvalitetsarbeidet ved HINN skal bidra til at høgskolen når målene i strategien og målene som er angitt i utviklingsavtalen med KD. I henhold til krav til kvalitetsarbeid i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften skal kvalitetsarbeidet være forankret i styret og ledelsen på alle nivå, og institusjonen skal legge til rette for utvikling, avdekke sviktende kvalitet og sikre dokumentasjon av kvalitetsarbeidet.

HINN har delt kvalitetsarbeidet inn i åtte kvalitetsområder, og alle områdene skal dekkes gjennom kvalitetsarbeidet i det enkelte studieprogrammet:

1. fagmiljøenes faglige og pedagogiske kompetanse
2. startkompetanse og studiestart
3. undervisning og studiearbeid
4. studentenes læringsutbytte
5. studentenes læringsmiljø
6. studienes samspill med samfunns- og arbeidsliv
7. internasjonalisering
8. utvikling og ledelse av studieprogrammene.

HINN har definert mål og delmål for kvalitetsområdene som peker på hva høgskolen ønsker å oppnå gjennom det systematiske kvalitetsarbeidet. Ansvar for oppfølging av kvalitetsarbeidet er forankret gjennom en rapporteringslinje som går fra emneansvarlig til studieprogramansvarlig og videre til instituttleder, dekan, rektor og styret. Ansvarlige på hvert nivå skriver rapporter hvor de sammenstiller informasjon og gjør analyser i henhold til de åtte kvalitetsområdene. Studentene er representert i den formelle styringsstrukturen og i alle utvalg som behandler spørsmål om utdanningskvalitet.

Vurdering

NOKUT fører jevnlig tilsyn med institusjonenes systematiske arbeid med å sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen, og det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn ved den enkelte institusjon, jf. studiekvalitetsforskriften § 2-2 andre ledd. NOKUT gjennomførte tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved HINN i 2019, og tilsynet resulterte i en vurdering av at kvalitetsarbeidet var tilfredsstillende. Den sakkyndige komiteen kan derfor legge NOKUTs tilsynsrapport fra 2019 til grunn for vurdering av at vilkåret i studietilsynsforskriften § 3-1 tredje ledd om at kvalitetsarbeidet skal være godkjent, er oppfylt.

Siden forrige søknad i 2018 har HINN gjort enkelte justeringer i kvalitetssystemet, herunder å inkludere internasjonalisering som eget kvalitetsområde. Videre har komiteen gjennom dokumentasjonen og institusjonsbesøket fått inntrykk av at tredje syklus (ph.d.-nivået) har fått en tydeligere plass i kvalitetsarbeidet (se nærmere beskrivelse i kapittel 3.7). Et eksempel på dette er ph.d.-ledernes årlige kvalitetsrapporter for doktorgradsprogrammene, som komiteen har fått tilgang til, og som er informative. Begge justeringene vurderes av komiteen som endringer som bidrar til å styrke kvalitetsarbeidet ytterligere.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 3-1 tredje ledd er oppfylt.

3.5 Antall faglig ansatte og institusjonens kompetanseprofil

Studiekvalitetsforskriften § 3-7. Akkreditering som universitet

(1) Institusjonen skal ha tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet.

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner

(6) Institusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil, og den samlede kompetansen skal være på nivå med sammenlignbare institusjoner i samme institusjonskategori.

Beskrivelse av vurderingsgrunnlaget

For å vurdere om kravene er oppfylt, har komiteen tatt utgangspunkt i HINNs redegjørelse i søknaden, HINNs supplerende dokumentasjon, opplysninger fra institusjonsbesøket og oppdatert tallgrunnlag fra DBH.

Kravet om tilstrekkelig antall faglig ansatte var ett av tre krav som HINN ikke oppfylte i 2020. Hovedbegrunnelsen fra den sakkyndige komiteen var at HINN hadde et for høyt antall studenter per faglige årsverk, og også per førstestillingskompetente årsverk. Den sakkyndige komiteen kom derfor til at HINN ikke oppfylte kravet om tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse. Derimot vurderte komiteen at HINN oppfylte kravet om relevant kompetanseprofil og samlet kompetanse på nivå med sammenlignbare institusjoner.

I søknaden fra 2022 sammenlikner HINN seg gjennomgående med OsloMet – Storbyuniversitetet (OsloMet) og Universitetet i Sørøst-Norge (USN), som er de universitetene som sist ble akkrediterte av NOKUT, og som etter høgskolens syn er naturlige institusjoner å sammenligne seg med. I tillegg sammenlikner HINN seg med Universitetet i Agder (UiA), Universitetet i Stavanger (UiS) og Nord universitet (NU), som alle har en liknende kompetanseprofil, og som også er relativt nye universiteter.

Antall ansatte med høy faglig kompetanse

I søknaden beskriver HINN at det har vært en vekst i antall faglige årsverk ved høgskolen i perioden 2018–2022. Per 1. oktober 2022 var det ifølge søknaden 689 faglige årsverk (ekskludert stipendiater), som er en økning på 183 årsverk siden 2018.

	NU	OsloMet	UiA	UiS	USN	HINN
Faglige årsverk totalt	910	1 510	930	1 217	1 219	815
Registrerte studenter totalt	11 141	22 837	13 861	12 383	17 256	14 897

Tabell 2: Antall faglige årsverk (inkludert stipendiater) og antall registrerte studenter i 2023. HINN sammenlignet med andre universiteter. Kilde: DBH

Tabell 2 viser HINNs totale antall faglige årsverk (inkludert stipendiater) i 2023, og tilsvarende ved de universitetene som HINN selv har valgt å sammenligne seg med i søknaden. Som det kommer frem av tabellen, har HINN færrest antall faglige årsverk av alle disse institusjonene. Høgskolen var i 2023 likevel nærmere de utvalgte universitetene enn det høgskolen var i 2019, altså før avslaget på universitetssøknaden i 2020. I 2019 hadde HINN totalt 618 faglige årsverk, mens UiA og NU, som lå nærmest HINN, hadde henholdsvis 856 og 857 faglige årsverk.

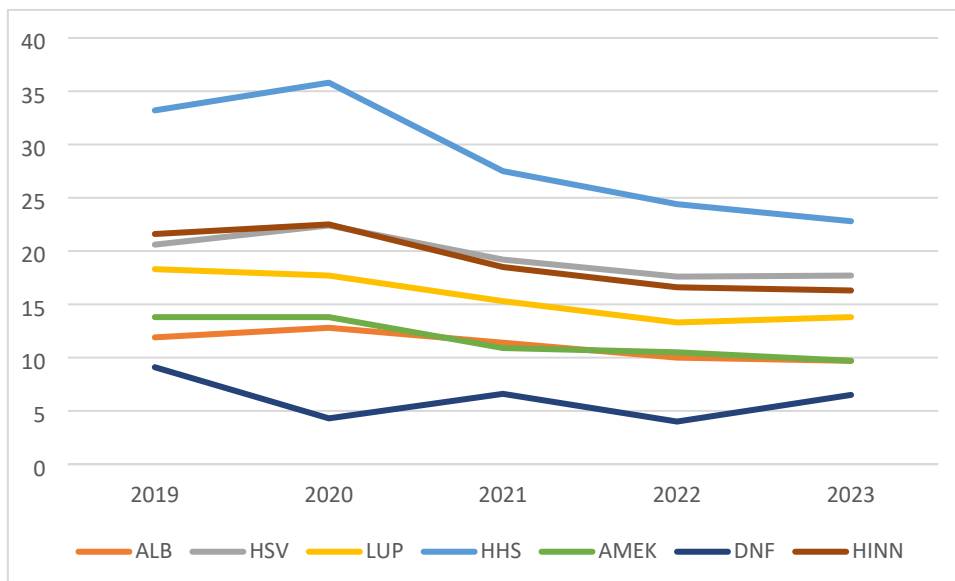
Tabellen viser også at HINN fremdeles har flere registrerte studenter enn NU, UiS og UiA, men færre enn OsloMet og USN. HINN legger i søknaden antall *heltidsekvivalenter*⁶ til grunn. Dette henger sammen med høgskolens profil, med satsning på fleksible utdanninger, deltidsstudier og digitalisering, noe som gjør både studieporteføljen og studentmassen sammensatt. Omregning til heltidsekvivalenter gir dermed et bedre og mer korrekt bilde av høgskolens studentmasse.

	Alle universiteter (snitt)	NU	OsloMet	UiA	UiS	USN	HINN
2019	12,1	13,0	15,2	17,9	15,1	15,6	21,6
2023	11,6	12,1	15,2	16,9	12,6	13,8	16,3

Tabell 3: Antall studenter (heltidsekvivalenter) per faglige årsverk. HINN sammenlignet med andre universiteter i 2019 og 2023. Kilde: DBH

Tabell 3 viser forholdstallet mellom antall studenter og faglig ansatte ved HINN, sammenlignet med referansegruppen av universiteter og snittet for alle universiteter, både i 2019 og 2023. Dette viser dagens situasjon sammenlignet med status før avslaget på universitetssøknaden i 2020. Tabellen viser at HINN har hatt den største reduksjonen i forholdstallet, fra 21,6 til 16,3 studenter (heltidsekvivalenter) per faglige årsverk i perioden 2019 til 2023. HINN ligger nest høyest sammenlignet med de utvalgte universitetene. Ellers lå samtlige av de utvalgte universitetene over snittet for alle norske universiteter i 2023.

⁶ Antall registrerte studenter kan omregnes til heltidsekvivalenter. Dette gjøres ved å benytte informasjon om studieprogrammernes andel av heltid etter formelen antall studenter x andel av heltid. For programmer organisert på deltid (andel av heltid mindre enn 1) vil antall heltidsekvivalenter gjenspeile denne andelen. Se også fotnote 1.

Figur 1: Oversikt over utviklingen i antall studenter (heltidsekvivalenter) per faglige årsverk for årene 2019–2023 ved HINN's fakulteter. Kilde: DBH

Figur 1 viser at det er stor variasjon mellom fakultetene ved HINN i antall studenter (heltidsekvivalenter) per faglige årsverk, men samtidig at alle fakultetene har redusert dette forholdstallet i perioden 2019–2023. Det laveste forholdstallet er ved DNF, med 6,5 studenter per faglige årsverk i 2023. HHS har fortsatt det høyeste forholdstallet, med 22,8 studenter per faglige årsverk. Studietilbudet ved HHS består av studieprogrammer som er kategorisert i lavere finansieringskategorier. Dette henger sammen med det norske finansieringssystemet for universiteter og høyskoler og er ikke styrt av HINN selv. HINN oppgir i søknaden at variasjonen i all hovedsak skyldes at ulike utdanninger har ulike behov for utgifter til studentrelatert arbeid, og dermed ulike behov for bemanning. HINN er også en institusjon med høy EVU-aktivitet og en relativ høy andel studenter på fleksible utdanninger. Dette forklarer, ifølge HINN, blant annet noe av forskjellen mellom HHS og de andre fakultetene.

I søknaden redegjør HINN for hvordan høgskolen tidligere har opplevd en utvikling der forholdstallet mellom antall faglig tilsatte og antall studenter var i ferd med å bli for høyt. Dette ble også, som tidligere nevnt, kommentert av den sakkyndige komiteen i 2020. Høgskolen iverksatte derfor en rekke tiltak for å snu utviklingen etter avslaget i 2020. I søknaden redegjør HINN for at høgskolen nå har klart å redusere dette forholdstallet, ved blant annet å øke antall faglige årsverk, samtidig som opptaket av studenter i større grad enn tidligere er blitt dimensjonert og kontrollert.

Kompetanseprofil

Samtidig med at HINN har iverksatt tiltak for å redusere forholdstallet mellom antall studenter og antall faglige årsverk, har høgskolen arbeidet med å styrke den faglige kompetansen i fagmiljøene, og særlig i tilknytning til ph.d.-områdene.

Ifølge søknaden har HINN gjennomført flere tiltak for å øke både andelen førstestillingskompetente og forskningskompetansen i institusjonen. Viktige virkemidler har

vært en satsning på forskergrupper samt å tildele øremerkede midler for blant annet å styrke forskningslederkompetansen. Videre har HINN gjennom ulike tilbud og kurs prioritert kompetanseutvikling for egne faglig ansatte uten førstestillingskompetanse, herunder kvalifisering gjennom førstelektorprogram. I tillegg til å arbeide systematisk med intern kompetanseheving har HINN prioritert nyansettelser av personer med førstestillingskompetanse. Høgskolen arbeider mot et mål om 72 prosent førstekompetanse blant faglig ansatte og har avsatt midler i langtidsplanen for perioden 2023–2025 for å nå dette målet. I 2023 hadde HINN oppnådd 67,1 prosentandel førstestillinger (se figur 2).

I tillegg til egne midler for å styrke førstestillingsandelen i høgskolen har midler tildelt fra Sparebankstiftelsen Hedmark blitt benyttet strategisk av HINN til faglige satsninger i perioden 2020–2023. Prosjektet *Regional Dynamics and Innovation Capabilities in Non-metropolitan contexts* (REDINN) ved HHS har brukt 25 millioner kroner. De resterende 100 millionene benyttes til å styrke ph.d.-områdene ved å ansette nye medarbeidere med høy faglig kompetanse, og til rekrutteringsstillinger. Høgskolen har i tillegg mottatt 80 millioner til oppstart av et forskningssenter for bærekraft og digitalisering (CREDS).

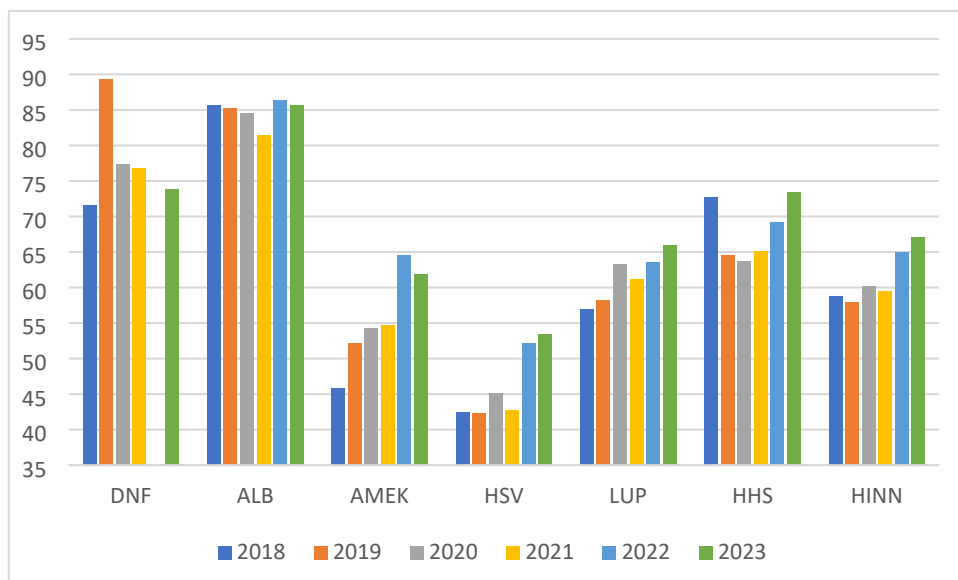
Under institusjonsbesøket redegjorde høgskolens ledelse for hvordan midlene fra Sparebankstiftelsen har blitt brukt, herunder at høgskolen har gjort strategiske prioriteringer for å styrke doktorgradsområdene. En del av midlene har gått til å ansette i professor II-stillinger ved fakultetene ALB, HHS og LUP. Professor II-stillingene blir brukt systematisk for å styrke kompetansen i fagmiljøene og i forskergruppene. Viktigheten av disse strategiske prioriteringene ble understreket i alle deler av organisasjonen under institusjonsbesøket. HINN har lagt planer for hvordan kompetanseløftet i fagmiljøene skal vedvare også etter at midlene fra Sparebankstiftelsen tar slutt. Ledelsen bekreftet under institusjonsbesøket at kompetansen vil bli bevart gjennom fremtidige personalplaner og ansettelsespolitikk.

Enhet	Antall faglige årsverk (inkl. stipendiater)	Prosentandel førstestillingskompetente årsverk	Prosentandel professor/dosentårsverk
ALB	99,4	85,7	34,6
AMEK	47,3	61,8	13,3
HHS	211,9	73,4	21,0
HSV	192,2	53,4	13,1
LUP	233,8	65,9	17,1
DNF	24,2	73,8	35,0
HINN	814,9	67,1	19,2

Tabell 4: Antall faglige årsverk og andel førstestillings-, professor- og dosentårsverk 2023. Kilde: DBH

I søknaden har HINN redegjort for hvordan fagmiljøets kompetanseprofil er relevant for høgskolens faglige virksomhet. Fakultetene ved HINN har variasjon i antall ansatte og andel

førstestillinger og professor/dosenter. Som det går frem av tabell 4, ligger HSV lavere enn de andre fakultetene på førstestillingsandel. HINN forklarer dette med at det er mer utfordrende å kvalifisere ansatte til førstestillingskompetanse på helsefag (sykepleie, barnevern, sosiale arbeid og vernepleie osv.) enn innen andre fagområder. Dette er en utfordring nasjonalt, og ikke bare ved HINN.

Figur 2: Andel førstestillinger fordelt på HINNs fakulteter i perioden 2018–2023. Kilde: DBH

Figur 2 viser utviklingen i andelen førstestillinger ved de ulike fakultetene i perioden 2018 til 2023. Andelen har vært økende, og den totale andelen har utviklet seg fra 58,5 prosent i 2018 til 67,1 prosent i 2023. Hvor mye førstestillingsandelen har økt, varierer mellom de ulike fakultetene. Figuren viser at andelen førstestillingskompetente har økt mest ved AMEK, med 16 prosentpoeng fra 2018 til 2023. HSV og LUP økte også mye i perioden, med henholdsvis 11 og 9 prosentpoeng fra 2018 til 2023.

Videre har HINN sammenlignet andelen førstekompetente og andelen professor/dosent med referansegruppen av universiteter samt med gjennomsnittet for alle norske universiteter.

	Alle universiteter (snitt)	NU	OsloMet	UiA	UiS	USN	HINN
Prosentandel i førstestillinger	80	63	72	74,0	77	67	67
Prosentandel professor- og dosentårsverk	28	18	19	30	24	20	19

Tabell 5: Andel førstestillings-, professor- og dosentårsverk. HINN sammenlignet med de nye universitetene i 2023. Kilde: DBH

Tabell 5 viser at HINN i 2023 hverken lå høyest eller lavest i andel førstestillinger og andel professor- og dosentårsverk sammenlignet med de utvalgte universitetene. Samtlige av universitetene i utvalget lå under snittet for alle norske universiteter i andel førstestillinger.

I søknaden har HINN ellers vist hvordan høgskolen har ansatte med tilstrekkelig kompetanse til å fylle kravene til fagmiljø på bachelor-, master- og ph.d. nivå.

Vurdering

Antall ansatte med høy faglig kompetanse

Den sakkyndige komiteen vurderer at HINN nå har tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse, og at denne kompetansen som helhet står godt opp mot den faglige virksomheten. Høgskolen har arbeidet strategisk med å få tilsatt flere i faglige stillinger, og med å dimensjonere og øke kompetansenivået i hele institusjonen. Høgskolen ser også ut til å ha lyktes med å kontrollere studentopptaket i større grad enn tidligere. Den sakkyndige komiteen vurderer at de tiltakene som høgskolen har iverksatt for å snu utviklingen når det gjelder forholdstallet mellom studenter og faglige årsverk, har gitt gode resultater. Forholdstallet er vesentlig forbedret på institusjonsnivå, selv om det fremdeles er variasjoner på fakultetsnivå (jf. tabell 4).

Antall studenter (heltidsekvivalenter) per faglige årsverk på institusjonsnivå har gått betydelig ned fra 21,6 i 2019 til 16,3 i 2023. Selv om de fleste av universitetene i referansegruppen også har forbedret sine forholdstall mellom antall studenter og faglige årsverk, kan HINN vise til den største forbedringen. HINN var i 2023 på nivå med flere av de universitetene høgskolen har valgt å sammenligne seg med, og er ikke lenger den institusjonen med høyest forholdstall. Samtidig ligger alle de utvalgte universitetene i referansegruppen over snittet for alle norske universiteter.

Kompetanseprofil

Det er komiteens vurdering at HINNs kompetanseprofil er relevant for institusjonens faglige virksomhet. Kompetanseprofilen henger godt sammen med doktorgradsområdene. Fakultetene ved HINN har både ulik størrelse og ulik fordeling når det gjelder andel førstestillinger og professorer/dosenter, noe som også har sammenheng med fakultetenes ulike faglige profiler.

Satsningen på å ansette flere med høy faglig kompetanse og satsningen på intern kompetanseheving har gitt resultater. Førstestillingsandelen både ved institusjonen som helhet og ved fakulteter som tidligere lå noe lavt, har økt fra 2018 til 2023. Det gjelder i særlig grad HSV og LUP, som begge er fakulteter med store grunnutdanninger innenfor sykepleie og lærerutdanning. De doktorgradsområdene som høgskolen har sett behov for å styrke, har blitt prioritert i økonomiske tildelinger. Det er komiteens vurdering at høgskolen nå har en sterkere kompetanseprofil sammenlignet med da HINN ble vurdert forrige gang. HINN fremholdt under institusjonsbesøket at kompetanseløftet i fagmiljøene er gjort på en måte som i størst mulig grad skal sikre at kompetansen blir igjen ved høgskolen også etter at midlene fra Sparebankstiftelsen tar slutt.

Den sakkyndige komiteen har vurdert HINNs kompetanseprofil på institusjonsnivå sammenlignet med et utvalg av norske universiteter. HINN står seg godt i en sammenligning med NU, OsloMet, UiA, UiS og USN når det gjelder både andel i førstestillinger og andel professor- og dosentårsverk på institusjonsnivå. I 2023 ligger HINN hverken høyest eller lavest på disse indikatorene. HINN har selv en ambisjon om 72 prosent førstestillingskompetanse blant faglig ansatte innen 2025. Dette målet viser at HINN har ambisjoner om å strekke seg høyere. Snittet for alle norske universiteter var 80 prosent i 2023.

Oppsummering

HINN oppfylder kravet om tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet.

Når det gjelder kravet om at institusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil, og at den samlede kompetansen skal være på nivå med sammenlignbare institusjoner i samme institusjonskategori, så oppfylder HINN også dette. Komiteen vurderer at HINN har en relevant kompetanseprofil på nivå med sammenlignbare universiteter.

Konklusjon

Kravene i studiekvalitetsforskriften § 3-7 første ledd og studietilsynsforskriften § 3-1 sjette ledd er oppfylt.

3.6 Doktorgradsområder

Studiekvalitetsforskriften § 3-7. Akkreditering som universitet

(3) Institusjonen skal ha rett til å tildele doktorgrad alene på minst fire fagområder. De fire doktorgradsstudiene skal være godt dekkende for institusjonens faglige profil. To av disse skal være sentrale for regionale virksomheters verdiskapning, samtidig som fagområdene også må ha nasjonal betydning.

(4) Doktorgradsområdene skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet.

Beskrivelse av vurderingsgrunnlaget

For å vurdere om kravene er oppfylt, har komiteen tatt utgangspunkt i HINNs redegjørelse i søknaden, HINNs supplerende dokumentasjon, faggrupperapportene og opplysninger fra institusjonsbesøket.

HINN oppfylte kravet i 2020. Den sakkyndige komiteens vurderinger var da at høgskolen oppfylte kravet om alene å tildele doktorgrad på fire fagområder, til tross for at PROFF og BUK ble vurdert som delvis overlappende. Den sakkyndige komiteen vurderte også at de fire doktorgradsstudiene var tilstrekkelig dekkende for HINNS faglige profil og virksomhet, til tross for begrensninger ved BUK og INTOP.

HINN har i dag en bredt sammensatt studieportefølje bestående av til sammen 46 bachelor- og 32 masterprogrammer. I tillegg har HINN seks ph.d.-programmer der høgskolen har rett til å tildele doktorgrad alene. HINN har i søknaden gitt en oversikt over hvilke bachelor- og masterprogrammer som bygger opp under doktorgradsprogrammene, og som utgjør det interne rekrutteringsgrunnlaget til ph.d.-programmene. Disse omtales nærmere i komiteens vurdering under.

I sin søknad har HINN lagt følgende fire ph.d.-programmer til grunn for å dokumentere at vilkårene i studiekvalitetsforskriften § 3-7 (3) er oppfylt:

- ph.d. i anvendt økologi og bioteknologi (AØB)
- ph.d. i profesjonsrettede lærerutdanningsfag (PROFF)
- ph.d. i innovasjon i tjenesteyting – offentlig og privat sektor (INTOP)
- ph.d. i barn og unges deltakelse og kompetanseutvikling (BUK)

HINN har ytterligere to ph.d.-programmer i sin portefølje, som begge ble akkreditert av NOKUT i 2022. Den ene er en ny ph.d. i helse og velferd (HELVEL), som skal erstatte BUK på sikt. BUK som selvstendig doktorgradsprogram er under avvikling og vil opphøre når de siste kandidatene som gjenstår på programmet, har disputert. Inntil alle stipendiatene på BUK er uteksaminert, vil begge ph.d.-programmene gå parallelt. HINN fikk i 2022 også akkreditert studietilbudet ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid innen film og beslektede audiovisuelle kunstformer (FILMART). Under institusjonsbesøket informerte ledelsen ved høgskolen om at HINN har utviklet et felles doktorgradsprogram i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst sammen med Universitetet i Tromsø –

Norges arktiske universitet (UiT) og Høgskolen i Østfold (HiØ). Det er avklart med NOKUT at HINN's akkreditering fra 2022 kan videreføres i fellesgraden.⁷ Fellesprogrammet har planlagt oppstart i 2025, og HINN er tiltenkt rollen som hovedkoordinator for programmet.

Doktorgradsstudium	Fakultet	Akkrediteringstidspunkt	Antall ph.d.-studenter pr 31.12.2023
AØB	Fakultet for anvendt økologi, landbruksfag og bioteknologi	13.12.2018 ⁸	47
BUK	Fakultet for helse- og sosialvitenskap (HSV)	16.06.2010	18
INTOP	Handelshøgskolen i Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap (HHS)	15.12.2011	44
PROFF	Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk (LUP)	14.02.2012	56
FILMART	Den norske filmskolen	10.02.2022	15
HELVEL	Fakultet for helse- og sosialvitenskap (HSV)	11.02.2022	30

Tabell 6: Oversikt over aktive ph.d.-programmer ved HINN, enhetene de er forankret ved, akkrediteringstidspunkt og antall aktive ph.d.-studenter på programmene. Kilde: søknaden fra HINN og ettersendt dokumentasjon fra HINN

Vurdering

Doktorgradsområder

I kravet om at institusjonen har rett til å tildele doktorgrad alene på minst fire fagområder, har komiteen vurdert avgrensningen av doktorgradsområdene og om de er adskilte fagområder.

De fire doktorgradsprogrammene utgjør fagområder som de sakkyndige vurderer som tydelig avgrensede og godt adskilte. I rapporten fra 2020 kommenterte den forrige komiteen, i likhet med høgskolen selv, at det var en viss grad av overlapp mellom fagområdene BUK og PROFF. Bakgrunnen for denne vurderingen var for det første at

⁷ UiT er en selvakkrediterende institusjon og har dermed fullmakt til å opprette studieprogrammer på alle nivåer uten å søke NOKUT. HiØ fikk akkreditert programmet av NOKUT 19. juni 2024.

⁸ AØB er resultat av en utvidelse av ph.d. i anvendt økologi, som først ble akkreditert av NOKUT i 2011.

fagmiljøet innenfor pedagogikk utgjorde et vesentlig faglig grunnlag for *begge* fagområdene. For det andre var det slik at enkelte av høgskolens bachelor- og masterprogrammer i praksis rekrutterte til både BUK og PROFF.

I søknaden fra 2022 oppgir HINN at PROFF fremdeles har en faglig grenseflate mot doktorgradsprogrammet BUK. Programmene er likevel forskjellige ved at de springer ut av ulike fagtradisjoner. PROFF er utdanningsvitenskapelig orientert, mens BUK er sosialfaglig orientert. BUKs hovedprofil er tverrfaglig og faller inn under interdisiplinære studier av barn og unge. Deler av den tverrfaglige tilnærmingen til forskning på barn og unges oppvekst, som er sentral i BUK, videreføres i HELVEL. For eksempel har forskningsgruppen Barn og unges oppvekst og sosialisering (BOUS) fra BUK nå fått en plass i HELVEL.

Akkrediteringen av det nye ph.d.-programmet i HELVEL bidrar, ifølge høgskolen selv, til at doktorgradsprogrammene er tydeligere adskilte enn ved forrige vurdering. HELVEL har en bred innretning som dekker ph.d.-utdanningsbehovet innen helse-, folkehelse- og sosialvitenskap ved HINN og ved Sykehuset Innlandet. HELVEL er ment å dekke hele fakultetets (HSV) fagportefølje.

Høgskolen har samtidig satt i gang et arbeid med å videreutvikle PROFF slik at programmet også skal inkludere fakultetets (LUP) disiplinorienterte studietilbud og forskning innen pedagogikk. Under institusjonsbesøket bekreftet høgskolens ledelse dette. PROFF skal utvikles til et bredere ph.d.-program i utdanningsvitenskap. Høgskolens ledelse redegjorde for hvordan fremdriften i dette arbeidet har måttet tilpasses søknaden om universitetsakkreditering. Dersom søknaden om universitetsakkreditering innvilges, vil høgskolen gå videre med planene på egen fullmakt. Alternativt vil høgskolen måtte sende en søknad til NOKUT om vesentlig endring av PROFF.

Komiteen støtter høgskolens egen vurdering av at grenseoppgangen mellom PROFF og BUK/HELVEL har blitt tydeligere siden forrige vurdering, gjennom etableringen av HELVEL og videreutviklingen av PROFF. PROFF rekrutterer hovedsakelig stipendiater med utdanningsvitenskapelige og pedagogiske forskningstema, mens HELVEL hovedsakelig rekrutterer stipendiater fra helse, sosialfaglig og idrettsvitenskap.

Faglig profil og faglig virksomhet

I kravet om at doktorgradsområdene skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet, legges det til grunn at hvert enkelt doktorgradsstudium er underbygget av bachelor- og masterutdanninger tilknyttet det aktuelle fagområdet. I det følgende gir komiteen en vurdering av dekningsgraden innenfor hvert av de fire doktorgradsområdene, etterfulgt av en samlet vurdering.

BUK/HELVEL

Fakultet for helse og sosialvitenskap (HSV) har åtte bachelorprogrammer, åtte masterprogrammer og en femårig lærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag. HINN oppgir i søknaden at det primært er masterprogrammene i tverrfaglig arbeid med barn og unge, folkehelsevitenskap, karriereveiledning og psykososialt arbeid med barn og unge som rekrutterer til BUK. Doktorgradsprogrammet rekrutterer også fra flere av

masterprogrammene ved Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk, herunder pedagogikk, spesialpedagogikk og Master in Special Education – Practical Skills Transformative Learning.

De sakkyndige vurderer BUK som for smalt til å dekke hele porteføljen av bachelor- og masterprogrammer ved HSV, men det nylig akkrediterte ph.d.-programmet i helse og velferd (HELVEL) vurderes som godt dekkende. Under institusjonsbesøket fikk den sakkyndige komiteen en grundig gjennomgang av HELVEL og hvordan overgangen mellom BUK og HELVEL skal skje. Med overgangen til HELVEL så vil fagområdene ved Fakultet for helse og sosialvitenskap (HSV) være bedre dekket.

PROFF

Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk (LUP) tilbyr bachelor- og masterutdanninger som inngår i opptaksgrunnlaget for doktorgradsprogrammet. I søknaden nevnes det ti masterprogrammer som bygger direkte opp under PROFF, slik som femårig grunnskolelærerutdanning 1.–7. trinn, femårig grunnskolelærerutdanning 5.–10. trinn og lektorutdanning i språkfag. I tillegg kommer master i kultur- og språkfagenes didaktikk, master i tilpasset opplæring, master i digital kommunikasjon og kultur, master i utdanningsledelse, master i realfagenes didaktikk, master i grunnskolefag og lærerutdanning i praktiske og estetiske fag for trinn 1–13 og musikk (femårig master). De sakkyndige vurderer at PROFF er godt underbygget av bachelor- og masterutdanninger, og at det er en god faglig sammenheng gjennom hele løpet fra bachelor- og master- til ph.d.-nivå.

Ved en mulig utvidelse av ph.d.- programmet PROFF til også å omfatte utdanningsvitenskap, slik fakultetet skisserte under institusjonsbesøket, vurderer komiteen at det vil bli enda bedre faglig sammenheng mellom enkelte av masterprogrammene og ph.d.-programmet.

AØB

HINN oppgir i søknaden at doktorgradsprogrammet ved Fakultet for anvendt økologi, landbruksfag og bioteknologi rekrutterer via egne studieprogrammer i agronomi, landbruksteknikk, skogbruk, utmarksforvaltning og bioingeniør på bachelornivå (det vil si fra alle bachelorprogrammene ved fakultetet), og fra masterprogrammene i anvendt økologi og næringsrettet bioteknologi samt master i bærekraftig jordbruk (denne siste hadde ikke opptak i perioden 2018–2021).

De sakkyndige mener det er god sammenheng fra master- til ph.d.-nivå innenfor doktorgradsområdet AØB, særlig innenfor spesialiseringen i økologi. Faggruppen som har vurdert AØB, anser at doktorgradsprogrammet er godt underbygget av bachelor- og masterutdanninger. Samtidig mener faggruppen at det mangler et bachelorprogram i bioteknologi som kunne ha bygget opp under spesialiseringen i bioteknologi. Det manglende bachelorprogrammet i bioteknologi ble også kommentert av komiteen under vurderingen av HINNs søknad om akkreditering som universitet i 2020. HINN har opprettet et bachelorprogram i bioingeniørfag siden forrige vurdering. Faggruppen som har vurdert AØB, stiller spørsmål ved om bioingeniørfag er relevant for opptak til en master i

bioteknologi. Videre har faggruppen påpekt at majoriteten av master- og doktorgradsstudentene innenfor bioteknologi rekrutteres fra andre læresteder enn HINN, enten nasjonalt eller internasjonalt.

Under institusjonsbesøket opplyste den faglige ledelsen for AØB om at HINN tidligere har hatt et bachelorprogram i bioteknologi i sin portefølje, men at fakultetet basert på erfaringer bevisst har valgt å etablere et nytt bachelorprogram i bioingeniørfag fremfor bioteknologi. Begrunnelsen var at det er vanskelig for HINN å rekruttere tilstrekkelig antall studenter til et bachelorprogram i bioteknologi, da høgskolen i dette fagfeltet er i konkurranse med de store universitetene. HINN argumenterer ellers med at studieplanen for bioingeniørfag har mange likhetstrekk med studieplanen for et bachelorprogram i bioteknologi. Høgskolens erfaring er at studentene på bioingeniørfag ofte er interesserte i videre studier ved HINN, og at det bidrar til å sikre rekrutteringsgrunnlaget for høgskolens master- og ph.d.-programmer. HINN har nylig opprettet en master i anvendt bioteknologi og biomedisin, som hadde første opptak i 2024. Dette masterprogrammet vil også danne grunnlag for opptak til ph.d. i anvendt økologi og bioteknologi. Opprettelsen av det nye bachelorprogrammet i bioingeniørfag og det nye masterprogrammet i anvendt bioteknologi og biomedisin bidrar til at sammenhengen mellom ph.d.-nivået og bachelor- og masternivået er forbedret også innenfor bioteknologispesialiseringen av AØB.

INTOP

HINN oppgir i søknaden at Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap (HHS) har 16 bachelorprogrammer og fire masterprogrammer, hvor de fleste bygger oppunder INTOP. De tre masterprogrammene i innovasjon, i offentlig ledelse og styring og i økonomi og ledelse bygger direkte opp under INTOP. Kandidater med mastergrad i miljøpsykologi, i pedagogikk eller i velferdsforvaltning (nedlagt) har også blitt tatt opp til INTOP.

Faggruppen som har vurdert INTOP, peker i sin vurdering på at doktorgradsområdet i utgangspunktet fremstår noe smalt sett opp mot bredden av bachelor- og masterprogrammer i fakultetets studieportefølje. HINN er selv klar over problemstillingen og oppgir at høgskolen derfor har arbeidet systematisk med å utvikle INTOP. HINN har igangsatt en evaluering, og det foreligger alt en delrapport fra prosjektet «Rapport fase 1: Bredde- og dybdeevaluering av Ph.d. i innovasjon i tjenesteyting i offentlig og privat sektor (INTOP)». Faggruppen peker på at HINN i evalueringen har satt ambisjonsnivået for bredde svært høyt. Faggruppen uttrykker det slik:

INTOP vil være tjent med å definere seg noe smalere, men likevel kunne si at det dekker et tilstrekkelig stort område av HINN sin studieportefølje. Faggruppen kjenner ikke til andre universiteter hvor ett doktorgradsprogram dekker så bredt at det kan inkludere et spenn fra filosofi til økonomi og rettsvitenskap (Faggrupperapport INTOP, s. 8).

Under institusjonsbesøket fikk komiteen bekreftet at HINN nå arbeider godt med å balansere hensynet til tilstrekkelig bredde i doktorgradsområdet på den ene siden og hensynet til indre faglig sammenheng og konsistens i doktorgradsprogrammet på den

andre. Arbeidet er ennå ikke avsluttet, men komiteen er tilstrekkelig overbevist om at høgskolen vil finne en farbar vei videre for INTOP. Uavhengig av utfallet av høgskolens utviklingsarbeid er det både faggruppens og komiteens vurdering at INTOP har utviklet seg til et doktorgradsprogram som er *tilstrekkelig dekkende* for fakultetets faglige virksomhet.

Samlet vurdering av de fire doktorgradsområdene

Komiteens samlede vurdering, basert på søknaden, faggruppens rapporter og informasjon som kom frem under institusjonsbesøket, er at samtlige av de fire doktorgradsprogrammene er fullt dekkende for den faglige virksomheten ved sine respektive fakulteter. Den sakkyndige komiteen som avslo høgskolens forrige søknad i 2020, påpekte at doktorgradsområdene BUK og INTOP ikke var fullt dekkende for fakultetene HSV og HHS. Komiteen som har vurdert søknaden fra 2022, konstaterer at HINN har arbeidet systematisk siden forrige vurdering for å sikre at doktorgradsprogrammene nå i større grad dekker institusjonens faglige virksomhet. Komiteen mener dette særlig viser seg gjennom etableringen av HELVEL og det planlagte løpet for å videreutvikle INTOP, men også gjennom høgskolens videre planer for utviklingen av PROFF.

Regional verdiskapning og nasjonal betydning

De sakkyndige vurderer at de fire doktorgradsområdene ved HINN som inngår i søkergrunnet, er sentrale for regionale virksomheters verdiskapning, og at de på ulike måter har nasjonal betydning. Høgskolen er en aktiv bidragsyter i den regionale verdiskapningen i Innlandet og har mange samarbeidspartnere i regionen. Eksempelvis peker faggruppen som har vurdert AØB, på at spesialiseringene både i økologi og i bioteknologi har veletablerte samarbeid med ulike nærings- og forvaltningsinstanser i regionen. Faggruppen for INTOP peker på hvordan ph.d.-programmet bidrar med kunnskap og innovasjon som er etterspurt av offentlig sektor og næringen i regionen. Faggruppen som har vurdert BUK, trekker frem at programmet frembringer kunnskap som kan benyttes i arbeidet med å bedre oppvekstforholdene for barn og unge generelt i regionen. Også HELVEL vil ha betydning for regionale virksomheters verdiskapning på flere måter, og her ser den sakkyndige komiteen samarbeidet mellom HINN og Sykehuset Innlandet som helt sentralt.

BUK har ifølge faggruppen også en særlig nasjonal betydning, da det er ett av to ph.d.-programmer i Norge som driver tverrfaglig forskning på barn og unge.⁹ De sakkyndige vurderer derfor at BUK er i en unik posisjon nasjonalt som kunnskapsprodusent og premissleverandør for norsk politikk som berører barn og familier, og for nasjonal forskning. Den sakkyndige komiteen mener at HELVEL også vil ha nasjonal betydning, og at BUK som et viktig forskningsområde nasjonalt vil kunne bli ivaretatt i HELVEL som del av et større ph.d.-program.

⁹ Det andre er ph.d.-programmet i utdanningsvitenskap med fagretningen tverrfaglig barneforskning ved Institutt for pedagogikk og livslang læring, NTNU (tidligere ph.d.-program i tverrfaglig barneforskning, Norsk senter for barneforskning (NOSEB), NTNU).

Faggruppen som har vurdert PROFF, trekker frem ph.d.-programmets nasjonale betydning. Fagmiljøet i PROFF deltar i nasjonale nettverk og i tre viktige nasjonale forskerskoler, og som ph.d.-program er PROFF med på å styrke kvaliteten i læreryrket både nasjonalt og i Innlandet.

Oppsummering

HINN oppfyller kravet om rett til å tildele doktorgrad alene på minst fire fagområder. De fire doktorgradsprogrammene utgjør fagområder som de sakkyndige vurderer som tydelig avgrensede og godt adskilte. HINN oppfyller kravet om at de fire doktorgradsstudiene skal være godt dekkende for institusjonens faglige profil. Komiteen vurderer at de fire doktorgradsprogrammene er fullt dekkende for den faglige virksomheten ved sine fakulteter. HINN oppfyller også vilkåret om at doktorgradsområdene skal være sentrale for regionale virksomheters verdiskapning, og at de skal ha nasjonal betydning.

Konklusjon

Kravene i studiekvalitetsforskriften § 3-7 tredje og fjerde ledd er oppfylt.

3.7 Stabil forskerutdanning

Studiekvalitetsforskriften § 3-7. Akkreditering som universitet

(5) Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning og dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene eller tilsvarende stipendiatprogram per år over en treårsperiode. Hvert enkelt doktorgradsstudium skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater.

Beskrivelse av vurderingsgrunnlaget

For å vurdere om kravet er oppfylt, har komiteen tatt utgangspunkt i HINNs redegjørelse i søknaden, i dokumentasjonen, i faggrupperapportene og i opplysninger som kom frem under institusjonsbesøket.

Kravet om stabil forskerutdanning var ett av tre krav som HINN ikke oppfylte i 2020. Hovedbegrunnelsen fra den sakkyndige komiteen var da at HINN ikke kunne vise til å ha uteksaminert tilstrekkelig antall kandidater på minst to av doktorgradsprogrammene over en treårsperiode.

Kvantitative indikatorer på stabil forskerutdanning

For å dokumentere kravet til opptak av stipendiater over en periode på fem år har HINN lagt perioden 2017–2021 til grunn i søknaden. I beskrivelsen av vurderingsgrunnlaget i denne rapporten fremkommer også opptakstall for 2022 og 2023, altså etter at søknaden ble sendt inn, for å vise utviklingen ved institusjonen over tid. Det er likevel den definerte femårsperioden i søknaden som ligger til grunn for komiteens vurdering av kravet. I vurderingen inngår primært AØB, BUK, INTOP og PROFF, ettersom det er disse som har hatt opptak i hele perioden. HELVEL og FILMART er imidlertid også omtalt.

For å dokumentere kravet til uteksaminerte doktorander over en treårsperiode har HINN lagt perioden 2020 til 2022 til grunn i søknaden. Også her har de sakkyndige valgt å inkludere tall for 2023 i rapporten, for å vise utviklingen etter søknadstidspunktet. Det er uansett den definerte treårsperioden i søknaden som ligger til grunn for komiteens vurdering av kravet. For å oppfylle vilkåret om uteksaminerte doktorander på minst to av doktorgradsstudiene, har HINN valgt å legge PROFF og BUK til grunn i søknaden, og det er disse programmene som inngår i komiteens vurdering. Komiteen omtaler imidlertid også høgskolens øvrige doktorgradsprogrammer.

Opptak av stipendiater

For å oppfylle kravet må HINN kunne dokumentere at alle de fire doktorgradsprogrammene som ligger til grunn for søknaden, over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater. Tabell 7 viser en oversikt over antall stipendiater som er tatt opp til HINNs aktive ph.d.-programmer i perioden 2017 til 2023. Som nevnt er dette for å vise utviklingen også etter søknadstidspunktet.

Ph.d.-program	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
AØB	6	7	5	11	9	16	8	62
INTOP	5	9	10	9	12	9	7	61
PROFF	6	10	13	9	8	14	10	70
BUK	3	7	6	4	5			25
HELVEL						25 ¹⁰	5	30
FILMART						5	12	17
Totalt	20	33	34	33	34	66	42	265

Tabell 7: Opptak av stipendiater til HINNS ph.d.-programmer i perioden 2017–2023. Kilde: søknaden og ettersendt dokumentasjon fra HINN

Som tabellen over viser, er BUK programmet som har hatt det laveste opptakstallet, med totalt 25 stipendiater i perioden 2017–2021. Etersom programmet er under avvikling, har det ikke tatt opp nye stipendiater etter 2021. HELVEL skal på sikt erstatte BUK, og det kommer frem av tabellen at HELVEL tok opp totalt 30 stipendiater i de to første opptakene, med henholdsvis 25 nye stipendiater i 2022 og fem i 2023.

Det kommer også frem av tabell 7 at AØB kan vise til betydelig økning i opptakstall på programmet siden 2020, med nesten en dobling av opptaket i 2020 og 2021 sammenlignet med årene før, og en tredobling i 2022. De siste tallene viser et opptak på 8 stipendiater i 2023, som er en halvering fra 2022.

INTOP kan også vise til en økning i opptakstall i deler av perioden. I årene 2019 til 2021 ble det tatt opp i snitt 10,3 kandidater per år. I 2022 og 2023 har det vært en reduksjon, med et opptakstall på henholdsvis 9 og 7 stipendiater, som er mer på nivå med opptakstallene ved inngangen til perioden.

PROFF har hatt nokså stabilt høye opptakstall i hele perioden og tok opp totalt 46 kandidater i perioden 2017 til 2021, med et gjennomsnitt på 9,2 stipendiater per år. Dersom man inkluderer tall for 2022 og 2023, har programmet tatt opp 70 kandidater siden 2017, ettersom det ble tatt opp henholdsvis 14 og 10 nye stipendiater disse to årene.

Uteksaminerte doktorander

For å oppfylle kravet må HINN kunne dokumentere at minst to av doktorgradsprogrammene som ligger til grunn for søknaden, har uteksaminert minst fem doktorander i gjennomsnitt per år over en treårsperiode.

Det er antall uteksaminerte doktorander på PROFF og BUK som primært ligger til grunn for komiteens vurdering, men også tall for AØB og INTOP kommer frem av tabellen under, som sammenligningsgrunnlag. HELVEL og FILMART ble akkreditert i 2022 og er derfor ikke inkludert i tabellen.

¹⁰ Av disse 25 er 4 først tatt opp på BUK (1 i 2019, 2 i 2020 og 1 i 2021) og overført til HELVEL i 2022.

Ph.d.-program	2020	2021	2022	2023	Totalt
BUK	9	6	2	2	19
PROFF	6	4	7	6	23
AØB	4	6	5	3	18
INTOP	5	5	3	5	18
Totalt	24	21	17	16	78

Tabell 8: Antall uteksaminerte doktorander på BUK, PROFF, AØB og INTOP i perioden 2020–2023.

Kilde: DBH og ettersendt dokumentasjon fra HINN

For å kunne sammenligne mellom programmene og vise utviklingen også etter søknadstidspunktet viser tabell 8 antall uteksaminerte kandidater på samtlige av de fire ph.d.-programmene i perioden 2020 til 2023.

På både BUK og PROFF ble det uteksaminert totalt 17 doktorander i den gjeldende perioden 2020–2022. BUK har hatt en betydelig reduksjon i antall uteksaminerte doktorander i 2022 og i 2023, mens PROFF har hatt en mer stabil gjennomstrømning i hele perioden. Til sammenligning uteksaminerte AØB totalt 15 doktorander i den gjeldende perioden 2020–2022, mens INTOP kun uteksaminerte 13 doktorander i denne perioden.

Kvalitative indikatorer på stabil forskerutdanning

I søknaden har HINN også vist til ulike kvalitative indikatorer på stabilitet i forskerutdanningen.

Organisering og kvalitetsarbeid i forskerutdanningen

Ansvaret for doktorgradsutdanningene er forankret på institusjonsnivå. Høgskolestyret har det overordnede ansvaret, men har delegert forvaltningen av ansvaret til rektor.¹¹ FoU-utvalget ved HINN er et strategisk, samordnende og rådgivende organ for styret og institusjonens ledelse i spørsmål om HINNs forskningsvirksomhet, det kunstneriske og det faglige utviklingsarbeidet og forskerutdanningen. For å styrke arbeidet med forskerutdanning ble det i 2021 opprettet et samarbeidsutvalg for forskerutdanning, som et underutvalg til FoU-utvalget. Samarbeidsutvalget har blant annet i oppdrag å forvalte overordnet regelverk, felles retningslinjer og rutiner for ph.d.-programmene. Utvalget skal bidra til samarbeid, samordning og helhetstenkning om forskerutdanning på tvers av fakulteter og studiesteder.

Hver ph.d.-utdanning ved HINN har et eget ph.d.-utvalg. Utvalget har ansvar for at opplæringsdelen i ph.d.-utdanningene, sammen med avhandlingsarbeidet, utgjør en utdanning på høyt faglig nivå og følger internasjonale standarder. Utvalget har beslutningsmyndighet i henhold til ph.d.-forskriften og behandler ph.d.-ledernes årlige kvalitetsrapporter før de blir oversendt til behandling i det sentrale FoU-utvalget. Det er knyttet en administrativ ph.d.-koordinator til hvert program.

¹¹ Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Høgskolen i Innlandet § 3 første ledd.

Studiekvaliteten i ph.d.-utdanningene ved HINN skal sikres og utvikles i henhold til høgskolens kvalitetssystem og kvalitetsarbeidet følger samme årshjul som studietilbudene på bachelor- og masternivå. Siden ph.d.-kandidatene følger mer individuelle studieløp enn høgskolens øvrige studenter, er det gjort noen tilpasninger i kvalitetssystemet som gjelder spesielt for ph.d.-utdanningene. I forbindelse med ph.d.-studentenes midtveisevaluering er det krav til evaluering ikke bare av ph.d.-studentens fremdrift og kvalitet i arbeidet, men også av doktorgradsprogramets opplæringstilbud overfor den enkelte kandidats prosjekt og om det er behov for særlig oppfølging fra programmets side for å sikre kvalitet og gjennomføring av prosjektet. Ph.d.-utvalget på det enkelte program fungerer som studieprogramutvalg når studiekvalitetssaker skal behandles.

Rekruttering

I søknaden oppgir HINN at høy kvalitet i rekruttering til forskerutdanningene er et forskningsstrategisk mål som sikres både gjennom rekrutteringsrutiner og gjennom kvalitetssystemet for utdanning. HINN disponerer 75 rekrutteringsstillinger fra Kunnskapsdepartementet, og disse stillingene fordeles strategisk mellom fagmiljøene. I hovedsak benyttes de til stipendiatstillinger, men noen få benyttes til postdoktorstillinger tilknyttet ph.d.-programmene. Som prinsipp skal fordelingen understøtte høgskolens strategiske satsningsområder. HINN har også eksternfinansierte stipendiater.

Opptak, mottak og gjennomføring

Ved PROFF foregår ansettelse i stipendiatstilling og opptak til ph.d.-utdanningen i én og samme prosess. Ved AØB, BUK og INTOP er ansettelse i stipendiatstilling og opptak på ph.d.-programmene to adskilte prosesser. Nye stipendiater får tilbud om å delta på introduksjonsseminar. Ved opptak til ph.d.-programmene inngås en avtale som regulerer partenes rettigheter og plikter i opptaksperioden. Avtalen skal ifølge HINN sikre at kandidaten deltar regelmessig i et aktivt forskningsmiljø, og legge til rette for gjennomføring på normert tid. Alle ph.d.-studentene ved HINN blir knyttet til en forskergruppe innenfor sitt fagområde. Tildeling av veileder til den enkelte ph.d.-studenten varierer etter hva som er hensiktsmessig for det enkelte ph.d.-programmet og ph.d.-prosjektet. Det tilbys flere muligheter for kompetanseutvikling, kursing og karriereutvikling for veiledere.

Emner og seminarer

Opplæringsdelen i doktorgradsprogrammene er av minimum 30 studiepoengs omfang og består av både obligatoriske og valgfrie godkjente ph.d.-emner. Alle ph.d.-programmene har en andel obligatoriske emner som blir gitt ved HINN. Valgfrie emner kan tas ved HINN eller ved andre gradsgivende institusjoner. Tre av doktorgradsprogrammene deltar i nasjonale forskerskoler. Dette gir stipendiatene et økt emnetilbud og større nettverk.

Vurdering

I det følgende gir komiteen en vurdering av opptak og uteksaminering av doktorander, med kommentarer til de ulike doktorgradsprogrammene. Komiteen vurderer også de kvalitative indikatorene på stabilitet i doktorgradsprogrammene.

Opptak

Tabell 7 viser at de fire doktorgradsprogrammene som ligger til grunn for HINNs søknad, oppfyller kravet om i gjennomsnitt å ha tatt opp minst 15 stipendiater over en femårsperiode. Komiteen vurderer at alle programmene generelt har gode opptakstall. BUK er under avvikling og hadde sitt siste opptak i 2021. HELVEL hadde sitt første opptak i 2022 og tok da opp hele 25 stipendiater, mens tallet var 5 stipendiater i 2023.

Uteksaminerte kandidater

BUK

Tabell 8 viser at BUK oppfyller kravet til antall uteksaminerte kandidater i perioden 2020–2022. Faggruppen som har vurdert BUK, peker likevel på noen stabilitetsutfordringer for programmet i et lengre perspektiv. Som det går frem av tabell 8, har antallet avlagte doktorgrader på BUK falt i treårsperioden, og det er heller ingen økning i 2023.

I perioden 2020–2022 var det i gjennomsnitt 5,6 uteksaminerte doktorander per år. Hvis man legger perioden 2021–2023 til grunn, viser det en reduksjon, til 3,34 uteksaminerte doktorander per år. Siden BUK ble akkreditert av NOKUT i 2010, er den gjeldende treårsperioden 2020–2022 den eneste hvor det er uteksaminert minst 15 kandidater på programmet, og hvor programmet faktisk oppfyller kravet. Under institusjonsbesøket fikk komiteen vite at det har vært utfordringer med gjennomføring på normert tid på BUK. Dette skyldes ulike omstendigheter, som sammensetning av stipendiatgruppen, stipendiatenes tilknytning til programmet, permisjoner osv. BUKs faglige ledelse har de siste årene arbeidet systematisk for å styrke stipendiatenes gjennomføring og forventer at de stipendiatene som er igjen på programmet, kommer til å fullføre. Komiteen har ellers i sin vurdering tatt høyde for at BUK ikke lenger tar opp nye stipendiater, og at programmet er under avvikling.

Samtidig som BUK er under avvikling, kan HELVEL, som på sikt skal erstatte BUK, vise til et totalt sett solid opptakstall i de to opptakene som er gjennomført etter at programmet ble akkreditert av NOKUT i 2022. Per 31.12.23 var det tatt opp 30 stipendiater på programmet. Det er komiteens vurdering at høgskolen har lært mye av sine erfaringer med BUK, som har bidratt til at HELVEL har fått på plass bedre rutiner for kvalitetssikring og oppfølging av stipendiatene. Høgskolen er nå mer bevisst på at utfordringer kan oppstå også i den siste fasen av arbeidet med avhandlingen, og at det derfor er viktig med tett oppfølging av stipendiatene også etter midtveisevaluering og frem til innlevering og disputas. Komiteen har tiltro til at høgskolen vil bruke erfaringene fra BUK til å legge til rette for at HELVEL blir et doktorgradsprogram med god gjennomstrømming.

PROFF

Som det går frem av tabell 8, oppfyller PROFF kravet til antall uteksaminerte doktorander i perioden 2020–2022. Også i perioden 2021–2023 kan PROFF vise til god gjennomstrømming, med like mange uteksaminerte doktorander som i perioden før. Faggruppen som har vurdert PROFF, peker på at doktorgradsprogrammet har hatt stabil og tilfredsstillende gjennomstrømming over tid. Ellers peker faggruppen på at PROFF er en forskerutdanning med et levende miljø og aktive doktorgradsstudenter.

AØB

AØB oppfyller akkurat minimumskravet til antall uteksaminerte doktorander i den gjeldende perioden fra 2020 til 2022. I den neste treårsperioden, 2021–2023, disputerte kun 14 doktorander, hvilket er så vidt under minimumskravet. Faggruppen som har vurdert AØB, kommenterer i sin rapport at programmet har hatt et noe lavt antall uteksaminerte doktorander per år helt siden programmet ble akkreditert av NOKUT i 2018 med spesialiseringen i bioteknologi. I perioden 2018–2023 har det vært mellom to og seks disputaser per år og totalt 18 kandidater som har disputert ved programmet. Dette gir et gjennomsnitt på 3,6 disputaser per år.

I sin rapport bemerker faggruppen at de gode opptakstallene for AØB de siste årene og det faktum at det var 47 aktive stipendiater på programmet per 31.12.23, antyder en forventet økning i antall disputaser de kommende årene, dersom doktorandene gjennomfører på normert tid. Det var likevel kun tre av seks forventede disputaser som ble gjennomført i 2023. Under institusjonsbesøket fikk komiteen opplyst at dette delvis skyldes koronapandemien, og at noen stipendiater da ble forsinket fordi de ikke kunne gjennomføre feltarbeid i utlandet. Komiteen fikk bekreftet at den faglige ledelsen for AØB forventer en jevn utvikling i antall doktorander som fullfører utdanningen de neste årene.

INTOP

INTOP oppfyller ikke gjennomstrømmingskravet i perioden 2020–2022, ettersom det kun ble uteksaminert totalt 13 doktorander ved programmet. Faggruppen som har vurdert INTOP, kommenterer i sin rapport at INTOP formelt ikke oppfyller kravet til gjennomstrømming i perioden, fordi 2022 viser en nedgang fra de foregående årene, fra fem til tre doktorander. Samtidig har det både vært stabile opptakstall og jevnlig uteksaminert doktorander over tid. INTOP hadde per 31.12.2023 totalt 44 aktive stipendiater på programmet. Komiteen fikk opplyst under institusjonsbesøket at den faglige ledelsen for INTOP ikke forventet et høyt antall disputaser i 2024, men at det forventes et betydelig høyere antall i 2025. INTOP har hatt stabilt høye opptakstall de siste årene og det er et tilfredsstillende antall aktive studenter på programmet. Komiteen vurderer det derfor som sannsynlig at INTOP vil kunne uteksaminere et tilstrekkelig antall doktorander fremover.

Kvalitative indikatorer på stabil forskerutdanning

HINN har godt etablerte ph.d.-programmer, og de aller fleste har lange tradisjoner. I årene etter avslaget på universitetssøknaden i 2020 har høgskolen arbeidet systematisk med å sikre stabilitet i forskerutdanningene. Blant annet har HINN arbeidet suksessivt med å bygge opp et godt system for kvalitetssikring av ph.d.-nivået. Et eksempel på dette er ph.d.-studentenes midtveisevaluering, der blant annet stipendiatenes progresjon blir evaluert. Her gjøres en vurdering av den enkelte kandidats prosjekt og om det er behov for særlig oppfølging fra programmets side for å sikre kvalitet i og gjennomføring av prosjektet. Komiteens inntrykk er at organiseringen og kvalitetssikringen av ph.d.-programmene nå fungerer godt. Under institusjonsbesøket kom det også frem at HINN er opptatt av at stipendiatene er fysisk til stede på campus, og at de møter fagmiljøene de er en del av.

Disse tiltakene bidrar til en god ramme rundt stipendiatenes arbeid med avhandlingene og gjennomføringen ellers.

At høgskolen har satset på at alle stipendiater skal ha tilhørighet til en forskergruppe, har vært et strategisk viktig grep i arbeidet med å sikre stabilitet i forskerutdanningen. HINN har også arbeidet bevisst med å styrke fagmiljøene og veilederkompetansen. Komiteen mener det er positivt at høgskolen satser på at ph.d.-programmene skal delta i nasjonale nettverk og forskerskoler, noe som bidrar til faglig kvalitet i stipendiatenes opplæringsdel og i arbeidet med avhandlingene. For eksempel trekker faggruppen som har vurdert INTOP, det frem som positivt i sin rapport at Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap er partner i Nordic Research School in Innovation and Entrepreneurship (NORSI). NORSI er et nettverk bestående av 28 nordiske universiteter og høgskoler. Forskerskolen tilbyr emner, konferanser, nettverk og muligheter for internasjonalisering for stipendiatene på INTOP. Flere av de andre ph.d.-programmene deltar i lignende nettverk. Disse tiltakene har bidratt til å skape gode faglige miljøer rundt stipendiatene.

HINN har hatt god søkning til ph.d.-programmene og har i de senere årene hatt opptakstall som har vært over høgskolens egen forventning. Arbeidet med å videreutvikle ph.d.-programmene og gi dem en bredere faglig innretning (gjelder både HELVEL, INTOP, og PROFF) vil kunne bidra til å gjøre programmene enda mer attraktive for søkere både ved HINN og ved andre institusjoner – nasjonalt og internasjonalt. Dette er utviklingstrekk komiteen ser vil kunne bidra til fortsatt god rekruttering, høye opptakstall og tilstrekkelig gjennomstrømming på programmene i fremtiden.

De grepene HINN har tatt for å sikre stabilitet i forskerutdanningene, har også vært mulig grunnet betydelige eksterne midler og ikke minst høgskolens evne til å prioritere strategisk bruk av midlene. Under institusjonsbesøket fikk komiteen vite at høgskolen på enkelte av doktorgradsprogrammene har kapasitet til å veilede enda flere stipendiater enn dem som har fått opptak så langt. Dette vitner om at institusjonen har potensial for et enda større volum av stipendiater, og at det blir viktig for HINN å fortsette arbeidet med å sikre tilstrekkelig ekstern finansiering i fremtiden.

Oppsummering

HINN oppfylder kravet om opptak av i gjennomsnitt minst 15 stipendiater på hvert av doktorgradsprogrammene som danner grunnlag for søknaden, ettersom både AØB, BUK, PROFF og INTOP har tatt opp et tilstrekkelig antall stipendiater i perioden 2017–2021.

Når det gjelder kravet om at institusjonen skal dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene per år over en treårsperiode, så oppfylder både PROFF og BUK minimumskravet til antall uteksaminerte doktorander i perioden 2020–2022. AØB tilfredsstiller også gjennomstrømningskravet i perioden 2020–2022.

Komiteen vurderer at høgskolen de siste årene har tatt viktige grep for å sikre stabilitet i forskerutdanningen. Solide opptakstall og økt rekruttering, rutiner for kvalitetssikring, faglig

tilhørighet for stipendiatene og styrking av fagmiljøene er med på å legge til rette for økt stabilitet i forskerutdanningen ved HINN på sikt.

Konklusjon

Kravet i studiekvalitetsforskriften § 3-7 femte ledd er oppfylt.

3.8 Uteksaminerte kandidater på lavere og høyere grads nivå

Studiekvalitetsforskriften § 3-7. Akkreditering som universitet

(6) Institusjonen skal alene ha akkreditering for minst fem studietilbud på høyere grads nivå. Institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på lavere og høyere grads nivå på studietilbud som dekker doktorgradsområdenes faglige profil.

Beskrivelse av vurderingsgrunnlaget

For å vurdere om kravet er oppfylt, har komiteen tatt utgangspunkt i HINNs redegjørelse i søknaden, faggrupperapportene, opplysninger fra institusjonsbesøket og oppdatert tallgrunnlag fra DBH.

HINN oppfylte kravet i 2020. Den sakkyndige komiteens vurderinger var da at høgskolen hadde minst fem studietilbud på høyere grads nivå. Høgskolen hadde også uteksaminert kandidater på lavere og høyere grads nivå på studietilbud som dekket doktorgradsområdenes faglige profil. Komiteen mente likevel at INTOP og BUK hadde en svak kobling til HINNs masterprogrammer, og at de masterprogrammene som kvalifiserte til opptak på de to ph.d.-programmene, uteksaminerte få kandidater.

Akkrediterte studietilbud på høyere grads nivå

HINN tilbyr totalt 46 bachelorprogrammer og 32 masterprogrammer. Flere av masterprogrammene tilbys i ulike varianter, på heltid, på deltid og som samlingsbaserte tilbud. I underkant av 20 prosent av høgskolens egenfinansierte utdanningsvirksomhet kommer fra fleksible studier, som er summen av nettbaserte studietilbud, desentraliserte studietilbud og fleksible studietilbud (for eksempel samlingsbaserte mastere). Studieprogrammene telles imidlertid kun én gang når de tar utgangspunkt i samme studieplan.

HINN argumenterer selv i søknaden for at en vektlegging av helhetlige studieløp – fra bachelor til master og videre til ph.d. – har bidratt til en økning i antall studieprogrammer i høgskolens studieportefølje. Opprettelse av nye studieprogrammer blir også gjort på etterspørsel fra, og i nært samarbeid med, arbeids- og samfunnsliv. HINN tilbyr også en rekke etter- og videreutdanning, ettersom det er stor etterspørsel for slike i regionen.

Uteksaminert kandidater på studietilbud innenfor doktorgradsområdene

I kapittel 3.6 i denne rapporten beskrives de fire doktorgradsprogrammene som legges til grunn for søknaden. I det følgende kommer det en kortfattet beskrivelse av hvilke studietilbud på lavere og høyere grads nivå som dekker doktorgradsområdenes faglige profil. For å vise utviklingen over tid gis det også en kortfattet oversikt over antall uteksaminerte kandidater på masterprogrammene som bygger opp under doktorgradsområdene, for perioden 2019 til 2023.

AØB

HINN oppgir i søknaden at doktorgradsprogrammet ved Fakultet for anvendt økologi, landbruksfag og bioteknologi rekrutterer via samtlige av fakultetets bachelorprogrammer,

som omfatter agronomi, landbruksteknikk, skogbruk, utmarksforvaltning og bioingeniørfag. Doktorgradsprogrammet rekrutterer direkte fra masterprogrammene i anvendt økologi, i næringsrettet bioteknologi og i bærekraftig jordbruk. HINN har også nylig opprettet en master i anvendt bioteknologi og biomedisin som har første opptak i 2024. Dette masterprogrammet vil også danne grunnlag for opptak til ph.d. i anvendt økologi og bioteknologi (se kapittel 3.6).

Tall fra DBH¹² viser at de omtalte bachelorprogrammene har uteksaminert mellom 10 og 25 kandidater årlig i perioden 2019–2023.

Tabellen under viser uteksaminerte studenter på høyere grads nivå fra studieprogrammer som bygger opp under ph.d.-programmet i AØB, for perioden 2019 til 2023.

Studietilbud	2019	2020	2021	2022	2023
Master i anvendt økologi	5	15	10	30	10
Master in Applied and Commercial Biotechnology	20	10	20	15	5
Master in Applied Biotechnology and Biomedical Sciences					10
Master i bærekraftig jordbruk ¹³	–	–	–	–	–

Tabell 9: Fullført vitnemålgivende mastergradsprogram. Kilde: DBH

BUK

HINN oppgir i søknaden at doktorgradsprogrammet rekrutterer kandidater både fra programmer ved Fakultet for helse- og sosialvitenskap og fra Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk. Det er seks studietilbud på bachelornivå som bygger opp under doktorgradsprogrammet: pedagogikk, sosialt arbeid, vernepleie, spesialpedagogikk og folkehelsearbeid. Det er syv masterprogrammer som rekrutterer direkte til doktorgradsprogrammet: tverrfaglig arbeid med barn og unge, folkehelsevitenskap, karriereveiledning, psykososialt arbeid med barn og unge, pedagogikk, spesialpedagogikk og Special Education – Practical Skills Transformative Learning.

Bachelorprogrammene i pedagogikk, i sosialt arbeid og i vernepleie er store programmer som har uteksaminert mellom 50 og 90 studenter årlig i perioden 2019–2023. Bachelor i folkehelsearbeid og bachelor i spesialpedagogikk uteksaminerte årlig mellom 30 og 40 studenter i samme periode.

Tabell 10 viser uteksaminerte studenter på høyere grads nivå fra masterprogrammene som bygger opp under ph.d.-programmet BUK, for perioden 2019 til 2023.

¹² Av hensyn til personvern benytter DBH avrunding til nærmeste 5.

¹³ Studieprogrammet startet opp i 2022. Det består av 120 studiepoeng og er normert til tre år, som nett- og samlingsbasert deltidsutdanning.

Studietilbud	2019	2020	2021	2022	2023
Master i pedagogikk	15	10	15	5	20
Master i tverrfaglig arbeid med barn, unge og familier ¹⁴				15	25
Master i folkehelsevitenskap	5	10	15	20	15
Master i karriereveiledning – bredde	5	5	10	5	15
Master i karriereveiledning – dybde	5	5	5	5	5
Master i sosialfaglig arbeid med barn og unge	10	10	5	5	10
Master in Special Education - Practical Skills Transformative Learning	5			5	

Tabell 10: Fullført vitnemålsgivende masterprogram. Kilde: DBH

INTOP

Det er totalt 17 studieprogrammer på bachelornivå ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap som bygger oppunder INTOP: beredskap og krisehåndtering, bærekraftsøkonomi, eiendomsmeistring, internasjonale studier, ledelse og digitalisering, markedsføring og ledelse av turismeopplevelser, Music Business, organisasjon og ledelse, regnskap og økonomirådgiving, reiselivsledelse, rettsvitenskap, serviceledelse og markedsføring, Sport Management, økonomi og administrasjon, innovasjon, offentlig ledelse og styring samt økonomi og ledelse. Det er totalt tre masterprogrammer som rekrutterer direkte til doktorgradsprogrammet: innovasjon, offentlig ledelse og styring samt økonomi og ledelse.

De fleste bachelorprogrammene ved fakultetet har uteksaminert mellom 10 og 40 studenter årlig i perioden 2019 til 2023. Bachelor i organisasjon og ledelse er et stort program som uteksaminerte mellom 50 og 70 studenter årlig i samme periode, mens bachelor i rettsvitenskap uteksaminerte mellom 85 og 120 studenter årlig i perioden.

Tabellen under viser uteksaminerte studenter på høyere grads nivå fra masterprogrammene som bygger opp under ph.d.-programmet INTOP, for perioden 2019 til 2023.

Studietilbud	2019	2020	2021	2022	2023
Master i innovasjon	20	15	15	15	10
Master i offentlig ledelse og styring, dybde	5	5	5	10	10
Master i økonomi og ledelse	30	40	50	45	40

Tabell 11: Fullført vitnemålsgivende masterprogram. Kilde: DBH

¹⁴ Master i tverrfaglig arbeid med barn, unge og familier ble akkreditert høsten 2019 og hadde første opptak høst 2020.

PROFF

Det er kun ett studietilbud på bachelornivå (barnehagelærerutdanning) ved Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk som bygger opp under doktorgradsprogrammet. På masternivå er det 11 studieprogrammer som rekrutterer direkte til doktorgradsprogrammet: femårig grunnskolelærerutdanning 1.–7. trinn og 5.–10. trinn, lektorutdanning i språkfag, kultur- og språkfagenes didaktikk, tilpasset opplæring, digital kommunikasjon og kultur, utdanningsledelse, realfagenes didaktikk, grunnskolefag, praktiske og estetiske fag for trinn 1–13 (musikk og kroppsøving).

Tabellen under viser uteksaminerte studenter på høyere grads nivå fra masterprogrammene som bygger opp under ph.d.-programmet PROFF, for perioden 2019 til 2023.

Studietilbud	2019	2020	2021	2022	2023
Femårig grunnskolelærerutdanning 1.–7. trinn				45	60
Femårig grunnskolelærerutdanning 5.–10. trinn				30	60
Lektorutdanning i språkfag	5	10	10	20	10
Master i kultur- og språkfagenes didaktikk	20	15	25	25	20
Master i tilpasset opplæring	25	40	40	40	25
Master i digital kommunikasjon og kultur	15	5	5	20	10
Master i realfagenes didaktikk	10	10	20	5	10
Master i utdanningsledelse		20		15	
Master i grunnskolefag ¹⁵					
Lærerutdanning i praktiske og estetiske fag for trinn 1-13, musikk ¹⁶					
Lærerutdanning i praktiske og estetiske fag for trinn 1-13, kroppsøving og idrettsfag					

Tabell 12: Fullført vitnemålsgivende masterprogram. Kilde: DBH

Vurdering

Informasjon HINN har gitt i søknaden, og oppdaterte tall fra DBH viser at HINN har en lang rekke studietilbud på høyere grads nivå innenfor de fire doktorgradsområdene, og at høgskolen har uteksaminert kandidater på lavere og høyere grads nivå fra programmer innenfor disse doktorgradsområdene.

HINN har de siste årene gjort flere endringer i studieporteføljen for å sikre enda bedre rekruttering fra bachelor- og masternivå til sine ph.d.-programmer (se også kapittel 3.6). I det følgende vil komiteen trekke frem noen eksempler på slike endringer som den vurderer som særlig positive.

Endringene innenfor doktorgradsområdet AØB, med opprettelsen av det nye bachelorprogrammet i bioingeniørfag og det nye masterprogrammet i anvendt bioteknologi

¹⁵ Master i grunnskolefag ble akkreditert høsten 2019 og hadde første opptak på deltid høsten 2021.

¹⁶ Lærerutdanning i praktiske og estetiske fag for trinn 1–13 ble akkreditert høsten 2021.

og biomedisin, har bidratt til at flere studenter kan rekrutteres til spesialiseringen i bioteknologi innenfor ph.d.-programmet AØB.

Etableringen av ph.d.-programmet HELVEL har bidratt til at de store bachelorutdanninger ved Fakultet for helse- og sosialfag har en vei videre via master- til ph.d.-nivå.

Videreutviklingen av ph.d.-programmet INTOP, som har ført til et bredere ph.d.-program, gjør at flere kan rekrutteres fra bachelor- og masterprogrammene ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap.

Oppsummering

HINN oppfyller med god margin kravet om alene å ha akkreditering for minst fem studietilbud på høyere grads nivå. HINN har også uteksaminert kandidater på lavere og høyere grads nivå fra studietilbud som dekker doktorgradsområdenes faglige profil. Høgskolen har de senere årene gjort endringer i studieporteføljen som har ført til at flere bachelor- og masterprogrammer uteksaminerer kandidater som kan få opptak til ph.d.-programmene ved HINN.

Samtidig som komiteen vurderer at HINN uteksaminerer et tilstrekkelig antall kandidater på lavere og høyere grads nivå fra studietilbud som dekker doktorgradsområdenes faglige profil, mener komiteen at HINN har et potensial for videreutvikling av sine masterprogrammer. Det er mange masterprogrammer ved institusjonen som tilbys på deltid, enten nettbasert eller samlingsbasert. Den sakkyndige komiteen vil derfor gi HINN et generelt råd om ikke å spre de faglige ressursene ut over for mange masterprogrammer og heller konsentrere ressursene på litt færre programmer. Samtidig bør HINN arbeide for å sikre at flere masterstudenter fullfører utdanningen (se også kapittel 3.9).

Konklusjon

Kravet i studiekvalitetsforskriften § 3-7 sjette ledd er oppfylt.

3.9 Opptak og gjennomstrømming

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner

(4) Institusjonen skal ha et jevnlig opptak av studenter og et tilfredsstillende antall kandidater som fullfører til normert tid.

Beskrivelse av vurderingsgrunnlaget

For å vurdere om kravet er oppfylt, har komiteen tatt utgangspunkt i HINNs redegjørelse i søknaden, faggrupperapportene og oppdatert tallgrunnlag fra DBH.

HINN oppfylte kravet i 2020. Den sakkyndige komiteens vurderinger var da at HINN kunne vise til et jevnlig opptak av studenter på bachelor- og masternivå. Gjennomstrømmingen på bachelornivå ble vurdert som tilfredsstillende. På masternivå vurderte den sakkyndige komiteen at gjennomstrømmingen var varierende, men i en positiv utvikling.

Opptak

Ifølge tall fra DBH hadde HINN 14 897 registrerte studenter i 2023. Tabell 15 viser utviklingen i opptakstall til HINNs bachelor- og masterprogrammer for perioden 2018–2023.¹⁷

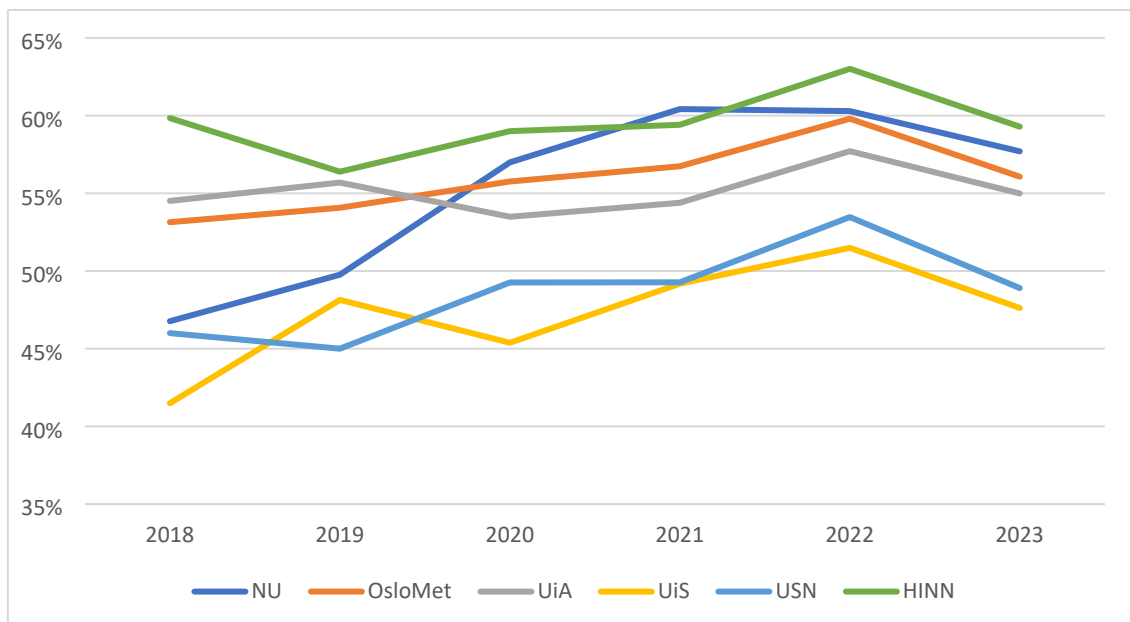
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
bachelornivå	2 495	2 685	2 810	2 640	2 675	2 545
masternivå	995	1 135	1 265	975	930	1 315

Tabell 15: Antall studenter tatt opp til et bachelor- eller masterprogram ved HINN i perioden 2018–2023. Kilde: DBH

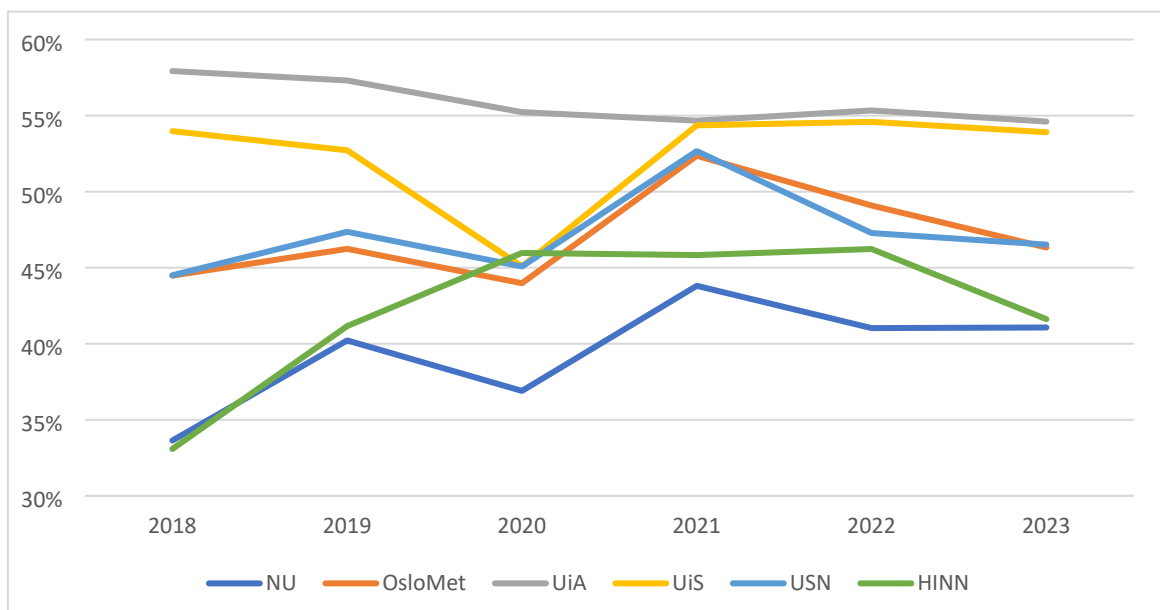
Gjennomstrømming

Figur 3 og 4 viser andel bachelor- og masterkandidater som gjennomførte på normert tid i perioden 2018 til 2023, sammenlignet med universitetene i referansegruppen. Som figur 3 viser, ligger HINN i øvre sjikt for bachelornivået gjennom hele perioden.

¹⁷ Bachelornivå inkluderer bachelorprogrammer og de fireårige grunnskolelærerutdanningene. Masternivå inkluderer halvannet- og toårige masterprogrammer, femårige masterprogrammer og ulike studietilbud og emner som er kategorisert å ligge på høyere nivå.

Figur 3: Andel bachelor kandidater i et opptakskull som gjennomfører på normert tid, 2018–2023.
Kilde: DBH

Figur 4: Andel master kandidater i et opptakskull som gjennomfører på normert tid, 2018–2023.
Kilde: DBH

Som figur 4 viser, så økte andelen av kandidater på masternivå som gjennomførte på normert tid ved HINN fra 33 prosent i 2018 til 46 prosent i 2020. Deretter holdt gjennomstrømmingstallene seg relativt stabile, med en liten nedgang fra 46 prosent til 42 prosent fra 2022 til 2023. Figuren viser kun toårige masterprogrammer som er registrert

som heltidsstudium. HINN har gjennom perioden hatt bedre gjennomstrømming på masternivå enn NU, men lavere enn de andre universitetene i referansegruppen.

HINN redegjør i søknaden for at høgskolen gjennom det systematiske kvalitetsarbeidet gjør analyser av gjennomstrømmingen på de ulike studieprogrammene. Høgskolens studenter har en høyere gjennomsnittsalder enn studenter i sektoren ellers, og dette påvirker ifølge høgskolen både hvilke studiemodeller studentene søker seg til, og hvor lang tid de bruker på å fullføre studiene. HINN har satt i verk flere tiltak for å styrke gjennomstrømmingen på masternivå, eksempelvis gjennom å innføre mentorordninger, å gjøre endringer i studieprogrammenes oppbygging og å styrke veilederkompetansen.

Vurdering

Opptak

HINN har regelmessig opptak av studenter til sine bachelor- og masterutdanninger. Fakultetene og studieprogrammene varierer i størrelse, og opptakstallene må dessuten ses i sammenheng med studieprogrammenes egenart. Tabell 15 viser at opptakstallene på bachelornivå har holdt seg stabile gjennom perioden 2018–2023. Opptakstallene på masternivå svinger mellom ca. 900 og ca. 1300 studenter. Tabellen viser en oppgang i starten av perioden, og deretter en nedgang. I 2023 har opptakstallene til masterutdanningene igjen økt.

Gjennomstrømming

I perioden 2018–2023 har HINN ligget stabilt over de nye universitetene i andel bachelorkandidater som gjennomfører til normert tid, mellom 55 og 60 prosent. Den sakkyndige komiteen vurderer at det er god gjennomstrømming på bachelornivå.

Andel studenter som gjennomfører til normert tid, er jevnt over bedre for bachelorutdanningene enn for masterutdanningene ved høgskolen. Den sakkyndige komiteen som vurderte HINNs forrige søknad om universitetsakkreditering, kommenterte i sin rapport fra 2020 at gjennomstrømmingen på masternivå var varierende, men i positiv utvikling. Gjennomstrømmingen på masternivå har etter 2020 vært mer stabil, men HINN ligger fremdeles bak de fleste universitetene i referansegruppen (med unntak av NU). Utfordringer med gjennomstrømming på masternivå er imidlertid ikke en utfordring som bare gjelder HINN, men er en generell utfordring i sektoren.

HINN er selv klar over utfordringen med gjennomstrømming på masternivå og viser i sin søknad til at høgskolen arbeider konkret med å forbedre gjennomstrømmingen gjennom ulike tiltak. HINN er en institusjon der mange masterstudenter studerer på deltid. HINN som institusjon må ta hensyn til en variert studentgruppe, men komiteen vurderer at HINN bør arbeide videre med å styrke masterprogrammene på heltid og legge til rette for at toårige fulltidsmastere kan gjennomføres på normert tid. Å øke gjennomstrømmingen på masternivå bør etter komiteens vurdering være et viktig utviklingsområde for HINN og noe høgskolen bør vie ekstra oppmerksomhet i tiden fremover.

Oppsummering

HINN oppfyller kravet om et jevnlig opptak av studenter og et tilfredsstillende antall kandidater som fullfører til normert tid. Gjennomstrømmingen på bachelornivå er god, mens gjennomstrømmingen på masternivå vurderes som tilfredsstillende. Den sakkyndige komiteen oppfordrer HINN til å fortsette arbeidet med å øke gjennomstrømmingen på masternivå i tiden fremover.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 3-1 fjerde ledd er oppfylt.

3.10 FoU/KU i samspill med utdanningsvirksomheten

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner

(5) Institusjonens forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid skal utføres i samspill med utdanningsvirksomheten.

Beskrivelse av vurderingsgrunnlaget

For å vurdere om kravet er oppfylt, har komiteen tatt utgangspunkt i HINNs redegjørelse i søknaden, faggrupperapportene og opplysninger som kom frem under institusjonsbesøket.

HINN oppfylte kravet i 2020. Den sakkyndige komiteens vurderinger var da at HINN kunne vise til at institusjonens forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid ble utført i samspill med utdanningsvirksomheten, men at det fantes rom for forbedringer. Det gjaldt særlig å øke forskningskompetansen i høgskolen som helhet og å styrke sammenhengen mellom bachelor-, master- og ph.d.-utdanningene innenfor enkelte av doktorgradsområdene.

Høgskolen har i sin strategi for 2021–2026 fastslått at den vil styrke sammenhengen mellom forskning / kunstnerisk utviklingsarbeid og utdanning i perioden. I strategien er *forskningsbasert utdanning for heile livet* nevnt som et av høgskolens strategiske satsningsområder.

For å styrke sammenhengen mellom forskning / kunstnerisk utviklingsarbeid og utdanning har høgskolen over flere år utviklet ulike ordninger. Blant annet lyser høgskolen årlig ut såkornmidler for å fremme utviklingsarbeid for høyere utdanningskvalitet. Midlene er rettet mot utvikling av samspillet mellom FoU og utdanning og skal også stimulere høgskolens fagmiljøer til videre arbeid med pedagogisk praksis. Det er lyst ut omkring 2 millioner kroner årlig til denne ordningen. Et annet tiltak er at synliggjøring av studenters deltakelse i FoU-prosjekter tillegges vekt ved vurdering av søknader om interne FoU-stipender.

Undervisning gitt av førstekompetente er også en indikator på FoU/KU-basert utdanning. I kapittel 4 i søknaden har HINN vist at ansatte med førstestillingskompetanse underviser på alle nivåer og ved samtlige fakultet.

I søknaden er det videre gitt mange konkrete eksempler på involvering av studenter i forskning og utviklingsarbeid ved høgskolens fakulteter. Ved Fakultet for anvendt økologi, landbruksfag og bioteknologi arbeides det systematisk med samspillet mellom utdanning og forskning og med å få studentene til å møte forskning fra bachelor- til ph.d.-nivå. HINN viser også til mange eksempler på at studenter blir integrert i fagmiljøet fra tidlig i bachelorløpet. På mange av fakultetets fagområder blir bachelor- og masterstudenter veiledet av aktive forskere. Resultatet er at alle bachelor- og masteroppgaver er tilknyttet konkrete forskningsprosjekter, eller problemstillinger som veilederne selv jobber med. Det har også resultert i at masterstudenter har vært med på fagfellevurderte vitenskapelige publikasjoner.

Ved Fakultet for helse- og sosialvitenskap er det også vist til mange eksempler på hvordan studentene møter forskning som del av sin studiehverdag innenfor bredden av fakultets fagområde, fra sykepleie og vernepleie til kroppsøving og helse og treningsfysiologi.

Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk arbeider sammen med praksisskolene med å finne relevante, profesjonsrettede og forskningsbaserte problemstillinger for masteroppgaver. Det er også flere forskningsprosjekter som masterstudenter kan delta i.

Det finnes flere forskningsprosjekter ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap som inkluderer studenter. Blant annet nevnes Interreg-prosjektet *Music Innovation Network Inner Scandinavia*. Der samarbeidet studentene på bachelorprogrammene i musikkproduksjon og i Music Management med forskerne om å generere en felles litteraturliteatordatabase og et stort felles datasett som studentene benyttet som grunnlag for bacheloroppgavene, og som i tillegg ble benyttet videre i forskningsprosjektet. HINN har også en avtale med NAV som tilrettelegger for samarbeid mellom høgskolen og NAV om bacheloroppgaver, masteroppgaver og ph.d.-prosjekter.

Ved Fakultet for audiovisuelle medier og kreativ teknologi blir studentene introdusert for bransjeaktører og institusjoner som fagmiljøets forskning retter seg mot. Den pågående forskningen i fagmiljøet ligger tett på innholdet i undervisningen. Det finnes ulike former for samarbeid med bransjeaktører (blant annet NRK), og representanter for bransjene er inne og underviser og veileder studentene.

Den norske filmskolen har de siste årene hatt både store og små KU-prosjekter som involverer studenter og ansatte. Noen av disse er av utelukkende kunstnerisk natur, mens andre beveger seg mer mot aktiviteter som kan betegnes som anvendt forskning. Studentene ved fakultetet blir også involvert i kunstnerisk utviklingsarbeid.

Vurdering

Komiteen vurderer at sammenhengen mellom forskning / kunstnerisk utviklingsarbeid og utdanning har fått en tydeligere plass i høgskolens strategi sammenlignet med i 2018. I søknaden fra 2022 er det vist til mange relevante eksempler på prosjekter der studenter kommer i kontakt med forskning fra tidlig i studieløpet. Prosjektene er litt ulikt utformet fra fakultet til fakultet, men fellesnevneren er at studentene trekkes med i forskning sammen med stipendiater og andre vitenskapelig ansatte. De studentene som komiteen snakket med under institusjonsbesøket, uttrykte også tilfredshet med den forskningsbaserte undervisningen de fikk.

Undervisning gitt av førstestillingskompetente forskere er en sentral indikator på forskningsbasert utdanning. Forskningsbasert utdanning skal gis på alle nivåer. Andel årsverk i førstestillinger varierer mellom fakultetene på HINN. I søknaden har høgskolen vist at andelen ansatte med førstestillingskompetanse har økt både ved institusjonen samlet sett og ved hvert enkelt fakultet. Et eksempel er Fakultet for helse- og sosialvitenskap, som hadde lavest førstestillingsandel av alle fakultetene ved HINN i 2018, med 43 prosent

førstestillingskompetente årsverk. HSV har i 2023 økt andelen til 52 prosent, hvilket må sies å være en solid økning (jf. figur 2 i denne rapporten).

Komiteen som vurderte HINNs søknad om akkreditering som universitet fra 2018, konstaterte i sin rapport fra 2020 at HINN var i gang med flere tiltak for å gjøre undervisningen mer forskningsbasert. Det er denne komiteens vurdering at HINN har lyktes med de tiltakene høgskolen har iverksatt. Komiteen vurderer at HINN i dag har fått en bedre balanse mellom utdanning og FoU i institusjonen. De tiltakene for å styrke forskningen som høgskolen har iverksatt (og som er omtalt tidligere i denne rapporten), har ført til en bedre balanse mellom de to virksomhetsområdene i hele høgskolen. Faggrupperapportene peker også på dette, og samtaler under institusjonsbesøket bekreftet det samme. Komiteen erfarte under institusjonsbesøket at høgskoleledelsen er tydelig når det gjelder HINNs rolle som forskningsinstitusjon, og ikke bare som utdanningsinstitusjon. Dette kom særlig til uttrykk gjennom det som ser ut til å være et godt faglig samarbeid mellom prorektor utdanning og prorektor forskning.

HINN fremstår per i dag som en institusjon der forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid utføres i samspill med utdanningsvirksomheten. Samspillet mellom forskning og utdanning har også en tydelig plass i institusjonens faglige virksomhet og strategiske retning.

Oppsummering

HINN oppfyller kravet om at institusjonens forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid skal utføres i samspill med utdanningsvirksomheten. HINN har en strategi for samspillet mellom utdanning og forskning. Institusjonen har økt andelen førstestillingskompetente årsverk ved alle sine fakulteter. HINN fremstår i dag som en institusjon med god balanse mellom de to virksomhetsområdene utdanning og FoU.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 3-1 femte ledd er oppfylt.

3.11 Stabilitet og høy internasjonal kvalitet

Studiekvalitetsforskriften § 3-7. Akkreditering som universitet

(2) Institusjonen skal ha stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner

(1) Institusjonen skal ha et faglig nivå innen utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid som er i samsvar med kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling for høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-5 til § 3-7.

Beskrivelse av vurderingsgrunnlaget

For å vurdere om kravene er oppfylt, har komiteen tatt utgangspunkt i HINNs redegjørelse i søknaden, supplerende informasjon fra HINN, faggruppens vurderinger, opplysninger som kom frem under institusjonsbesøket (der komiteen gjennomførte dybdeintervjuer med representanter for doktorgradsprogrammene BUK/HELVEL, INTOP og PROFF), og nøkkeltall fra DBH på institusjonsnivå.

Kravet om stabilitet og høy internasjonal kvalitet var ett av tre krav som HINN ikke oppfylte i 2020. Som særlige grunner for sin vurdering la komiteen den gang vekt på sårbarheten i flere av fagmiljøene og manglende stabilitet i doktorgradsprogrammene og i forskningsresultatene over tid. HINN lå under de nye universitetene ved sammenligning av flere andre relevante indikatorer.

I søknaden fra 2022 har HINN valgt å synliggjøre internasjonal kvalitet i utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid ved å dokumentere hvordan høgskolen og fagmiljøene presterer når det gjelder internasjonalt anerkjente mål for kvalitet, slik som vitenskapelig publisering, fagmiljøenes kompetanse, ekstern finansiering mv. I tillegg til kvantitative indikatorer har HINN gitt kvalitative beskrivelser.

Stabilitet skal dokumenteres over tid. HINN har i hovedsak vist til aktiviteter og resultater for perioden 2017–2021, men tidvis også for 2018-2022. En oversikt over de indikatorene høgskolen har valgt, er fremstilt i tabell 16.

Utdanning	Forskning
Konkurransespoeng blant nye studenter	Publiseringspoeng per UFF-årsverk
Nye studiepoeng per student	Nivå 2-publisering per UFF-årsverk
Søkertall	Andel publisering med internasjonal samforfatter
Studenter per faglige årsverk	Andel med førstestillingskompetanse
Andel med førstestillingskompetanse	Kvalitet i doktorgradsutdanningene
Studenttilfredshet	Rekruttering i form av opptaksgrunnlag og internasjonal rekruttering
Yrkesrelevans	Finansiering av stipendiater og deltakelse i prosjekter
Ekstern finansiering	Gjennomstrømming og progresjon
Gjennomstrømming BA og MA	Bedømmelseskomiteenes vurderinger
Kandidatproduksjon BA og MA	Uteksaminerte ph.d.-studenter
Nasjonale evalueringer av utdanninger	Antall faglige årsverk per ph.d.-student
Tildeling av Senter for fremragende utdanning	Publiseringspoeng per stipendiat
	Fagevalueringer Norges forskningsråd
	Ekstern finansiering

Tabell 16: Indikatorer for høy internasjonal kvalitet i utdanning, forskning og faglig utviklingsarbeid.

Kilde: HINNs søknad

På samme måte som i den forrige søknaden opplyser HINN at høgskolen har forsøkt å sammenligne seg med universiteter internasjonalt, men at metodiske utfordringer, blant annet knyttet til å sammenligne publiseringsdata på tvers, gjorde dette vanskelig. Høgskolen har derfor valgt å sammenligne indikatorer og nøkkeltall med særlig de nyeste norske universitetene som allerede er vurdert til å oppfylle kravene om stabil utdanning og FoU av høy internasjonal kvalitet etter någjeldende krav.

I NOKUTs veiledning går det frem at kravet om stabilitet og høy internasjonal kvalitet skal dokumenteres minimum for de doktorgradsområdene som institusjonene har lagt til grunn for sin søknad om akkreditering. Noen fagområder og enheter ved HINN faller utenfor de fire doktorgradsområdene som HINN har lagt til grunn for søknaden, herunder doktorgradsprogrammene FILMART, Den norske filmskolen og Fakultet for audiovisuelle medier og kreativ teknologi.

De fire doktorgradsområdene er sammenlignet med tilsvarende fagområder ved andre norske universiteter. I tillegg er det gjort sammenligninger på institusjonsnivå ved å se særlig på de nyeste norske universitetene og på gjennomsnittstall for alle universitetene i Norge. For å vurdere utviklingen ved HINN på institusjonsnivå har komiteen supplert med nøkkeltall fra DBH for 2023 og sammenlignet dem med tilsvarende tall som ble lagt til grunn i vurderingen av høgskolens forrige søknad om universitetsakkreditering.

Forskjellige fagområder kan ha ulike tradisjoner når det gjelder å dokumentere stabilitet og kvalitet i utdanning og FoU. I mangel på sammenlikninger med internasjonale institusjoner har det derfor vært viktig for komiteen å få en god forståelse av fagområdenes tradisjoner

og hvordan de posisjonerer seg i en historisk og internasjonal kontekst. Som støtte for sine vurderinger har komiteen derfor sett hen til faggruppens vurderinger av og anbefalinger for fagområdene slik de kommer frem i faggrupperapportene. Komiteen har hatt møter med hver faggruppe for å få utdypende forklaringer til vurderingsmomentene for den internasjonale dimensjonen i forskningsområdene som ligger til grunn for ph.d.-programmene. Det er noe variasjon mellom faggruppene, men de legger mange av de samme indikatorene til grunn i sine vurderinger av stabilitet og internasjonal høy kvalitet innenfor de respektive doktorgradsområdene (herunder resultater over tid knyttet til utvikling av fagmiljø og faglig virksomhet, publiseringstall, internasjonalisering og nettverk, internasjonalt medforfatterskap samt evne til å innhente ekstern finansiering). Komiteen viser ellers til faggruppens rapporter, som i sin helhet er lagt ved komiteens innstilling.

Vurdering

Selv om komiteen gjerne hadde sett noen sammenlikninger mellom HINN og universiteter utenfor Norge, vurderer den det slik at høgskolen gjør relevante sammenlikninger med fagområder og universiteter i Norge, og at dette er tilstrekkelig som vurderingsgrunnlag. I faggrupperapportene er det gjort en vurdering av hvert forskningsområde opp mot internasjonal standard.

HINN har valgt en omfattende samling indikatorer for å dokumentere kravene til stabilitet og høy internasjonal kvalitet (12 for utdanning og 14 for FoU, jf. tabell 18). Både komiteen og faggruppene vurderer det slik at disse indikatorene er relevante og tilstrekkelige som grunnlag for vurdering av kravene.

Vurderinger av de fire doktorgradsområdene

AØB

Indikatorene for forskningspublisering viser at AØB i perioden 2017–2021 har hatt en positiv utvikling i publiseringspoeng, både generelt og for nivå 2, og at doktorgradsområdet i den oppgitte tidsperioden lå i midtsjiktet sammenliknet med referansegruppen, som her består av NTNU, NU, OsloMet og USN. Faggruppen vurderer andelen publiseringer på nivå 2 som god. Andelen publisering med internasjonal medforfatter har økt fra 66,7 prosent i 2017 til 81 prosent i 2021. Tilsetting av nye faste førsteamanuensiser og professorer samt strategisk internt kompetansehevingsarbeid med flere professoropprykk har styrket robustheten i fagmiljøet. Faggruppen vurderer dette som særlig viktig innen spesialiseringen i bioteknologi og fremholder dessuten flere eksternt finansierte prosjekter som viktige bidrag til at bioteknologimiljøet synes å være i en tydelig positiv utvikling. Ledelse av forskerskolen International Research School in Applied Ecology (IRSAE) er en god indikator for høy internasjonal kvalitet og fremholdes ellers av faggruppen som svært gunstig med tanke på blant annet faglige nettverk, internasjonalisering og potensialet for ytterligere rekruttering til fagmiljøet.

AØB vurderes av faggruppen som godt organisert og forankret ved fakultetet.

Spesialiseringen innen økologi rekrutterer godt også internasjonalt, og bedømmelsene av

avhandlingene som faggruppen har gjennomgått, tyder på god kvalitet på ph.d.-prosjektene. Antall ph.d.-prosjekter innen bioteknologi er relativt lavt, men faggruppen viser samtidig til at andelen studenter innen bioteknologi har økt betraktelig. Faggruppens totalvurdering er at AØB har en tilfredsstillende stabilitet i doktorgradsutdanningen, og at tiltak for å få på plass mer utdanning og forskning på tvers av økologi og bioteknologi vil kunne bidra til ytterligere stabilitet. Under institusjonsbesøket redegjorde HINN for at spesialiseringene i økologi og bioteknologi knyttes stadig tettere sammen gjennom sampubliseringer, felles søknader og utvikling av felles forskningsprosjekter. Videre pekte HINN på at bioteknologi ikke ble innlemmet i AØB før i 2020, og at det i tiden fremover forventes større volum og bedre stabilitet i antall stipendiater som uteksamineres innenfor denne retningen.

Faggruppen har funnet det vanskelig å vurdere internasjonal kvalitet på bachelor- og masterutdanningene innenfor doktorgradsområdet, men peker på at indikatorer HINN oppgir i søknaden når det gjelder konkurransepoeng for nye studenter, studenter per faglige årsverk og avlagte studiepoeng per student, er sammenlignbare med tilsvarende tall ved NMBU, USN og UiT. Dette tyder, slik faggruppen vurderer det, på at studietilbudene er relevante og attraktive, og at studentene følges godt opp. Krav om stabilitet over tid i de underliggende bachelor- og masterutdanningene er ellers oppfylt gjennom jevnlig opptak av studenter og et tilfredsstillende antall kandidater som fullfører til normert tid (se kapittel 3.8). Med de endringene som HINN har gjort med opprettelsen av et bachelorprogram i bioingeniørfag og et masterprogram i anvendt bioteknologi og biomedisin, mener komiteen at HINN kan vise til en god sammenheng i utdanningssøylen innenfor AØB.

PROFF

Indikatorene for forskningspublisering viser at PROFF i perioden 2017–2021 i hovedsak har ligget over eller på nivå med institusjonene i referansegruppen, som består av OsloMet, UiT, NTNU og USN. Andelen publiseringer på nivå 2 har økt og var mot slutten av perioden høyere enn alle universitetene i referansegruppen. Andelen publiseringer med internasjonal medforfatter har variert noe gjennom årene, men PROFF befinner seg her i midtsjiktet i referansegruppen.

Faggruppen vurderer andelen ansatte med førstestillingskompetanse som god og mener at PROFF totalt sett har utviklet et fagmiljø med en størrelse og en sammensetning som gir grunnlag for en stabil forskningsvirksomhet. Gode tilbakemeldinger i Forskningsrådets evaluering HUMEVAL fra 2017 trekkes av faggruppen frem som en sikker indikator for høy kvalitet. Faggruppen viser også til at forskergrupper knyttet til PROFF har fått tilslag på søknader om ekstern finansiering, og at personer i PROFFs fagmiljø er involvert både som koordinator, som partner og som leder av store forskningsprosjekter. Disse prosjektene bidrar til å styrke både nasjonale og internasjonale samarbeid og utgjør, slik faggruppen vurderer det, en god indikator på høy internasjonal kvalitet.

Basert på gjennomgang av indikatorer for rekruttering, opptak og gjennomstrømming samt organiseringen og kvalitetssikringen av doktorgradsprogrammet vurderer faggruppen at ph.d.-programmet er stabilt og av høy internasjonal kvalitet. Programmet vurderes også å

ha en god kopling til bachelor- og masterutdanningene. Krav om stabilitet over tid i de underliggende bachelor- og masterutdanningene er oppfylt gjennom jevnlig opptak av studenter og et tilfredsstillende antall kandidater som fullfører til normert tid (se kapittel 3.8).

INTOP

Indikatorene for forskningspublisering viser at antall publiseringspoeng per årsverk har gått ned i perioden 2017–2021, og at det i 2021 var lavere enn ved OsloMet, NMBU og USN, på nivå med NU og noe høyere enn USN. HINN forklarer dette med at høgskolen har ansatt mange nye medarbeidere, så til tross for en total økning i publiseringspoeng er antall publiseringspoeng *per ansatt* blitt lavere i perioden. Faggruppen poengterer at det samtidig har vært en positiv og god utvikling i nivå 2-publisering, og at INTOP i denne perioden har ligget godt an sammenlignet med universitetene som er nevnt over. Her er det kun OsloMet som hadde bedre resultat i 2021. Faggruppen fremholder videre at INTOP deltar aktivt i det internasjonale forskningsmiljøet. Andelen publiseringer med internasjonal medforfatter har økt, men var i 2021 fremdeles lavere enn ved OsloMet, NMBU og USN. Videre vurderer faggruppen det slik at INTOP har en kjernegruppe med solid bredde og høy faglig kompetanse som samlet sett har aktivitet og produksjon i tråd med hva som kan anses som høy vitenskapelig kvalitet. Faggruppen viser også til at INTOP har flere forskningsprosjekter og her viser evne til å tiltrekke seg forskningsfinansiering.

INTOP er det eneste av de fire doktorgradsprogrammene som ikke oppfyller det kvantitative kravet til antall uteksaminerte doktorander gjennom treårsperioden 2020–2022, jf. studiekvalitetsforskriften § 3-7 femte ledd (se også kapittel 3.7). Tallene for 2023 viser imidlertid en oppgang. Krav om stabilitet over tid i de underliggende bachelor- og masterutdanningene er oppfylt gjennom jevnlig opptak av studenter og et tilfredsstillende antall kandidater som fullfører til normert tid (se kapittel 3.8). Medlemskapet i den internasjonale forskerskolen NORSI er en styrke, og faggruppen peker på at det pågående arbeidet med mål om å få internasjonal akkreditering som handelshøyskole vil bidra til ytterligere kvalitetsutvikling. Faggruppen vurderer det slik at INTOP totalt sett er et aktivt og levedyktig doktorgradsprogram med et godt læringsmiljø og god rekruttering, noe som gir en kvalitativ god forskerutdanning.

BUK

Indikatorene for forskningspublisering viser at BUK i perioden 2017–2021 hadde relativt lave gjennomsnittlige publiseringsstall per år, men likevel ikke lå lavest sammenlignet med referansegruppen bestående av NTNU, OsloMet og UiT. Faggruppen peker også på at det har vært en betydelig vekst i publiseringspoeng. Når det gjelder publisering på nivå 2, lå BUK på nivå med UiT, men noe lavere enn OsloMet og NTNU. Gjennomsnittlig antall artikler med internasjonal medforfatter i perioden var lavere for BUK enn for universitetene i referansegruppen, men faggruppen bemerker at stipendiater på BUK har en høy grad av publisering i internasjonale tidsskrifter. Faggruppen peker videre på at prosentandelen førstekompetente har hatt en sterk økning fra 2018, og at BUK med dette ligger over tilsvarende fagmiljø ved UiT, men under tilsvarende fagmiljø ved OsloMet og NTNU. BUK har relativt sett en noe lav andel førstestillings- og professorkompetanse i fagmiljøet, men

faggruppen mener det er mye som tyder på at dette er noe høgskolen arbeider med å forbedre. Overgangen til HELVEL vil også gjøre at BUK blir del av et større fagmiljø i vekst (se blant annet omtale i kapittel 3.5).

Som tidligere påpekt mener faggruppen at BUK har noen utfordringer knyttet til stabilitet (se kapittel 3.7). Faggruppen viser samtidig til at disse forbeholdene må ses i sammenheng med at BUK innlemmes i HELVEL, med en bredere profil, et større opptak av stipendiater og et større fagmiljø. Faggruppen vurderer det ellers slik at doktorgradsprogrammet er godt organisert med gode rutiner for kvalitetskontroll, og at ph.d.-kandidatene produserer på høyt nivå, med avhandlinger som viser høy kvalitet og bredde.

For bachelor- og masterutdanningene som bygger opp under BUK, har faggruppen merket seg at HINN på flere av indikatorene ligger under tilsvarende sosialfaglige utdanninger ved universitetene i referansegruppen, men sjeldent lavest. Krav om stabilitet over tid i de underliggende bachelor- og masterutdanningene er ellers oppfylt gjennom jevnlig opptak av studenter og et tilfredsstillende antall kandidater som fullfører til normert tid (se kapittel 3.8).

Det er av betydning for BUK fremover hvordan dette fagområdet blir ivaretatt og videreført som del av HELVEL. HELVEL har allerede mange doktorgradsstudenter og et større fagmiljø, og veilederkapasiteten er dessuten styrket gjennom samarbeidet med Sykehuset Innlandet. Hvordan BUK skal ivaretas i HELVEL, er nærmere beskrevet i kapitel 3.6.

Vurderinger av indikatorer på institusjonsnivå

Etter som faggruppene har gjort sine vurderinger av de fire respektive doktorgradsområdene, har komiteen gjort vurderinger også av utviklingen på institusjonsnivå siden forrige gang HINN søkte om akkreditering som universitet i 2018.

Tabell 17 viser nøkkeltall for utdannings- og forskningsvirksomheten ved HINN i årene 2019 og 2023, tilsvarende tall for de nyeste universitetene i Norge (UiA, UiS, NU, OsloMet og USN) og gjennomsnittstall for alle de norske universitetene. Et utvalg av disse nøkkeltallene kommenteres særskilt i det følgende.

Tabell 17: Indikatorer for stabilitet og høy internasjonal kvalitet. Tall for 2019 og 2023. Kilde: DBH														
Indikator	Alle universiteter (snitt)		UiA		UIS		NU		OsloMet		USN		HINN	
	2019	2023	2019	2023	2019	2023	2019	2023	2019	2023	2018	2023	2019	2023
Registrerte studenter	18489	19186	12997	13861	11562	12383	11091	11141	21024	22837	17955	17256	14522	14895
Karakterpoeng blant nye studenter	43,6	45	41,6	43,4	41,4	42,2	39,4	40,4	43,7	44	39,5	40,3	39,4	42
Konkurranspoeng blant nye studenter	50,5	52,1	47,8	49,4	47,7	48,5	45,8	47,8	50,5	50,6	46	47,2	46,1	49,7
Kvalifiserte førstevalgsøkere per studieplas	2	1,9	1,6	1,6	1,9	2	1,3	1,1	2,7	2,2	1,6	1,2	1,7	1,8
Studenter (heltidsekvivalenter) per faglig år	12,1	11,6	17,9	16,9	15,1	12,6	13	12,1	15,2	15,2	15,6	13,8	21,6	16,3
Faglige årsverk (inkl. stipendiater)	1897	2036	856	930	954	1 217	857	910	1378	1510	1113	1242	618	815
Prosentandel førstestillingskompetente års	79	80	71	74	75	77	62	63	67	72	61	67	58	67
Prosentandel professor- og dosentårsverk	28	28	27	30	24	24	19	18	15	19	16	20	17	19
Publiseringspoeng totalt	2313	2531	793	1 163	1138	1 523	529	723	1077	1436	701	1021	384	712
Publiseringspoeng per faglig årsverk	1,3	1,2	1	1,3	1,2	1,3	0,6	0,8	0,8	1	0,7	0,8	0,6	0,9
Publiseringspoeng per førstestillingsårsverk	2,2	2,1	1,8	2,2	2,3	2,2	1,3	1,5	1,4	1,6	1,3	1,5	1,3	1,6
Prosentandel forfatterandeler på nivå 2	23,4	24,7	15,8	18,1	21,1	24,1	16,8	16,7	16	21	12,9	19,5	14,6	23,3
Antall stipendiater	1028	1129	345	431	395	496	210	283	300	423	255	320	115	198
Avlagte doktorgrader	151	150	41	58	62	61	25	28	36	47	34	30	10	18
EU-midler (i 1000 kr)	66 449	117 664	6 840	19 592	12 716	35 405	6 780	20 475	21 443	31 805	10 421	20 249	5 533	4 206
NFR-midler (i 1000 kr)	351 709	440 257	53 942	70 240	82 756	165 447	23 392	49 916	109 205	149 072	50 493	86 980	23 069	35 127
RFF-midler (i 1000 kr)	2 743	1614	2 485	3 659	240	835	4 776	2093	656	658	6 319	4 044	6 574	2 946
Eksterne midler totalt (i 1000 kr)	420 901	515 509	63 267	93 491	95 712	36 240	34 948	72 484	131 304	181 535	67 233	111 273	35 176	42 279
Bidraginntekter fra NFR per faglig årsverk	148	167	66	74	87	146	33	52	80	101	51	64	48	42
Andre bidrag- og oppdragsinntekter per faglig årsverk	152	191	126	151	135	131	107	120	177	228	129	168	235	252

Utdanning

Mangel på internasjonale konkurransearenaer og strukturerte parametere som kan sammenlignes, gjør det mer krevende å vurdere internasjonal kvalitet innenfor utdanning enn innenfor forskning. Komiteen vurderer imidlertid at HINN som institusjon er sterk på utdanning, herunder forskningsbasert utdanning (se blant annet punkt 3.10 i denne rapporten).

Tabell 17 viser at HINN, også sammenlignet med referansegruppen, i 2023 lå langt bedre an på de fleste indikatorer innen utdanning, enn hva høgskolen gjorde i 2019. Eksempelvis har forholdstallet mellom studenter (heltidsekvivalenter) per faglig årsverk hatt en betydelig forbedring. Videre har karakterpoeng for nye studenter økt fra henholdsvis 39,4 i 2019 til 42 poeng i 2023. Sammenlignet med referansegruppen lå HINN i 2023 over USN og NU, mens OsloMet og UiA lå noe høyere. Også konkurransepoeng for nye studenter har økt ved HINN fra henholdsvis 46,1 i 2019 til 49,7 i 2023, og det var bare OsloMet som lå høyere. Også når det gjelder de øvrige indikatorene for kvalitet i utdanning som går frem av tabell 17, har HINN forbedret seg siden 2019.

I vurderingene av fagområder og enheter som faller utenfor de fire doktorgradsområdene, mener komiteen at det også innenfor utdanningsvirksomheten blant annet er relevant å trekke frem at høgskolen i 2022 fikk akkreditert studietilbudet ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid i film og beslektede audiovisuelle kunstformer (FILMART). Videre fikk HINN i 2017 tildelt et senter for fremragende utdanning (Centre for Excellence in Film and Interactive Media Arts) ved Den norske filmskolen, som ut fra komiteens vurdering er en god indikator på høy internasjonal kvalitet i utdanningen.

Fagmiljø og forskningsproduksjon

HINN har ligget lavere enn referansegruppen når det gjelder indikatorer knyttet til fagmiljø og forskningsproduksjon, men har gjennom de siste årene tatt flere grep. Sammenligning av nøkkeltall på institusjonsnivå viser at høgskolen nå ligger mer på nivå med flere av de nyeste universitetene på mange områder (jf. tabell 17). Når det gjelder antall faglige årsverk ved HINN, så har disse økt fra 618 i 2019 til 815 i 2023. Videre har andelen ansatte med førstestillingskompetanse økt fra 58 prosent i 2019 til 67 prosent i 2023. Dette vurderer komiteen som store løft. Alle universitetene i referansegruppen har økt den prosentvise andelen ansatte med førstestillingskompetanse i perioden, men HINN har hatt den største økningen.

Slik styrking av fagmiljøet betyr at en høyere andel bidrar til høgskolens forskningsproduksjon. Dette gjenspeiles også i utviklingen i publikasjonstall, som viser at HINNs totale publiseringspoeng har økt fra 384 i 2019 til 712 i 2023. Dette var i 2023 på nivå med NU (723), men betydelig lavere enn UiS (1523), OsloMet (1436), UiA (1163) og USN (1021). Det henger naturlig sammen med at HINN har et lavt totalt antall faglige årsverk sammenlignet med de sistnevnte universitetene. Ettersom HINN relativt nylig har tilsatt mange nye vitenskapelig ansatte, i tillegg til at flere relativt nylig har kvalifisert seg til førsteamanuensisstillinger, mener komiteen at det er rimelig å legge til grunn at det vil ta

noe tid før det gir effekt på publiseringspoeng. Ser man videre på publiseringspoeng per faglige årsverk, har dette økt fra 0,6 i 2019 til 0,9 i 2023. I 2023 lå HINN over NU (0,8) og USN (0,8), men under OsloMet (1,0), UiA (1,3) og UiS (1,3). HINN har også hatt en betydelig økning i andel artikler med internasjonalt samforfatterskap.

Komiteen har også merket seg at HINN ikke bare har styrket seg i antall publikasjoner, men også er mer målbevisst i sin publiseringsstrategi. For forfatterandeler på nivå 2 har HINN økt fra 14,6 i 2019 til 23,3 i 2023 og lå med dette over OsloMet (21,0), USN (19,5), UiA (18,1) og NU (16,7).

Ekstern forskningsfinansiering

Når det gjelder ekstern forskningsfinansiering, kommer det frem i tabell 17 at HINN har betydelig virksomhet innen bidrags- og oppdragsforskning (BOA), og at høgskolen i 2023 lå høyere enn alle universitetene i referansegruppen med tanke på BOA-inntekter per faglige årsverk. Dette mener komiteen er prisverdig, men det sier samtidig lite om hvordan HINN presterer internasjonalt. Ser man på ekstern forskningsfinansiering fra EU, har HINN hatt en nedgang fra 2019 til 2023, og ligger betydelig lavere enn de nyeste universitetene. Det er likevel verdt å merke seg at HINN opplyser å ha en suksessrate på 14,6 prosent i EUs rammeprogram *Horisont 2020*, noe som er på linje med suksessraten for norske søknader totalt, som er 15,1 prosent.

Finansieringen fra Forskningsrådet (NFR) har økt fra 2019 til 2023, men er fortsatt lavere enn universitetene i referansegruppen. Høgskolens ledelse erkjente under institusjonsbesøket at høgskolen har en vei å gå når det gjelder ekstern finansiering, men at akkreditering som universitet vil kunne gi økte muligheter for å posisjonere seg for tilslag på eksterne konkurransearenaer, herunder også internasjonalt.

Komiteen fremholder ekstern finansiering som en sterk indikator på internasjonal kvalitet og vurderer det slik at HINN på kort tid har tatt mange grep og rigget et godt system for å øke søknadstilslagene. Eksempelvis har høgskolen nylig etablert interne støtteordninger for EU-søknader, slik som «Springbrett til Europa». Komiteen anbefaler at høgskolen fortsetter å jobbe strategisk for å øke eksternfinansieringen.

Oppsummering

En institusjon som skal bli akkreditert som universitet, må ha stabil utdanning og FoU av høy internasjonal kvalitet og et faglig nivå innen utdanning og FoU som er i samsvar med kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-5 til § 3-7.

Basert på faggruppene rapporter, møtene med faggruppene, øvrig dokumentasjon, og opplysninger fra institusjonsbesøket vurderer den sakkyndige komiteen at doktorgradsområdene som ligger til grunn for søknaden om universitetsakkreditering, har videreutviklet seg siden forrige søknad og i all hovedsak er stabile og av høy internasjonal kvalitet.

Sammenligningene som er foretatt på institusjonsnivå (jf. tabell 17), viser dessuten at HINN har forbedret sine resultater for nesten alle indikatorene, med unntak av finansiering fra EU

og Regionale forskningsfond (RFF). Sammenlignet med de nyeste universitetene i Norge ligger HINN fortsatt et stykke bak på flere av disse indikatorene, men det er jevnt over mindre avstand enn hva tilfellet var i 2019. Ser man på utviklingen for de nye universitetene, er det også tydelig at det tar tid å høyne nivå og resultater, og komiteen har merket seg at HINN på noen indikatorer allerede er på nivå med de nye universitetene som har vært akkreditert i noen år.

Også da HINN søkte om universitetsakkreditering forrige gang, kunne høgskolen vise til fremgang på flere indikatorer. Daværende komité pekte imidlertid på at det var for tidlig å si om denne utviklingen ville holde seg stabil over tid. Slik komiteen vurderer det nå, har HINN dokumentert stabilitet over tid. Dette, sett i sammenheng med faggruppens vurderinger og komiteens inntrykk etter dybdeintervjuer under institusjonsbesøket, gjør at komiteen finner at HINN nå har stabil utdanning og FoU av høy internasjonal kvalitet. Dette inkluderer også kravene til faglig nivå i studietilsynsforskriftens § 3-1.

Konklusjon

Kravene i studiekvalitetsforskriften § 3-7 andre ledd og studietilsynsforskriften § 3-1 første ledd er oppfylt.

3.12 Faglige nettverk

Studiekvalitetsforskriften § 3-7. Akkreditering som universitet

(7) Institusjonen skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Institusjonen skal delta i nasjonale samarbeid om doktorgradsutdanning og eventuelt tilsvarende for stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-4.

Beskrivelse av vurderingsgrunnlaget

For å vurdere om kravene er oppfylt, har komiteen tatt utgangspunkt i HINNs redegjørelse i søknaden, HINNs supplerende informasjon, faggruppens vurderinger og opplysninger fra institusjonsbesøket.

HINN oppfylte kravet i 2020. Den sakkyndige komiteens vurdering var da at høgskolen var aktiv i flere nasjonale og internasjonale nettverk.

I søknaden viser HINN til sin strategi for internasjonalisering for perioden 2018–2024, som vektlegger at høgskolen skal styrke sitt samarbeid med internasjonalt anerkjente institusjoner og forskernettverk, spesielt med utvalgte strategiske partnere, for ytterligere å øke kvaliteten i egen forskning og utdanning. Internasjonaliseringsstrategien utløp ved årsskiftet 2023/2024, og under institusjonsbesøket informerte høgskolens ledelse om at HINN nå jobber med å redusere antall strategier (jf. beskrivelse i kapittel 3.3). Internasjonaliseringsstrategien vil bli erstattet av en treårig handlingsplan som skal bygge opp under både høgskolens strategi og utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet. Handlingsplanen skal følge strategiperioden til 2026.

HINNs deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk er også omtalt i strategisk plan for perioden 2021–2026. Her står det om fremtidsbildet for 2026, under overskriften «open, nyskapende og relevant forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid», at høgskolen blant annet vil jobbe for å øke deltakelsen i internasjonale partnernetverk og universitetsallianser. I søknaden har HINN beskrevet hvordan høgskolen deltar i mange institusjonssamarbeid og en rekke nasjonale og internasjonale nettverk innenfor utdanning og FoU/KU. HINN viser til deltakelse i nasjonale nettverk innen utdanning og FoU/KU på både institusjons- og fakultetsnivå.

HINNs nasjonale faglige nettverk består av både nettverk med andre utdanningsinstitusjoner og nettverk med næringslivet og offentlig sektor. HINN deltar i nasjonale samarbeid om forskerutdanning og stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Ellers deltar høgskolen aktivt i flere nasjonale forskerskoler finansiert av Norges forskningsråd. Fire av doktorgradsområdene er tilknyttet en forskerskole, og HINN er vertsinstitusjon for én av disse (International Research School in Applied Ecology, IRSAE).

HINN deltar i flere nasjonale nettverk på institusjonsnivå. Universitets- og høgskolerådet (UHR), Nasjonalt nettverk for universitets- og høgskolepedagogikk (UHPED) og Norsk

nettverk for forskningsadministrasjon (NARMA) er bare noen av disse. Fakultetene ved HINN kan også vise til en lang liste av nasjonale samarbeidspartnere.

I søknaden beskriver HINN at deltakelse i internasjonale nettverk er viktig for at høgskolen skal kunne tilby forskning og utdanning av høy internasjonal kvalitet. HINN skal etablere og utvikle strategiske partnerskap med utvalgte, anerkjente læresteder internasjonalt. Avtaleporteføljen skal konsentreres til et begrenset antall institusjoner og nettverk som styrker kvaliteten på undervisning og forskning. I søknaden lister HINN opp flere internasjonale nettverk på institusjonsnivå. Blant disse finner komiteen European University Association (EUA) og EMERGE, som begge består av europeiske partnerinstitusjoner som siden 2018 har jobbet sammen med mål om å oppnå status som europeisk universitet.

Som eksempel på resultat av høgskolens strategiske og langsiktige internasjonale satsning nevner HINN i søknaden at institusjonen har blitt tildelt United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation (UNESCO) Chair på området utdanning for bærekraftig levesett, som første utdanningsinstitusjon i Norge, og at institusjonen leder The International Research School in Applied Ecology (IRSAE). I søknaden har HINN også lagt inn oversikter over internasjonale nettverk på fakultetsnivå.

HINN har avsatt midler til å støtte opp om enkeltforskeres nettverk. Et eksempel på dette er Vingspenn – et kompetanseutviklingsprogram for forskere tidlig i forskerkarrieren. Det er også satt av midler til administrativ støtte til utvikling av søknader til EUs rammeprogram. Under institusjonsbesøket ble «Springbrett til Europa» trukket frem av ledelsen som eksempel på et slikt tiltak.

Vurdering

HINN har en stor portefølje av nasjonale og internasjonale nettverk som høgskolen deltar i både på institusjonsnivå og på fakultetsnivå. HINN har frem til nå deltatt i svært mange nettverk, men har fått på plass en tydeligere prioritering av hvilke nettverk høgskolen deltar i. HINN satser på noen strategisk viktige avtaler og deltar i nettverk som er med på å styrke FoU-samarbeid og FoU-basert utdanning, særlig innenfor doktorgradsområdene. Komiteen vil bemerke som positivt at det er en tydelig bevissthet i høgskolen rundt hvilke samarbeid og nettverk som skal prioriteres, da det krever ressurser å delta i slike. Under institusjonsbesøket nevnte ledelsen blant annet at HINN gjør en årlig gjennomgang av sine samarbeid og nettverk.

HINN er aktiv på den nasjonale arenaen og har en sentral rolle i flere av nettverkene høgskolen deltar i. HINN deltar i flere forskerskoler med relevans for ph.d.-programmene. Mange av forskerskolene er nasjonalt orientert, men det finnes også sterke internasjonale innslag. International Research School in Applied Ecology (IRSAE), som også er ledet av HINN, er et godt eksempel i så måte.

I tillegg er HINN aktiv på den internasjonale arenaen og inngår i en rekke internasjonale samarbeid og nettverk, på institusjonsnivå så vel som på fakultetsnivå, og omfanget av samarbeid og nettverk har økt siden forrige sakkyndige vurdering i 2020.

Høgskolen har også arbeidet godt med å bidra til at enkelte fagmiljøer, forskergrupper og enkeltforskere har lyktes med å styrke sine internasjonale nettverk. Her har høgskolen lagt godt til rette gjennom administrativ støtte og ulike ordninger. Dette bidrar til å styrke enkeltforskere og forskergrupper, som igjen bidrar til å øke kvaliteten på undervisning og forskning i hele institusjonen.

Den sakkyndige komiteen ser at HINNs deltakelse i internasjonale nettverk er med på å øke institusjonens ambisjonsnivå. Et eksempel er på det er at Handelshøgskolen har igangsatt et arbeid med å oppnå internasjonal akkreditering som handelshøgskole.

Oppsummering

HINN oppfyller kravet om aktiv deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Høgskolen deltar i en rekke nasjonale og internasjonale nettverk på både institusjons- og fakultetsnivå. HINN oppfyller også kravet om deltakelse i nasjonale samarbeid om forskerutdanning.

Konklusjon

Kravet i studiekvalitetsforskriften § 3-7 syvende ledd er oppfylt.

4 Helhetlig vurdering

Studiekvalitetsforskriften § 3-4. Akkreditering av institusjoner

(4) NOKUT skal gjennomføre en helhetlig vurdering av om institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater er tilstrekkelig til at institusjonen kan bære fullmaktene institusjonsakkrediteringen gir. Institusjonen skal dokumentere at kravene i lover og forskrifter er oppfylt.

Beskrivelse av vurderingsgrunnlaget

I sin helhetlige vurdering har komiteen tatt utgangspunkt i søknaden fra HINN, supplerende informasjon fra høgskolen, faggrupperapportene, møter med faggruppene, opplysninger fra institusjonsbesøket (inkludert dybdeintervjuer med ledelse og stipendiater ved doktorgradsprogrammene AØB, BUK/HELVEL, PROFF og INTOP) samt oppdatert tallgrunnlag fra DBH. Den helhetlige vurderingen bygger også på komiteens vurderinger av kravene til universitetsakkreditering i kapittel 3 i denne rapporten.

I den helhetlige vurderingen ser komiteen særskilt på om HINNs organisering, kvalitetsarbeid og resultater er tilstrekkelige til at institusjonen kan bære fullmaktene som institusjonsakkrediteringen som universitet gir. Komiteen gir avslutningsvis også noen råd for institusjonens videre utviklingsarbeid.

Vurdering

Den sakkyndige komiteen vurderer det slik at HINN har tatt store steg siden avslaget på den første søknaden om universitetsakkreditering i 2020. Høgskolen har vist en tillitsvekkende og god utvikling, og den har oppnådd mye på kort tid. Dette kommer frem både i HINNs søknad, i den ettersendte dokumentasjonen fra høgskolen, i det oppdaterte tallgrunnlaget fra DBH, og i dybdeintervjuer under institusjonsbesøket. Gjennom sitt vurderingsarbeid har komiteen sett både HINNs tydelige ambisjon om å oppnå universitetsstatus, institusjonens systematiske arbeid for å nå dette målet og de positive resultatene dette arbeidet har gitt. HINN og høgskolens styre har vist vilje og evne til å prioritere, og arbeidet har vært tydelig forankret i egen strategi, utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet og rådene fra den sakkyndige komiteen i rapporten fra 2020.

Den sakkyndige komiteen ser særlig hvordan HINN har styrket forskningsvirksomheten og videreutviklet doktorgradsområdene siden avslaget i 2020. Høgskolen har gått fra å være en tradisjonell utdanningsinstitusjon til en mer forskningsintensiv institusjon, og fremstår i dag med en god balanse mellom de to virksomhetsområdene utdanning og FoU (se blant annet kapittel 3.2 og 3.10 i denne rapporten). Etter komiteens vurdering er en slik balanse helt nødvendig for en institusjon som skal ivareta ansvaret og de faglige fullmaktene som tilligger et universitet.

I det følgende vil komiteen trekke frem noen relevante eksempler som viser hvordan institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater tilsier at HINN er i stand til å bære fullmaktene en institusjonsakkreditering som universitet gir.

Organisering og kvalitetsarbeid

Allerede i 2020 vurderte den daværende sakkyndige komiteen at høgskolens organiserings- og ledelsesstruktur var tilpasset virksomheten og støttet godt opp om den. Den nye komiteen vurderer at HINN har utviklet organisasjonen ytterligere siden 2020, på en slik måte at den er enda bedre tilpasset virksomheten ved et universitet. Fusjonen mellom de to tidligere høgskolene har, etter komiteens vurdering, nå virkelig fått satt seg. Særlig har HINN styrket sin ledelsesstruktur, herunder den faglige ledelsen ved fakultetene og instituttene. Organiseringen og kvalitetsarbeidet knyttet til doktorgradsutdanningen er også styrket (se blant annet kapittel 3.2 og kapittel 3.7 i denne rapporten). I tillegg har det vært gjennomført en betydelig styrking av forskergruppene, og høgskolen har fått på plass en god administrativ forskningsstøtte som er både nasjonalt og internasjonalt orientert.

Resultater

HINN har de siste årene hatt en økning i antall faglig ansatte og fått til et betydelig kompetanseløft i fagmiljøene. Høgskolen har oppnådd disse resultatene med god hjelp av ekstern finansiering, men også på bakgrunn av tydelige og strategiske interne prioriteringer. Etter en betydelig vekst i løpet av de siste årene hadde HINN i 2023 en førstestillingsandel på 67 prosent, og høgskolen har en uttalt ambisjon om å nå 72 prosent innen 2025 (se nærmere omtale i kapittel 3.5). HINN har styrket seg som forskningsinstitusjon og oppnådd resultater som gjør at doktorgradsområdene vurderes som stabile og av høy internasjonal kvalitet (se kapittel 3.11). HINN har også bygget ut sine faglige nettverk og deltar i enda større grad i internasjonalt samarbeid enn forrige gang høgskolen søkte om akkreditering som universitet (se kapittel 3.12).

Disse resultatene, særlig innenfor FoU, mener komiteen taler for at HINN nå er klar for å ta steget opp i en ny institusjonskategori. HINN forventer selv at universitetsstatusen vil kunne åpne for enda flere muligheter, eksempelvis når det gjelder tilslag på eksterne forskningsmidler og deltakelse i internasjonale samarbeid. Høgskolen samarbeider allerede med flere partnerinstitusjoner, med mål om å oppnå status som europeisk universitet (se kapittel 3.12).

Å forvalte faglige fullmakter

Komiteen har sett hvordan HINN arbeider både kunnskapsbasert og strategisk med studieporteføljen, i tråd med egne prinsipper for studieprogramporteføljeutvikling og strategi. Siden en institusjonsakkreditering som universitet gir fullmakter til å opprette studietilbud på alle nivåer uten å søke NOKUT om akkreditering, har det vært spesielt viktig for komiteen å se hvordan høgskolen arbeider med sine doktorgradsområder. HINN har de siste årene gjort flere justeringer i doktorgradsområdene, og komiteen mener justeringene har vært hensiktsmessige for høgskolens faglige virksomhet. HINN har blant annet arbeidet systematisk for at doktorgradsområdene skal dekke mest mulig av studieporteføljen, også med henblikk på å forsøke å øke antall stipendiater som skal kunne bidra til å opprettholde

og styrke fagmiljøene. Det har vært betryggende for komiteen å observere hvordan høgskolen forvalter sin studieportefølje generelt og doktorgradsområdene spesielt (se nærmere omtale i kapittel 3.6). HINN er nå inne i en ny fase i utviklingen av doktorgradsprogrammene, og det er tydelig for komiteen at institusjonen har lagt velfunderte planer for det videre arbeidet. Planene gjelder uavhengig av om HINN må søke NOKUT om akkreditering, eller om endringene kan gjennomføres på egen fullmakt.

Komiteen har fått inntrykk av et engasjement på tvers av institusjonen, samt en robusthet i alle ledd med støttestrukturer, og opplever at HINN fremstår med en trygghet og en modenhet som gir tiltro til at høgskolen vil kunne forvalte sitt ansvar og sine faglige fullmakter som et universitet.

Råd til videre utvikling

Selv om komiteen vurderer det slik at HINN oppfyller alle kravene for akkreditering som universitet, ønsker de sakkyndige å gi HINN noen overordnede råd for å styrke den videre utviklingen av institusjonen.

Komiteen anerkjenner at HINN i sin strategi tydeliggjør mål om å etablere seg som et universitet med internasjonale ambisjoner. Rådene komiteen her gir, støtter i stor grad opp under HINNs egen strategi. Komiteen vil særlig råde HINN til å

- arbeide strategisk med masterporteføljen med mål om å oppnå bedre gjennomstrømming enn hva HINN kan vise til per i dag, da masterporteføljen er viktig for rekrutteringen til ph.d.-programmene
- sikre økt stabilitet og gjennomstrømming i ph.d.-programmene og være spesielt oppmerksom på overgangen mellom BUK og HELVEL
- videreføre god integrering og faglig samarbeid på tvers av studiestedene
- fortsette arbeidet med strategisk rekruttering av vitenskapelig ansatte
- prioritere arbeidet med økt ekstern finansiering og inkludere forventninger om ekstern finansiering i en mer offensiv og langsiktig budsjettering
- delta aktivt i internasjonalt universitetssamarbeid

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 |

NOTAT

Vurdering fra faggruppe AØB

Søknad om akkreditering som universitet -
Høgskolen i Innlandet

2024

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre og er faglig uavhengig i oppgavene som er definert i universitets- og høyskoleloven. I tillegg utfører vi forvaltningsoppgaver som er delegert fra Kunnskapsdepartementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet vårt skal NOKUT søke å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Tittel	Vurdering fra faggruppe AØB
Dato	17.01.2024

© NOKUT Oppgi NOKUT som opphav ved bruk av materiale.

Innledning

Faggruppene har bistått den sakkyndige komiteen med vurderinger av utdannings- og FoU-virksomheten innenfor fire utvalgte doktorgradsområder som ligger til grunn for søknad om universitetsakkreditering fra Høgskolen i Innlandet.

Faggruppene har gjennomført sin vurdering i henhold til forskrift 1. februar 2010 om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (studiekvalitetsforskriften) § 3-7 andre ledd, som setter vilkår om utdanning, forskning og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet. I tillegg ble faggruppene bedt om å bistå den sakkyndige komiteen med vurdering av studiekvalitetsforskriften § 3-7 tredje ledd som omhandler doktorgradsområdets regionale og nasjonale betydning, og femte ledd om stabil forskerutdanning.

Det er hovedkomiteen som gjør den endelige vurderingen av hvorvidt kravene ansees som oppfylt, men komiteen bygger sin vurdering på faggruppenes anbefalinger.

Innhold

Innledning.....	3
Beskrivelse av doktorgradsområdet	5
Faglig vurdering	5
1. Doktorgradsområdets betydning og stabil forskerutdanning	5
2. Høy internasjonal kvalitet	8
Faggruppens anbefalinger til hovedkomiteen.....	12

Beskrivelse av doktorgradsområdet

Ph.d.-programmet i anvendt økologi og bioteknologi (AØB) tilbys ved Fakultet for anvendt økologi, landbruk og bioteknologi. Fakultetet har virksomhet på studiestedene Blæstad, Evenstad og Hamar, og den faglige aktiviteten på AØB finner sted ved alle tre studiesteder.

Fakultetet har følgende fire faglige hovedområder: anvendt økologi, skogbruksfag, jordbruksfag og bioteknologi. Fakultetet leder forskerskolen i anvendt økologi (IRSAE) og er partner i forskerskolen *Photosynthetic Eukaryotes: From Fundamentals to Applications in Biology, Bioproduction and Biotechnology*. Fakultetets studieprogramportefølje inkluderer fem bachelorprogrammer, tre masterprogrammer og ph.d.-programmet AØB.

Tidligere Høgskolen i Hedmark fikk akkreditert ph.d.-programmet i anvendt økologi av NOKUT i 2011. Ph.d.-programmet ble senere utvidet med en spesialisering i bioteknologi, og akkreditert på nytt av NOKUT i 2018. Ph.d.-programmet i anvendt økologi og bioteknologi er et tverrfaglig program som utvikler kompetanse for bærekraftig produksjon, bruk og forvaltning av biologiske ressurser.

HINN oppgir i søknaden at doktorgradsprogrammet rekrutterer via samtlige bachelorprogrammer Fakultet for anvendt økologi, landbruksfag og bioteknologi: agronomi, landbruksteknikk, skogbruk, utmarksforvaltning og bioingeniørfag. Doktorgradsprogrammet rekrutterer direkte fra masterprogrammene i anvendt økologi, næringsrettet bioteknologi og bærekraftig jordbruk. HINN har også nylig opprettet en master i anvendt bioteknologi og biomedisin som har første opptak i 2024. Både doktorgradsprogrammet og masterprogrammene (med unntak av bærekraftig jordbruk) er engelskspråklige. I tillegg rekrutterer AØB studenter fra andre norske institusjoner og fra institusjoner i utlandet. I 2022 var 58% av doktorgradskandidatene rekruttert internasjonalt.

Faglig vurdering

Faggruppen har særlig satt søkelys på utviklingen på AØB etter vurderingen av dette doktorgradsområdet i 2020, i forbindelse med den forrige søknaden fra HINN om akkreditering som universitet. Faggruppen har spesielt fokusert på de aspekter den forrige vurderingen fant svakheter ved.

1. Doktorgradsområdets betydning og stabil forskerutdanning

Studiekvalitetsforskriften § 3-7

(3) Institusjonen skal ha rett til å tildele doktorgrad alene på minst fire fagområder. De fire doktorgradsstudiene skal være godt dekkende for institusjonens faglige profil. To av disse skal være sentrale for regionale virksomheters verdiskapning, samtidig som fagområdene også må ha nasjonal betydning.

(5) Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning og dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene eller tilsvarende stipendiatprogram per år over en treårsperiode. Hvert enkelt doktorgradsstudium skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater.

Vurdering

Regional betydning

Regionen (Innlandet) har store jordbruks - og utmarksressurser. Doktorgradsspesialiseringen i anvendt økologi er godt innrettet mot å generere forskningsbasert kompetanse til næringsvirksomhet knyttet til disse ressursene. Det er etablert et ganske utstrakt samarbeid med ulike nærings- og forvaltningsinstanser i regionen. Dette har bidratt til å finansiere forskning innen doktorgradsområdet, og det er etablert næringsvirksomhet fundamentert på denne forskningen. Flere av de økologiske forskningsgruppene driver forvaltningsrelevant viltforskning som er aktuelt for Innlandet. Spesielt gjelder dette det konfliktfylte feltet «store rovdyr» hvor HINN har bidratt med vesentlig – til dels tverrfaglig - kunnskap. Doktorgradsspesialiseringen i anvendt økologi er åpenbart en sentral komponent i HINNs overordnede faglige profil.

Også når det gjelder spesialiseringen i bioteknologi viser doktorgradsprogrammet god relevans for regionale virksomheters verdiskapning. Miljøet har godt samarbeid med flere lokale bedrifter og er aktive som partner i NCE Heidner Biocluster (lokal næringsklynge innen grønn bioøkonomi og bærekraftig matproduksjon). Spesielt viktig virker samarbeidet mellom forskergruppen for reproduksjonsbiologi (REPRO) og Geno, Norsvin, Spermvital og Cryogenetics, som er regionale aktører innen avl/bioteknologi. Samarbeidet vises konkret for eksempel ved samarbeid om pågående nærings-PhD'er (doktorgradsstudenter som er ansatt hos et firma, men har et akademisk «hjem» og veiledere hos en forskningsgruppe). Ingen av disse PhD-studentene hadde disputert før HINN leverte sin søknad om akkreditering som universitet i desember 2022, men én kandidat disputerte i 2023 med tema «sædproduksjon hos unge okser» (jfr. nettsidene til HINN og ettersendt materiale fra HINN). Forskningsgruppen PMGR har på sin side et samarbeid med HIAS (s. 218 i vedlegg til kapittel 5), mens det er uklart om forskergruppen G3, som primært jobber med bioinformatikk, har konkrete virkninger på lokal verdiskapning (dog er bioinformatikk et fagfelt som anvendes innen mange av bioteknologiens retninger). Ansettelsen av en professor innen prosesskjemi/bioraffinering i gruppen i 2021, og en førsteamanuensis i 2023, kan være med på å styrke den regionale viktigheten av gruppen og definitivt stabiliteten i forskerutdanningen.

Nasjonal betydning

Spesialiseringen i anvendt økologi har en betydelig overlapp med tilsvarende doktorgradsutdanninger ved andre norske universiteter (f.eks. NMBU). HINN har imidlertid tatt et nasjonalt, samt internasjonalt, ansvar for doktorgradsutdanningen innen anvendt økologi, gjennom ledelsen av forskerskolen IRSAE. Dette har bidratt til bredere emnetilbud for doktorgradsstudenter på et nasjonalt plan. Det er fortjenestefullt, og positivt bemerkelsesverdig, at HINN har klart å skaffe privat finansiering fra Sparebankstiftelsen i Hedmark etter at finansieringen til IRSAE fra Norges forskningsråd opphørte i 2021. Forskerskolen har også åpenbart bidratt til å fremme nasjonalt samarbeid gjennom samforfatterskap på publikasjoner og ved at doktorgradsstudentene ved HINN ofte har medveiledere fra andre institusjoner/læresteder.

Den bioteknologiske delen av doktorgradsprogrammet må sies også å være nasjonalt betydningsfullt, spesielt innen forskning på reproduksjonsbiologi, hvor forskergruppen viser

god internasjonal standard og er et av få akademiske miljøer innen fagfeltet i Norge, i tillegg til miljøet på NMBU. Rollen til G3 er noe mer uklar da forskningsgruppen dekker et veldig bredt område, men med fokus på bioinformatikk, som er et fagfelt som er meget godt dekket av de fleste andre universiteter i Norge. Til G3 sin fordel, styrer de et stort internasjonalt, bioinformatisk prosjekt om hurtig diagnostisering og prediksjon av antibiotikaresistente bakterier, hvor de blant annet har partnere fra flere av universitetssykehusene i Norge. Faggruppens gjennomlesning av de oppdaterte CV'ene til de fast vitenskapelige ansatte i de bioteknologiske forskningsgruppene viser også at flere samarbeider med eksterne, både nasjonalt og internasjonalt, hvilket blant annet har resultert i tilslag på søknader om forskningsprosjekter, senest det store NFR-finansierte prosjektet «Zygote» som reproduksjonsgruppa er med på.

En motivasjon for at de to spesialiseringene innen henholdsvis anvendt økologi og bioteknologi skal tilhøre et felles doktorgradsområde burde være at dette ga grunnlag for et aktivt samarbeid/tverrfag mellom spesialiseringene, f.eks. molekylær økologi. Det synes ikke å være eksempler på at denne form for samarbeid mellom spesialiseringene i søknaden eller i annen informasjon som er gjort tilgjengelig fra HINN. Insentiver som fører til slikt samarbeid i fremtiden, vil kunne øke AØBs nasjonale egenart og betydning.

Opptak og gjennomstrømming

Når det gjelder gjennomstrømming av doktorander, har doktorgradsområdet hatt mellom to og seks disputaser per år, og totalt 18 disputaser i perioden 2018-2021, etter at dette området ble akkreditert av NOKUT. Det gir et gjennomsnitt på 4,5 disputaser per år – noe som er marginalt lavere enn akkrediteringskriteriet på fem disputaser per år. Det er å bemerke at blant de 18 avlagte doktorgradene var det bare én innen spesialiseringen bioteknologi. I perioden 2020-2022 disputerte 15 ph.d.-studenter, altså fem per år i snitt, hvilket tilfredsstillende gjennomstrømmingskravet. I perioden 2021-2023 disputerte 14 ph.d.-studenter, hvilket er marginalt under kravet.

Når det gjelder opptak ble det i femårsperioden 2017-2021 tatt opp 22 doktorgradsstudenter til doktorgradsprogrammet – noe som er klart over kravet om 15 over en periode på fem år. Det har vært en markant økning i opptaket de to siste årene av den aktuelle perioden, med henholdsvis 11 i 2020 og 10 studenter i 2021. I disse årene har også andelen av studenter inn i spesialiseringen bioteknologi økt betraktelig. Det høyere opptaket skyldes trolig (uten det fremkommer eksplisitt i søknaden) at AØB har klart å hente inn mer midler, og dermed stipendiatstillinger, fra eksterne kilder. De siste tallene faggruppen har fått (per mars 2024) viser et opptak på åtte ph.d.-studenter i 2023, og at det er 47 aktive ph.d.-studenter på programmet per dags dato. Dette antyder en forventet økning i antall disputaser i årene som kommer, dersom studentene gjennomfører på normert tid.

På grunn av den positive utviklingen i opptakstallene siden avslaget på søknad om universitetsakkreditering i 2020, er faggruppens totalvurdering at AØB nå har etablert en tilfredsstillende stabilitet i doktorgradsutdanningen. Faggruppen vil dog bemerke at kun halvparten av studentene som hadde disputas planlagt for 2023 faktisk disputerte (tre av seks). Dette kan ha vært tilfeldig, men faggruppen ønsker allikevel å påpeke viktigheten av god oppfølging av ph.d.-studenter for sikring av gjennomføring.

2. Høy internasjonal kvalitet

Studiekvalitetsforskriften § 3-7

(2) Institusjonen skal ha stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Vurdering av indikatorer

Høy internasjonal kvalitet er eksplisitt dokumentert i kapittel 6.2.3 av søknaden, og HINN har valgt følgende indikatorer for å belyse dette:

- Rekruttering
- Finansiering og deltakelse i prosjekter
- Progresjon og gjennomstrømming
- Utdanning (tall)
- Forskning – forskergrupper (grupper, sammensetning og tall).
- Ekstern finansiering.

Faggruppen har supplert informasjonen fra søknaden med tilleggsinformasjon fra vedlegg 5 (kapittel 5-10) og informasjon vi har fått tilsendt fra HINN på oppfordring (CV-er til gruppe-medlemmer, bedømmelser av doktorgrader og rekrutteringsstrategi for HINN rettet mot doktorgradsprogrammet AØB). Nedenfor følger en kort omtale av indikatorene.

Ved vurdering av internasjonal kvalitet ser faggruppen etter rekruttering av gode nasjonale og internasjonale doktorgradsstudenter og andre medarbeidere, god stabilitet i og utvikling av forskningsgruppene, publisering på høyt internasjonalt nivå og god evne til å tiltrekke seg eksternfinansiering.

Rekruttering

I rekrutteringsstrategien skrives: «Institusjonsledelsen har gitt tydelige signaler til fakultetene om at strategiske midler skal brukes til ansettelser som bidrar til å knytte til seg spesialistkompetanse/nøkkelpetanse som styrker den faglige virksomheten og/eller styrker strategisk viktige samarbeidsrelasjoner, både nasjonalt og internasjonalt.» Det skrives også at strategisk kompetansehevingarbeid/kvalifikasjonsarbeid ved AØB har ført frem til at fem av fakultetets førsteamanuenser har oppnådd professoropptrykk i løpet av de tre siste årene. Ettersendt materiale viser også at det har blitt ansatt en professor i B3-gruppen og to førsteamanuenser – én i reproduksjonsbiologigruppen og én delt mellom sistnevnte og B3. Dette er en positiv utvikling som er med på å gi doktorgradsprogrammet mer faglig tyngde. Fakultetet har pr. desember 2023 en førstestillingsandel på 86 %, hvilket er vesentlig høyere enn institusjonene de sammenlikner seg med. Ved rekruttering av ph.d.-studenter ønsker AØB å rekruttere de beste, uavhengig av nasjonalitet. Om lag halvparten som rekrutteres er norske (ca. 50 prosent av disse rekruttert fra egen master) og de resterende er rekruttert primært fra andre europeiske land (35%) og asiatiske land (10%). Faggruppen vurderer dette som en god fordeling av nasjonaliteter. Basert på vurderingene av disputerte doktorgradsavhandlinger i anvendt økologi, synes kvaliteten på studentene å være god. Dessverre er det vanskelig å gjøre en tilsvarende vurdering av bioteknologi, da det kun har vært én disputas og tilhørende vurdering var avmålt positiv. Til slutt bør det nevnes at forskerskolen som AØB leder, IRSAE, er gunstig for rekruttering av gode nasjonale og internasjonale medarbeidere innen spesialiseringen anvendt økologi.

Finansiering og deltakelse i prosjekter

Hensikten med denne indikatoren er noe uklar med tanke på «internasjonal kvalitet», men det skrives blant annet i søknaden fra HINN at ni bioteknologikandidater hadde disputert på eksternt program, at AØB har 15 rekrutteringsstipendiathjelmer (hva dette innebærer er uvisst) og 9 NFR-finansierte stipendiater (som er i gang). Det indikeres også at fire-fem av de ca. 25 masterstudentene som uteksamineres hvert år ender opp som Ph.d.- studenter.

Progresjon og gjennomstrømming

Her vises de samme tallen for disputaser som har vært omtalt før (se over), men også at AØB ligger kvantitativt ca. likt med USN (økologi), men et godt stykke under NMBU (Fakultet for miljøvitenskap og naturforvaltning) og UiT (biologi-bioteknologi/naturvitenskap). Både UiT og NMBU har internasjonal standard, mens USN er et ungt universitet.

Utdanning

Her rapporteres konkurransepoeng for nye studenter ved AØB, studenter per faglige årsverk og avlagte studiepoeng per student. AØB sammenliknes med liknende enheter på andre universiteter som NMBU, USN og UiT, og viser sammenliknbare tall. Med sin høye førstestillingsprosent ligger det godt til rette for et solid faglig miljø for masterstudenter på AØB. Bachelorstudentene er godt ivaretatt innen retning anvendt økologi, men for retning anvendt, kommersiell bioteknologi bygges det kun på en bachelor i bioingeniørfag, hvilket er faglig veldig snevert sammenliknet med bredden som ønskes i en bioteknologi-bachelor.

Forskning

Denne indikatoren er beskrevet med informasjon om forskningsgruppene, deres fagfelt, strategi, utvikling og publisering. Beskrivelsene er akkompagnert av tabeller med tall for publiseringspoeng per UFF-årsverk (undervisning, forskning og formidling), nivå 2-poeng per UFF-årsverk, førstestillingskompetanse og publisering med internasjonale samforfattere. De numeriske sammenlikningene er gjort mot liknende fakulteter/institutter ved USN, OsloMet, NU og NTNU. Tallene viser at AØB har hatt en positiv utvikling innen publiseringspoeng, både generelt og for nivå 2-poeng. Andelen publiseringer på nivå 2 kan vurderes å være god særlig, med tanke på at det nok er relativt færre publiseringskanaler på dette nivået i anvendte fag enn innen basisfagene. Sammenliknet med de andre relevante fakultetene/instituttene ligger AØB midt på treet med hensyn til publiseringspoeng. HINN skriver også i sin søknad at de har hatt en økning i antall ansatte, hvilket kan forventes å gi positive utslag over tid. Andelen ansatte med førstekompetanse på AØB er 86 prosent i skrivende stund, hvilket er høyest av de institusjonene de sammenlikner seg med. Antall publiseringer med internasjonale samforfattere har økt fra 66,7 prosent i 2017 til 81 prosent i 2021, hvilket viser at flere medforfattere med internasjonal tilhørighet er med på artiklene som publiseres. Om det kan tolkes som en økning av internasjonal kvalitet er ikke lett å si, men en økning i internasjonale samarbeid er det åpenbart.

Ekstern finansiering

Fakultet for anvendt økologi, landbruksfag og bioteknologi har en stabil, ekstern finansiering gjennom FoU-aktiviteter, og finansieringen har steget gradvis de siste årene og utgjorde 43 prosent av fakultets omsetning i 2021. Kontinuiteten i denne inntjeningen gir fakultetet økonomisk stabilitet til en viss grad, hvilket er gunstig, da tilslag på søknader om forskningsmidler ofte er variabelt. HINN viser til at de har fått tilslag på en rekke prosjekter

fra Forskningsrådet den siste tiden (innen både anvendt økologi og bioteknologi, hvilket er bra) hvor flere store prosjekter skulle starte opp i 2022. Dessverre er det i søknaden ikke oppgitt hvilke prosjekter dette dreier seg om, eller størrelsen på disse. Fakultetet har også vært med på flere søknader til Horisont 2020, og har i senere tid også ledet arbeidet med tre søknader til EU. Dette er en positiv utvikling og viser initiativ og pågangsmot. En tildeling av midler fra EU ville vært et klart tegn på høyt internasjonalt nivå på forskningen i doktorgradsprogrammet. Det hadde vært av interesse å vite mer om hvordan søknadene har blitt vurdert, da dette kunne sagt noe om det internasjonale nivået.

Vurdering av utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid

Nedenfor gir faggruppen en punktvis oppsummering av kvalitet i utdanning, forskning og faglig utdanningsarbeid basert på vurderingene ovenfor. Kriteriene for god stabilitet og høy internasjonal kvalitet er indikert i kursiv, etterfulgt av faggruppens vurdering av AØB.

Utdanning:

Viktige kriterier for stabilitet:

- *God rekruttering av midlertidige og faste ansatte.* Økende antall ph.d.-opptak og disputaser siden 2020, økende antall fast ansatte med veilederkompetanse på master - og doktorgradsnivå.
- *Opptak av godt kvalifiserte studenter.* Høyt karaktersnitt/godt opptaksgrunnlag hvilket indikerer at studiene er relevante og attraktive.
- *God gjennomføringsgrad på alle studienivåer.* Tall for avlagte studiepoeng per student er likt eller bedre enn universitetene det sammenliknes med (unntatt 2021). Indikerer godt opplegg og oppfølging.
- *En sammenhengende utdanningspyramide der BA som støtter oppunder MA, og MA som støtter oppunder Ph.d..* Dette aspektet er godt dekket for spesialiseringen innen anvendt økologi, mens BA-utdanningen enda ikke kan sies å være godt nok dekkende for spesialiseringen innen bioteknologi, da den er fraværende. BA i bioingeniørfag gir ikke kvalifikasjonsgrunnlag for MA i bioteknologi. Majoriteten av studentene, særlig på doktorgradsnivå, rekrutteres fra andre læresteder i Norge og internasjonalt.

Viktige kriterier for høyt internasjonalt nivå:

- *Studenter som presterer på høyt internasjonalt nivå.* Dette er vanskelig å bedømme med tanke på utdanning av BA og MA. Bedømmelsene av doktorgradsavhandlingene indikerer et godt internasjonalt nivå innen spesialiseringen i anvendt økologi. Det er vanskelig å si noe om bioteknologi, da det er få disputerte kandidater. AØB har ledelse av en internasjonal forskerskole i anvendt økologi.
- *Kontinuerlig utvikling av undervisningsmetoder i henhold til internasjonal utvikling.* Flere av de fast ansatte som har undervisnings- og veiledningsroller har pedagogisk kursing, men status for opprettholdelse og fornying av pedagogisk kompetanse er det ikke mulig å få innsikt i ut fra indikatorene. Det er viktig å passe på at alle nyansatte, og ansatte med utdatert kunnskap, får oppdatert kunnskap innen nye,

internasjonalt anerkjente, pedagogiske metoder, for å holde utdanningen stabil og på høyt internasjonalt nivå.

Forskning:

Viktige kriterier for stabilitet:

- *Rekruttering av høyt kvalifiserte personer.* Publikasjonslister og CV'er viser at AØB har en stab av fast vitenskapelige ansatte som har en stabil produksjon av internasjonale publikasjoner. Flere nye, faste vitenskapelige førsteamanuensiser og professorer har blitt tilsatt, hvilket øker robustheten til fagmiljøet – dette er spesielt viktig for bioteknologi som har virket noe sårbart.
- *Innhenting av eksterne midler.* Har vært økende de siste årene og har per dags dato et godt nivå.
- *Nettverk og internasjonalisering.* AØB har høy grad av sampublisering med internasjonale samarbeidspartnere og deltakelse i, og ledelse av, en internasjonal forskerskole.

Viktige kriterier for høyt internasjonalt nivå:

- *Rekruttering av høyt kvalifiserte personer.* Jmf. ovenfor
- *Publisering i internasjonalt anerkjente journaler.* Publikasjonslister: økende publikasjonspoeng de siste årene, også i nivå 2-tidsskrifter.
- *Innhenting av eksterne midler med bidrag fra gode internasjonale partnere.*
- *Nettverk og internasjonalisering.* Jmf. ovenfor.

Faglig utviklingsarbeid:

Viktige kriterier for stabilitet og internasjonalt høyt nivå:

- *Økende grad av prosjektledelse av eksternt finansierte prosjekter gjennom tilslag på konkurranseutsatte programmer/arenaer.* Jmf. ovenfor om økende grad av ekstern finansiering.
- *Fokus på kvalifikasjon og opprykk blant de faste vitenskapelig ansatte.* Flere opprykk av førsteamanuensis til professor bekrefter økende kompetanse og et høynet internasjonalt nivå.
- *Strømlinjeformet utdanningsløp fra BA til ph.d..* Et godt gjennomtenkt studieløp som reflekterer forskningsprofilen til AØB vil gi mulighet til rekruttering av de beste studentene til ph.d. som kan gi et konkurransefortrinn. Utdanningsløpet innen anvendt økologi er godt, men det er fremdeles mye å hente innen bioteknologi hvor det er store mangler på BA-nivå.
- *Kursing i administrative oppgaver som prosjektledelse og forsknings/undervisningsledelse:* Dette er dokumentert for noen av de fast vitenskapelig ansatte i CV'ene, men hvorvidt dette er prioritert utviklingsarbeid fra fakultetets side kommer ikke frem. Med økning i nye, faste ansatte og prosjektinngang bør dette prioriteres.
- *Aktive nettverk.* Forskningsgruppene på AØB har gode nettverk, hvilket er tydelig ut fra den omfattende listen av fagpersoner fra andre nasjonale og internasjonale institusjoner som er tilknyttet AØB som hoved- eller medveiledere til ph.d.-studenter.

Faggruppens anbefalinger til hovedkomiteen

I den forrige vurderingen av AØB, i forbindelse med søknaden om universitetsakkreditering i 2018, ble det konkludert at dette doktorgradsområdet tilfredsstilte kravene i studiekvalitetsforskriften. I forhold til den forrige vurderingen synes AØB – basert på vår vurdering av denne søknaden – å ha styrket flere av de aspekter som den forrige vurderingen fant svakheter ved. Derfor er vår konklusjon at **AØB tilfredsstiller akkrediteringskravene på alle punkter vi har hatt som mandat i å vurdere**. Nedfor oppsummerer vi punktvis de viktigste begrunnelsene for denne konklusjonen. Der påpeker vi også – i kursiv – gjenstående utfordringer og hvilke tiltak som anbefales.

Hva angår doktorgradsområdets regionale og nasjonale betydning:

- Betydningen for forvaltnings- og næringsmessige problemstillinger i Innlandet og Norge ble berømmet i den forrige vurderingen av doktorgradsområdet. Denne betydningen har blitt ytterligere styrket gjennom flere eksternt finansierte prosjekter, økt nasjonalt og internasjonalt samarbeid og publisering. Spesielt fyller spesialiseringen i anvendt økologi en godt synlig og viktig nasjonal rolle gjennom langvarig ledelse av en internasjonal forskerskole.

Hva angår stabiliteten i forskerutdanningen:

- Stabiliteten i forskerutdanningen ble identifisert som relativt svak i den forrige evalueringen. *Antall disputaser per år frem til og med 2023 har fortsatt variert rundt måltallet på fem. Dermed har stabiliteten inntil nylig vært en utfordring.*
- Når vi allikevel vurderer at stabilitetskriteriet er tilfredsstilt, skyldes dette den markante økingen i opptaket av ph.d.-studenter etter den forrige vurderingen. Forutsatt en rimelig god gjennomføringsgrad i disse student-kohortene, kan det forventes at antallet disputaser vil komme godt over kriteriet på fem per år i de nærmeste årene. *Vi anbefaler at oppfølgingen av ph.d.-studenter styrkes for å sikre god stabilitet, spesielt innen bioteknologi-spesialiseringen, hvor det fremdeles er få disputerte kandidater.*
- Den positive utviklingen kan tilskrives en styrking av staben av fast vitenskapelige ansatte med hensyn på antall ansatte og deres kompetanse (dvs. flere med førstestilling- og professorkompetanse), samt økende ekstern finansiering, som gir grunnlag for flere stipendiatstillinger og driftsmidler.
- *Imidlertid er en hemsko for stabiliteten i utdanningen at det ikke er dokumentert samarbeid (tverrfaglig) og mellom de to spesialiseringene i doktorgradsprogrammet. Uten et slikt samarbeid er det i realiteten ikke et faglig grunnlag for at de to spesialiseringene skal tilhøre det samme doktorgradsprogrammet. Derfor anbefales det tiltak (f.eks. incentiver) som realiserer forskningstematikk og utdanning på tvers av spesialiseringene (f.eks. innen molekylær økologi og populasjonsgenetikk).*

Hva angår kravet om høy internasjonal kvalitet:

- Vår gjennomgang av tilsendte komitévurderinger av disputerte doktorgradsavhandlinger innen spesialiseringen anvendt økologi viser at denne spesialiseringen tilfredsstiller kravet om et godt internasjonalt nivå.

- En velutviklet utdanningspyramide fra bachelor til ph.d., samt ledelsen av en internasjonal forskerskole, bidrar til den høye kvaliteten til doktorgradspesialiseringen i anvendt økologi.
- Spesialiseringen i bioteknologi ble bedømt som relativt svak i vurderingen i forbindelse med den forrige akkrediteringssøknaden. *Vårt grunnlag for å vurdere kvaliteten på spesialiseringen bioteknologi er mangelfullt, i og med at kun to doktorgrader er disputert så langt.* Dette må ses i sammenheng med at spesialiseringen i bioteknologi er nyere enn den i anvendt økologi.
- Imidlertid er bioteknologispesialiseringen nå i en tydelig positiv utvikling på grunn av flere eksternt finansierte prosjekter og studenter, deltakelse i en nasjonal forskerskole, samt ansettelse av to nye førsteamanuenser og én professor. Spesialiseringen har nå fått en større og mer kompetent stab av doktorgradsveiledere med god publiseringsrate.
- *Det er imidlertid viktig at utdanningspyramiden innen bioteknologi videreutvikles, da denne per dags dato ikke er tilfredsstillende. Bachelornivået er bare representert med en profesjonsutdanning for bioingeniører, som ikke gir et fullgodt, faglig fundament internt for utdanningen på MA- og ph.d.-nivå.*

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)

NOTAT

Vurdering fra faggruppe BUK

Søknad om akkreditering som universitet -
Høgskolen i Innlandet

2024

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre og er faglig uavhengig i oppgavene som er definert i universitets- og høyskoleloven. I tillegg utfører vi forvaltningsoppgaver som er delegert fra Kunnskapsdepartementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet vårt skal NOKUT søke å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Tittel	Vurdering fra faggruppe BUK
Dato	15.01.2024

© NOKUT Oppgi NOKUT som opphav ved bruk av materiale.

Innledning

Faggruppene har bistått den sakkyndige komiteen med vurderinger av utdannings- og FoU-virksomheten innenfor fire utvalgte doktorgradsområder som ligger til grunn for søknad om universitetsakkreditering fra Høgskolen i Innlandet.

Faggruppene har gjennomført sin vurdering i henhold til forskrift 1. februar 2010 om kvalitets sikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (studiekvalitetsforskriften) § 3-7 andre ledd, som setter vilkår om utdanning, forskning og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet. I tillegg ble faggruppene bedt om å bistå den sakkyndige komiteen med vurdering av studiekvalitetsforskriften § 3-7 tredje ledd som omhandler doktorgradsområdets regionale og nasjonale betydning, og femte ledd om stabil forskerutdanning.

Det er hovedkomiteen som gjør den endelige vurderingen av hvorvidt kravene ansees som oppfylt, men komiteen bygger sin vurdering på faggruppenes anbefalinger.

Innhold

Innledning.....	3
1 Beskrivelse av doktorgradsområdet	5
2 Faglig vurdering.....	5
1. Doktorgradsområdets betydning og stabil forskerutdanning	5
2. Høy internasjonal kvalitet	14
Faggruppens anbefalinger til hovedkomiteen.....	21

1 Beskrivelse av doktorgradsområdet

Ph.d.-programmet i Barn og unges deltakelse og kompetanseutvikling (BUK) tilbys ved Fakultet for helse- og sosialvitenskap (HSV). Fakultetet er fordelt på studiestedene Elverum og Lillehammer, og er inndelt i tre institutter: Institutt for helse- og sykepleievitenskap, Institutt for folkehelse- og idrettsvitenskap og Institutt for sosialvitenskap og veiledning.

Tidligere Høgskolen i Lillehammer fikk akkreditert ph.d.-programmet BUK av NOKUT i 2010, og programmet tilhørte daværende Avdeling for pedagogikk og sosialfag. HSV fikk akkreditert et nytt ph.d.-program i Helse og velferd (HELVEL) av NOKUT våren 2022, med oppstart høsten 2022. På sikt vil BUK innlemmes i HELVEL.

BUK er et tverrfaglig, primært samfunnsvitenskapelig, ph.d.-program. Etter fusjonen mellom Høgskolen i Lillehammer og Høgskolen i Hedmark i 2017 har ph.d.-programmet rekruttert kandidater både fra fagområder ved HSV og Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk (LUP), og programmet har stipendiater ansatt ved begge fakultetene. BUK skal bidra til grunnforskning og anvendt forskning innenfor fagområdet barn og unges oppvekst, sosialisering, deltakelse og kompetanseutvikling.

HINN oppgir i søknaden at doktorgradsprogrammet rekrutterer kandidater både fra programmer ved Fakultet for helse- og sosialvitenskap og Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk. Det er seks studietilbud på bachelornivå som bygger opp under doktorgradsprogrammet: pedagogikk, sosialt arbeid, vernepleie, spesialpedagogikk og folkehelsearbeid. Det er syv masterprogrammer som rekrutterer direkte til doktorgradsprogrammet: tverrfaglig arbeid med barn og unge, folkehelsevitenskap, karriereveiledning, psykososialt arbeid med barn og unge, pedagogikk, spesialpedagogikk og Special Education – Practical Skills Transformative Learning. Ph.d.-programmet rekrutterer også stipendiater med bakgrunn fra sosiologi, antropologi, psykologi og historie, både fra andre norske institusjoner og institusjoner i utlandet.

2 Faglig vurdering

1. Doktorgradsområdets betydning og stabil forskerutdanning

Studiekvalitetsforskriften § 3-7

(3) Institusjonen skal ha rett til å tildele doktorgrad alene på minst fire fagområder. De fire doktorgradsstudiene skal være godt dekkende for institusjonens faglige profil. To av disse skal være sentrale for regionale virksomheters verdiskapning, samtidig som fagområdene også må ha nasjonal betydning.

(5) Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning og dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene eller tilsvarende stipendiatprogram per år over en treårsperiode. Hvert enkelt doktorgradsstudium skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater.

Innledende betraktninger fra faggruppen

I denne faglige vurderingen er faggruppen satt til å vurdere ph.d.-programmet BUK. Innledningsvis er det viktig å påpeke at BUK er under utfasing. HINN har utviklet et nytt ph.d.-program i helse og velferd (HELVEL) som dekker fagområdene ved HSV og som skal erstatte BUK. HELVEL ble akkreditert av NOKUT i februar 2022.

Av ph.d.-akkrediteringen av HELVEL fremgår det at det fra 2020 er flere nye stipendiater ved BUK som er tatt opp med grunnlag i at de kan bli overført til det nye programmet. Fakultetet har pr. i dag 18 aktive stipendiater på BUK og 30 aktive stipendiater på HELVEL. Inntil alle stipendiatene på BUK er uteksaminert, og programmet er avviklet, vil begge ph.d.-programmene gå parallelt. I denne vurderingen er faggruppen bedt om å vurdere kun BUK, noe som gir visse rammebetingelser for vurderingen, for eksempel med tanke på stabilitet fremover.

BUK er en tverrfaglig doktorgradsutdanning forankret i disipliner som psykologi, pedagogikk, sosiologi, sosialantropologi og sosialfag, med det hovedmål å utdanne forskere som ønsker å bygge og formidle kunnskap om barns og unges oppvekst, sosialisering, deltakelse og kompetanseutvikling. Ph.d.-utdannelsen skal bidra til grunnforskning og anvendt forskning innenfor interdisiplinære studier av barn og unge, og bidrar med forskningsbasert kunnskap som er relevant for profesjoner og yrkesgrupper som arbeider med barn og unge.

BUK har som mål å utdanne forskere som ønsker å bygge og formidle kunnskap om barn og unges oppvekst, sosialisering, deltakelse og kompetanseutvikling. Etter fullført ph.d.-grad skal man, ifølge søknaden fra HINN, beherske generell vitenskapsteori og metode, og ha innsikt i sentrale vitenskapsteoretiske diskusjoner innen fagområdet. Videre skal de evne å kritisk reflektere om teorier, den empiriske forskningens og praksisfeltets forståelser av barns og unges oppvekst, deltakelse og kompetanseutvikling, samt om samfunnets og profesjoners forskjellige innsatser på dette området.

Fagområdet er utviklet som et svar på utfordringer knyttet til et samspill mellom fire vesentlige samfunnstendenser. Den første tendensen er at barn og unges deltakelse på mange av samfunnets viktige praksisområder (for eksempel familie, fritid, skole og arbeidsliv) i stadig større grad preges av krav til å mestre nye former for kompleksitet. For det andre stiller barn og unges deltakelse innenfor disse praksisområder nye krav til de kompetanser som barn og unge må utvikle for å håndtere disse nye formene for kompleksitet. For det tredje: i takt med samfunnets utvikling, og den økende graden av kompleksitet og spesialisering, ses en tendens til oppsplitting av kunnskapsutviklingen om barn og unges oppvekst. For det fjerde har flere profesjoner i oppgave å fremme barn og unges kompetanseutvikling, og det krever en mer helhetlig forståelse og et samarbeid med andre profesjoner. Denne utviklingen tilsier en bred tilnærming når det gjelder kunnskap om barn og unges hverdagsliv og deltakelse i forskjellige praksiser og kontekster, og om hva som setter dem i stand til å mestre endringer i praksisene og kontekstene.

BUK er plassert ved HSV, men er også forankret i pedagogikkmiljøet ved LUP. De to fakultetene har til sammen fem BA-program og syv MA-program som rekrutteringsgrunnlag for denne doktorgradsutdanningen.

Følgende seks bachelor programmer utgjør rekrutteringsgrunnlaget til BUK: BA i barnevern, BA i pedagogikk, BA i sosialt arbeid, BA i vernepleie, BA i spesialpedagogikk og BA i folkehelsearbeid (tabell 26, s. 87 i søknaden)¹.

Fire masterstudier ved HSV danner det interne rekrutteringsgrunnlaget for doktorgradsstudiet BUK. Master i tverrfaglig arbeid med barn og unge representerer det tydeligste rekrutteringsgrunnlaget. Utover dette er master i folkehelsevitenskap, master i karriereveiledning, master i psykososialt arbeid med barn og unge også rekrutteringsgrunnlag. I tillegg rekrutterer BUK også fra masterprogrammene i pedagogikk, spesialpedagogikk og Master in Special Education – Practical Skills Transformative Learning ved Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk (jf. tabell 31 i søknaden).

Programmets ph.d.-studenter er i hovedsak tilknyttet programmets fem sentrale forskergrupper: *Barn og unges oppvekst og sosialisering (BUOS)*, som inkluderer multikulturelle studier og utsatte barn og familier, *Funksjonshemming og deltagelse, Karriere og veiledning, Barn, unge og folkehelse, og Barndomspedagogikk*.

Vurdering

Faggruppens vurdering av hvorvidt doktorgradsområdet er sentralt for regionale virksomheters verdiskapning

I vurderingen av hvorvidt BUK er sentralt for regionale virksomheters verdiskapning, har faggruppen sett på hvorvidt kompetansen man opparbeider seg gjennom BUK anses som relevant for samfunns- og næringsliv, samarbeid med samfunns- og næringsliv i regionen, samt kobling til regionen når det gjelder rekruttering til Ph.d.-programmet, og ansettelse av uteksaminerte kandidater.

Både forskningen som gjøres som del av ph.d.-prosjektene, og kompetansen kandidatene sitter igjen med etter avsluttet grad, anses å ha direkte eller indirekte relevans for en rekke offentlige og private sektorer, regionalt og nasjonalt, som arbeider med å legge til rette for barns og unges oppvekst, deltakelse og kompetanseutvikling. Eksempler her er barnehage, skole, helse og sosiale tjenester. En slik kompetanse er viktig for vedvarende og tilflyttende bosetning i regionen, både gjennom å skape arbeidsplasser, men også gjennom å kvalitetssikre tjenester og livsvilkår for barn og unge. Ph.d.-programmet er relevant for regionen i det at det frambringer kunnskap som kan benyttes i arbeidet med å bedre oppvekstforholdene for barn og unge generelt, og for vanskeligstilte barn og unge spesielt. Eksempler her er barn med minoritetsbakgrunn, flyktningsstatus, helse- eller skoleutfordringer, samt i barnevernstjenesten. Tidligere og pågående forskningsprosjekt (som også stipendiater gjerne er del av) viser til samfunnsrelevans og -nytte, regionalt og nasjonalt, gjennom fokus på blant annet barnevern, barn som pårørende, og barn i fattige familier.

I sin søknad, samt sitt strategiske dokument for 2022-2026, vektlegger HINN sitt nære og forpliktende samarbeid med samfunns- og næringsliv i regionen, blant annet gjennom eksterntfinansierte prosjekter. I BUKs tilfelle gjelder dette samarbeid med skoler, kommuner, barnevern, Sykehuset Innlandet, Nasjonalt kunnskapssenter for vold og traumatisk stress (NKVTS), Beitostølen helsesportsenter, Tyrilistiftelsen og Forsvarets avdeling på Jørstadmoen. Dette viser at BUK har bred faglig samfunnsrelevans for regionen,

¹ S. 85 i søknaden oppgis det fem bachelorprogrammer som rekrutteringsgrunnlag.

og at forskerne involvert i ph.d.-programmet har god evne til innovative samarbeid med praksisfeltet. Videre oppgir HINN i søknaden at forskere tilknyttet programmet skal gjennomføre et evalueringsarbeid knyttet til kommunens tiltak og utviklingsarbeid innenfor en tiårig nasjonal satsning innen folkehelse, noe som indikerer kvalitetssikring av kommunale tjenester. Flere av BUKs stillinger er finansiert av eksterne aktører i regionen, som Oppland fylkeskommunes kompetanse-, universitets- og forskningsfond og Sykehuset Innlandet, som igjen vitner om en solid regional forankring.

I HINNs årlige rapport om kvalitet og kvalitetsarbeid i høgskolens utdanningsvirksomhet for 2021 pekes det på liten tilstedeværelse fra stipendiatene i BUK, fordi flere pendler og/eller arbeider hjemmefra ettersom høgskolens kontorfasiliteter ikke møter forventningene. Førstnevnte kan tyde på at mange stipendiater ikke er bosatt i nærheten av høgskolen, noe som medfører en lavere forventning til at de deltar i nåtidig og fremtidig verdiskapning i regionen.

Med tanke på verdiskapning i regionen har faggruppen også vurdert hvorvidt doktorer fra BUK bruker sin kompetanse i regionen etter fullført ph.d.-grad. Her anser faggruppen HINNs internasjonale samarbeidsprosjekt TRANSPEER, samt karriereutviklingsprogrammet Vingespenn, som svært positivt, i det begge tiltakene har som målsetning å forberede stipendiater på arbeidslivet etter disputas. Faggruppen merker seg likevel at tilnærmet alle doktorene uteksaminert fra BUK har gått over i forsknings- og utdanningsrelaterte jobber, for eksempel ved Folkehelseinstituttet, OsloMet og internt ved HINN. Dette indikerer at det er få eller ingen av de uteksaminerte doktorene som bruker sin kompetanse i offentlig eller private sektor i regionen (med unntak av høyskolesektoren), til tross for at denne kompetanse anses som svært relevant innenfor barnehage, skole, helse og sosiale tjenester. Her støtter faggruppen seg til den sakkyndige vurderingen i forbindelse med akkrediteringen av HELVEL, der det fremgår at «kommunenes tjenester fremholdt en interesse for kandidatens tverrfaglige kompetanse, men ga uklare svar på spørsmål om de var villige til å betale det en slik kompetanse koster» (vedleggshefte kap 5, s. 20).

Faggruppens vurdering av hvorvidt doktorgradsområdet har nasjonal betydning

I faggruppens vurdering av hvorvidt BUK har nasjonal betydning, er ph.d.-programmets posisjon i Norge vurdert med tanke på eksisterende ph.d.-tilbud, samt posisjonering av ph.d.-kandidatens bidrag innenfor forskning.

Den tverrfaglige karakteren gjør programmet i stand til å dekke barn og unges oppvekst og utvikling i, og på tvers, av ulike disipliner, kontekster, og profesjonelle virksomheter. Ph.d.-utdanningen bidrar dermed til forskningsbasert, tverrfaglig kunnskap som er relevant for profesjoner og yrkesgrupper som arbeider med barn og unge. Dette er kunnskap som etterspørres av en rekke sektorer, og som i den senere tid også har fått økt oppmerksomhet i både Norges forskningsråd og i flere politiske etater på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Særlig gjelder dette barns rett til medvirkning.

De nordiske landene har vært pionerer internasjonalt på rettighetsbasert og tverrfaglig forskning med barn – en tradisjon som er viktig å ivareta. Som bemerket i søknaden fra HINN er det kun ett ph.d.-program i Norge som tilbyr noe lignende; ph.d.-programmet i utdanningsvitenskap, fagretningen Tverrfaglig barneforskning, ved Institutt for pedagogikk og livslang læring ved NTNU². Et tverrfaglig fokus på barn og unge gjør disse to ph.d.-

² Tidligere Ph.d.-program i tverrfaglig barneforskning, Norsk senter for barneforskning (NOSEB), NTNU

programmene til sentrale premissleverandører for norsk politikk som berører barn og familier, samt nasjonal forskning med denne aldersgruppen. BUK har derfor en viktig nasjonal posisjon som kunnskapsprodusent og -formidler når det gjelder barn og unges perspektiver i et mangfoldig, transnasjonalt og flerkulturelt Norge, og hvordan å utfordre, omforme og utarbeide anvendte tiltak for å styrke barn, unge og familiers livsjanser, livskvalitet og mulighetsrom for livsførsel.

Ph.d.-programmet består av to emner som har særskilt fokus på barn og unge, som også er viktige på nasjonalt nivå: *Teoretiske tilnærminger i studiet av barn og unges oppvekst, deltakelse og kompetanseutvikling*, og *Metodologiske tilnærminger i barn og unges oppvekst, deltakelse og kompetanseutvikling*. Disse emnene anses å ha betydning også for ph.d.-kandidater utenfor programmet og utenfor HINN, men som ønsker tverrfaglig og barnefaglig forskningskompetanse. I rekrutteringsstrategien for BUK opplyses det om at obligatoriske emner i programmets regi ikke lenger vil holdes.

Når det gjelder hvorvidt doktorgrads rådets betydning innenfor forskning, er det verdt å merke seg det mangfold av tematikker som belyses i Ph.d.-kandidatenes prosjekter.

Eksempler er:

Mari Pettersvold: *Barns demokratiske deltakelse i barnehagen: fordring og utfordring*.

Hilde Marie Thrana: *Kjærlighet og sosialt arbeid. En studie av kjærlighetens betydning i barnevernets praksis*.

Stine Vik: *Tidlig innsats i skole og barnehage. Forutsetninger for forståelser av tidlig innsats som pedagogisk prinsipp*.

Karolina Dmitrow-Devold: *Norwegian Girls in mainstream blogging. Performed Blogging Selves, Experienced Digital Competences, Gendered Discourses*.

Øystein Skundberg: *«Du skal have agtelse for dit eget lille legeme»: Barn og unges seksualitet i tekster om oppdragelse 1792-1952*.

Ulrika Håkansson: *Keeping Mind in Mind: Parental Reflective Functioning and Executive Functioning in Mothers with Substance Use Disorder*.

Cathrine Grimsgaard: *Om å holde noe av et barns liv i sin hånd: Samtaler mellom profesjonelle og barn som har psykisk syke eller rusavhengige foreldre*.

Ragnhild Bjørnsen: *A Privileged childhood? Autobiographies of growing up in the Norwegian Foreign Service*.

En stor andel ph.d.-kandidater publiserer artikkelbaserte avhandlinger, som stor sett inkluderer artikler i nasjonale og internasjonale tidsskrift. Videre er flere del av eksternfinansierte prosjekter. Faggruppen finner derfor at ph.d.-programmet har en sentral betydning på nasjonalt nivå når det gjelder tverrfaglig kunnskapsproduksjon og -formidling om barn og unge i Norge.

Faggruppens vurdering av hvorvidt doktorgradsprogrammet har hatt tilstrekkelig opptak og gjennomstrømming over tid

Opptak, rekruttering, oppstart og oppfølging

I femårsperioden 2017-2022 har doktorgradsprogrammet tatt opp i alt 24 stipendiater, hvilket innebærer 4,8 stipendiater i snitt hvert år. Dette innebærer at BUK oppfyller kravet om å ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater over en periode på fem år.

Av de 21 stipendiatene som er tatt opp på programmet per 31. august 2022, er 20 ansatte i stipendiatstilling ved fakultetet. Fire av de ansatte kandidatene er finansiert gjennom forskningsprosjekter, mens én av dem er tatt opp gjennom offentlig ph.d. og har ekstern arbeidsgiver. 71 prosent av de som får opptak ved HINNs doktorgradsområder er rekruttert fra andre institusjoner enn HINN. 72 prosent av stipendiatene kommer fra Norge.

BUKs opptak ble stoppet i 2022 som resultat av akkrediteringen av HELVEL i februar 2022. 21 stipendiater ble tatt opp på HELVEL i 2022 (s. 93).

Når det gjelder rekrutteringsstrategi, opplyser HINN i søknaden om at det tas hensyn til fagområdenes behov, samt veiledningskapasitet, i tillegg til fakultetets overordnede strategi. Stipendiatstillinger lyses ut nasjonalt og internasjonalt via Jobbnorge.no. Det oppgis at stillinger både kan lyses ut smalt (dersom behovet er «presisert og vesentlig») og bredt (for å nå et høyt antall kvalifiserte søkere). Ved smale utlysninger er fagmiljøet aktivt i å skrive utlysningstekst og i selve rekrutteringen. De brede utlysningene i BUK hadde 30 kvalifiserte søkere i 2016, 22 kvalifiserte søkere i 2017, 12 kvalifiserte søkere i 2019, og syv kvalifiserte søkere i 2020. Dette viser en tydelig dalende interesse blant potensielle søkere, med 77 prosent nedgang over fire år, noe det ikke reflekteres over i søknaden. Dette kan skyldes at potensielle søkere er klar over den endring i tematiske prioriteringer som utspiller seg ved høgskolen, hvor doktorgradsprogrammet skal utfases og erstattes av et annet. Uansett bakgrunn for nedgangen, vil konsekvensen være at HINN mister tilgang til et høyere antall kvalifiserte søkere og dermed risikere en lavere kvalitet på forskningsprosjektene.

HINN har en felles rutine for å sikre at både ansettelse og opptak av ph.d.-studenter skjer i henhold til den lokale ph.d.-forskriften og gjeldende nasjonalt og lokalt regelverk. Ved opptak til et ph.d.-program inngås avtale som regulerer partenes rettigheter og plikter i opptaksperioden. Avtalen skal sikre at kandidaten deltar regelmessig i et aktivt forskermiljø, og legge til rette for at ph.d.-utdanningen skal kunne gjennomføres til avtalt tid. Avtalen som er beskrevet i ph.d.-forskriften, er utformet i tråd med Universitets- og høgskolerådets mal og omfatter avtale om forskerutdanning (Del A), avtale om veiledning (Del B) og hvis relevant, en avtale med ekstern arbeidsgiver eller part (Del C).

I søknaden beskrives oppstartsprosessen som møter nyansatte stipendiater på følgende måte: de blir først tatt imot av ph.d.-koordinator, som igjen setter dem i kontakt med nærmeste leder med personalansvarlig, samt ph.d.-leder. Ved ansettelse får alle stipendiater tildelt en midlertidig hovedveileder tilknyttet BUK, oppnevnt av ph.d.-utvalget. Den midlertidige veilederen har en særlig rolle i å bistå kandidaten i arbeidet med å utvikle prosjektbeskrivelsen frem mot søknad om opptak på programmet. Opptak skal være avtalesfestet tre måneder etter ansettelse. Som regel fortsetter veiledningsforholdet også etter opptak, men dersom det vurderes som hensiktsmessig, oppnevnes en ny hovedveileder. I søknaden fra HINN beskrives det ikke spesifikt hvordan veileder tildeles i BUK, hvilket derfor utgjør et usikkerhetsmoment. På et generelt plan informeres det om at tildeling av veileder varierer etter hva som er hensiktsmessig for det enkelte ph.d.-program

og ph.d.-prosjekt. Videre ved opptak skal dekan, jf. HINNs ph.d.-forskrift, normalt oppnevne minst to veiledere, hvorav én oppnevnes som hovedveileder. Alle veiledere skal ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive forskere. Det er også nedfelt i ph.d.-forskriften at minst én av de oppnevnte veilederne normalt skal ha tidligere erfaring fra og/eller opplæring som veileder av ph.d.-studenter. Høgskolens Seksjon for universitets- og høgskolepedagogikk og kvalitet har ansvar for et årlig veiledningskurs for veiledere på ph.d.- og førstelektornivå. Det oppgis også at BUK holder jevnlig møter for veiledere (jf. Kvalitetsrapport 2020, vedleggshefte kap. 5), hvilket anses et kvalitetstegn. Ifølge de generelle retningslinjene skal veiledere og stipendiater gjøres kjent med etiske retningslinjer for veiledning ved HINN ved oppstart.

Ph.d.-programmet holder også et oppstartsmøte der ph.d.-leder og ph.d.-koordinator informerer om programmet og forventinger, samt introduserer stipendiaten til en aktuell forskergruppe. I tillegg inviteres alle stipendiater til et introduksjonsseminar for å få oversikt over forskerutdanningens regelverk og hva slags infrastruktur og veiledning HINN tilbyr til arbeid med blant annet datahåndtering, personvern og publisering. Introduksjonsseminarene arrangeres av FoU-administrasjonen i samarbeid med Ph.d.-programmene, bibliotek og IT-forskerstøtte. I tillegg får nyansatte en ph.d.-håndbok som gir informasjon om felles retningslinjer, prosedyrer og skjemaer for hele ph.d.-løpet.

Ut ifra beskrivelsen i søknaden kan oppstarten fremstå som noe ustrukturert, hvor den nyansatte må forholde seg til mange forskjellige personer, men det er betryggende at det holdes oppstartsmøte og at stipendiaten inkluderes i en forskergruppe på et tidlig tidspunkt.

Gjennomføring og eksaminasjonsgrader

Ifølge søknaden har BUK tett og systematisk oppfølging av stipendiatene gjennom obligatoriske presentasjoner av prosjekt og framdrift, både 20 prosent-, 50 prosent- og 80 prosent-seminar/sluttlesning. Av disse er 50 prosent-seminaret viktigst.

Fra oppstart til innlevering brukte disse kandidatene i gjennomsnitt 4,78 år. I henhold til tabell 35 i søknaden er andelen stipendiater (ved samtlige ph.d.-program) som gjennomfører innen seks år svært ujevn. Mens kun 40 prosent av stipendiatene fullførte innen seks år i 2017, steg tallet til 85,7 prosent i 2020. Deretter sank andelen til hhv. 73,3 prosent i 2021 og 63,64 prosent i 2022 (jf. ettersendt dokumentasjon fra HINN). Dette er en påfallende nedgang. Fallet i antall avlagte doktorgrader kan skyldes utfasingen av ph.d.-programmet, men med tanke på det er tatt opp 24 stipendiater i perioden 2017-2022, antar faggruppen at redusert gjennomføring også skyldes andre faktorer.

I søknaden oppgis det at BUK har uteksaminert minst fem doktorander per år over en treårsperiode fra 2020 til 2022, noe faggruppen har sett nærmere på. I søknaden står det oppført to ulike tall på antall stipendiater som har disputert i BUK siden oppstarten av programmet i 2010. På s. 191 står det oppført 29 stipendiater, mens i tabell 99 på s. 194 står det oppført 27 stipendiater. Dette skyldes trolig at førstnevnte tall også inkluderer uteksaminerte stipendiater for 2022, mens tabellen kun inkluderer tall i perioden 2010-2021. Med utgangspunkt i tall fra tabell 99 finner faggruppen et gjennomsnitt på 3,38 uteksaminerte stipendiater per år i perioden 2010-2021.

Avlagte doktorgrader på BUK har falt fra ni i 2020 til hhv. seks i 2021, to i 2022 og to i 2023 (jf. ettersendt dokumentasjon fra HINN). Hvis en ser på den valgte treårsperioden 2020-2022 er tallet 5,67 uteksaminerte stipendiater per år. Ser en på siste treårsperiode (2021-

2023) er tallet 3,34 uteksaminerte stipendiater per år. I henhold til tabell 3 (vedleggshefte kap. 5, s. 109) estimerte HINN åtte disputaser i 2023, og syv i 2024. Siden det kun var to disputaser i 2023, vil man kunne forvente et høyere antall disputaser i 2024. Dette påpekes også i den ettersendte dokumentasjonen fra HINN pr mars 2024: «Det er fortsatt 17 aktive stipendiater, og alle er i sluttfasen. Det betyr at vi forventer mange innleveringer og disputaser de neste to år».

Basert på de tallene faggruppen har hatt tilgjengelig, finner vi derfor ikke tallene overbevisende nok til å tilfredsstille kravene om en stabil forskerutdanning som i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander per år over en treårsperiode. Faggruppen vil i stedet påpeke at BUK ser ut til å ha stabilitetsproblemer, og det er grunn til å være oppmerksom på denne generelt nedadgående tendensen i bruk av tid, gjennomføringsprosent og avlagte doktorgrader.

Nedgangen i gjennomføringsprosent kan skyldes utfordringer i forhold til COVID 19-pandemien. I HINNs Kvalitetsrapport 2020 (vedleggshefte kap. 5) påpekes det at gjennomstrømmingen på programmene er påvirket av pandemien og rammet den enkelte stipendiats forløp ulikt, deriblant utfordringer med å ha få fullgode arbeidsdager hjemme på grunn av stengte skoler og barnehager, samt manglende tilgang til biblioteker og reise- og møterestriksjoner. Det oppgis at stipendiatene kunne søke om forlengelse av stillingen, hvorav HINN totalt innvilget ca. 40 søknader om forlengelser av stipendiatstillinger på grunn av pandemien i 2020, hovedsakelig med forlengelser på mellom to uker og to måneder. Den formelle forlengelsen ser derfor ikke ut til å forklare det lave antall stipendiater som fullførte innen seks år i 2022. Dette betyr ikke at dette ikke skyldes relaterte årsaker, men muligens at høgskolens tiltak for å redusere utfordringene pandemien medførte ikke var gode nok.

Faggruppen har mottatt oversikt over 19 ph.d.-bedømmelser, men det utgjør ikke en komplett tilgang til alle bedømmelser. 14 er godkjent i første runde, mens fem har gjennomgått revideringer. Vurderingene er detaljerte og holder et høyt nivå til kvalitet. Det kommer også fram at flertallet skriver artikkelbaserte avhandlinger, og gjerne med fire artikler. Komiteene følger krav om kjønn og nasjonalitet. Der er god spredning i emner, teorier mv. Der er dog også noen avhandlinger som ligger i ytterkanten av BUKs tematiske område.

For å dokumentere at institusjonen oppfyller kravet til stabil forskerutdanning har HINN gjort rede for hvordan doktorgradsprogrammene er organisert og kvalitetssikret. Ifølge søknaden har hver ph.d.-utdanning et eget ph.d.-utvalg, fastsatt av rektor og oppnevnt av dekan. Ph.d.-utvalget er et rådgivende organ for dekan i faglige beslutninger generelt, og for innholdet i Ph.d.-utdanningene spesielt. Ifølge søknaden (s. 89) skal utvalget sikre samfunnsrelevante doktorgradsutdanninger på høyt faglig nivå. Lederen av ph.d.-utvalg har det faglige ansvaret for ph.d.-utdanningen. Utvalget har ansvar for at opplæringsdelen i ph.d.-utdanningene sammen med avhandlingsarbeidet utgjør en utdanning på høyt faglig nivå og følger internasjonale standarder. Det er tilknyttet en administrativ ph.d.-koordinator til hvert utvalg, og utvalget har beslutningsmyndighet i henhold til ph.d.-forskriften og behandler ph.d.-leders årlige kvalitetsrapport, før den blir oversendt til behandling i det sentrale FoU-utvalget.

Ifølge søknaden har dekan ansvar for at ph.d.-utdanningene kvalitetssikres i henhold til høgskolens kvalitetssystem, hvilket inkluderer emneevalueringer, ph.d.-utvalg og årlige kvalitetsrapporter. I tillegg har ph.d.-utdanningene egne retningslinjer nedfelt i ph.d.-forskriften. Den sier blant annet at i forbindelse med stipendiatenes midtveisevaluering, er

det krav til evaluering av både stipendiatens framdrift og kvalitet i arbeidet, og av doktorgradsprogrammens opplæringstilbud overfor den enkelte stipendiats prosjekt, og eventuelle behov for særlig oppfølging fra programmets side for å sikre kvalitet og gjennomføring av prosjektet. I tillegg kommer årlige framdriftsrapporter av stipendiater og veiledere, hvor det gis anledning til å fremme behov for særlig oppfølging.

Ph.d.-utvalget på det enkelte programmet fungerer som studieprogramutvalg når studiekvalitetssaker skal behandles. Da kalles emneansvarlige inn til ph.d.-utvalgsmøtet, slik at sammensetningen tilsvarer studieprogramutvalget. Det er også utviklet et skjema for ph.d.-leders studiekvalitetsrapport, som ivaretar ph.d.-utdanningenes egenart, samtidig som det omfatter kvalitetssystemets bestemte områder. Nye ph.d.-emner kvalitetssikres og godkjennes i henhold til høgskolens retningslinjer for godkjenning av ph.d.-kurs.

Ph.d.-programmernes studiekvalitetsarbeid skal dokumenteres og gjøres tilgjengelig i tråd med HINNs kvalitetssystem. Det er FoU-utvalget som mottar og behandler de årlige studiekvalitetsrapportene fra ph.d.-utdanningene. Samarbeidsutvalget for forskerutdanning skal også fremme tiltak som sikrer forskerutdanningens kvalitet på institusjonsnivå.

Det ser ut til at doktorgradsprogrammene ved HINN er godt organisert og har gode rutiner for kvalitetskontroll.

2. Høy internasjonal kvalitet

Studiekvalitetsforskriften § 3-7

(2) Institusjonen skal ha stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Vurdering av indikatorer

Indikatorerne for kvalitet i forskning og utdanning kommer frem av tabell 80 (s. 167). Det er en omfattende liste. HINN angir å ha lagt vekt på å bruke indikatorer for dokumentasjon av høy internasjonal kvalitet med utgangspunkt i NOKUTs veiledning fra 2020, med noen suppleringer og justeringer. HINN har ikke fremsatt særskilte indikatorer for faglig utviklingsarbeid, men vurderingen av dette er i stedet integrert i vurderingen av utdanning og forskning. Faggruppen støtter seg på denne inndelingen i den påfølgende vurderingen. Indikatorer som ikke er funnet relevante for BUK er utelatt.

HINN angir at BUK kan sammenlignes med ph.d.-programmer ved OsloMet, UiT og NTNU. Derfor har faggruppen generelt brukt disse universitetene som sammenligningsgrunnlag. I tilfeller HINN har valgt andre institusjoner som sammenligningsgrunnlag, har faggruppen forholdt seg til disse.

En redegjørelse av indikatorer når det gjelder utdanning

Når det gjelder utdanning, oppgir HINN følgende indikatorer:

- Konkurransespoeng blant nye studenter
- Nye studiepoeng per student
- Søkertall
- Studenter per faglige årsverk
- Andel med førstestillingskompetanse
- Studenttilfredshet
- Yrkesrelevans
- Ekstern finansiering (redegjort under forskning)
- Gjennomstrømming BA og MA
- Kandidatproduksjon BA og MA
- Nasjonale evalueringer av utdanninger

Mer spesifikt når det gjelder utdanning som ligger under fagområdet til BUK, vises det i tabell 100 at konkurransespoeng blant nye studenter ligger mellom 45,5 og 48,5 i perioden 2017-2021, et tall som har vært gradvis stigende. Tallet er noe under tilsvarende sosialfaglige utdanninger ved NTNU og OsloMet, men over UiT.

Når det kommer til nye studiepoeng per student i det sosialfaglige fagområdet som vist i tabell 102, ligger tallet på mellom 55,1 (2017) og 59,8 (2021), som er representativt også for universitetene HINN har valgt å sammenligne seg med. Her er det verdt å bemerke at HINNs tall fra 2021 er de høyeste av alle registrerte tall for de fire universitetene.

Når det gjelder søkertall, opererer ikke HINN med fagspesifikke tall, men viser til en generell oppgang i antall kvalifiserte førstevalgsøkere per studie plass fra 1,7 i 2018 til 1,9 i 2022 i tabell 39. HINN er også eneste institusjon som har opplevd oppgang i antall

førstevalgsøkere de senere år, sammenlignet med NU, OsloMet, UiA, UiS og USN, som vist av figur 31. Som vist i figur 32 har HINN opplevd en liten nedgang i opptak på masternivå i samme periode som ovenfor, i motsetning til de nevnte universitetene.

Tall på antall studenter per faglige årsverk ved HSV (s. 24 i søknaden) oppgis å være 3070 heltidsstudenter fordelt på 238 årsverk per 1. oktober 2022, hvilket innebærer ca. 13 studenter per årsverk. I tabell 101 utdypes antall studenter per faglige årsverk ved HSV over tid (2018-2022), og i sammenligning med tilsvarende fagområder ved NTNU, OsloMet og UiT. Tallene som oppgis er hentet fra DBH, og samsvarer ikke med tall oppgitt på s. 24 i søknaden. Hvis en regner ut gjennomsnitt over perioden, ligger HINN på 20 heltidsstudenter per årsverk, som er tilnærmet likt OsloMet (19), mens NTNU ligger på 15 og UiT på 11. I søknaden begrunnes det høye antallet studenter med HINNs lave grunnfinansiering og det resultatbaserte finansieringssystemet, hvilket innebærer at HINNs ansatte bruker en forholdsvis stor andel av sin tid på utdanning.

Når det gjelder andel med førstekompetanse, viser figur 14 at andelen på bachelorstudier ved HSV ligger på 20 prosent, som er NOKUTs minimumskrav. Figur 15 viser tilsvarende tall for masterstudier ved HSV som ligger på over 70 prosent, godt over NOKUTs krav om 50 prosent. Tabell 16 viser at 52 prosent av de faglige ansatte ved HSV har førstekompetanse mens 13 prosent har professorkompetanse (disse tallene er de laveste på hele høgskolen). I tabell 20 sammenlignes andelen med førstestillingskompetanse over tid (2018-2022) og med utvalgte universiteter. Tallene viser at HSV har økt sin andel med førstestillingskompetanse fra 42 prosent til 52 prosent i denne perioden. Mens de per i dag ligger over 10 prosent høyere enn Fakultet for sykepleie og helsevitenskap ved NU og tilsvarende nivå som Fakultet for helse- og sosialvitenskap ved USN, ligger de noe lavere enn UiS (60), OsloMet (61) og UiA (66). Likevel er det viktig å påpeke at HINN har hatt størst prosentvis økning i den gitte tidsperioden.

Når det gjelder studenttilfredshet og yrkesrelevans ved HSV, er det hentet ut data fra Studiebarometeret som indikerer hvor fornøyde studentene er med kvaliteten på studieprogrammet. Når det gjelder generell tilfredshet med studiet, finner vi en score på 4,2 (av 5, tall fra 2020) mens når det kommer til yrkesrelevans finner vi en score på 3,7 (av 5, tall fra 2018), noe som er overraskende lavt med tanke på HINNs strategiske prioriteringer og tette samarbeid med eksterne, regionale aktører. I søknaden nevnes for eksempel at bachelorstudenter har gode læringsarenaer i nærmiljøet, deriblant gjennom Nattergalprosjektet som rekrutterer mentorer fra BA i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie for å drive leksehjelp og oppfølging av barn med minoritetsbakgrunn. Utdanningene har integrert flerkulturelle læringsmål i pensum, og profesjonsutdanningene innen sosialfaglig arbeid har mobilitet gjennom utveksling av studenter. I perioden 2010–2019 har BSV-studiene hatt studenter i praksis i 15 forskjellige land. I en periode på ti år har 90 studenter hatt én måneds praksisopphold ved Manavodaya-instituttet i India.

Kravet til akkreditering som universitet er at institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på lavere og høyere grads nivå på studietilbud som dekker doktorgradsområdenes faglige profil. Dette er knyttet til gjennomstrømming BA og MA. På generelt nivå viser figur 34 at i underkant av 60 prosent av bachelorstudentene ved HINN fullfører på normert tid, noe som er høyere enn universitetene de har valgt å sammenligne seg med (NU, OsloMet, UiA, UiS, USN). Tabell 52 viser tilsvarende tall for HSVs bachelorutdanninger, hvor prosentandelen

varierer fra 33 til 83 prosent, men ligger i snitt på 68 prosent. Profesjonsstudiene er de med høyest gjennomstrømming, mens enkelte idrettsfaglige studier har noe lavere gjennomstrømming, hvilket oppgis å skyldes lavere motivasjon for studiet og utsikter til jobb, samt at mange driver egen idrettskarriere ved siden av. Når det gjelder masterstudiene er gjennomstrømmingen betydelig lavere, men med noen variasjoner mellom studiene. Tabell 52 viser at tall for HSVs masterutdanninger, hvor andelen varierer fra 25 til 93 prosent, men ligger i snitt på 44 prosent. Det kommer tydelig fram av en rekke vedlegg til søknaden (deriblant kvalitetsrapportene) at det foregår et systematisk arbeid for å øke gjennomstrømmingen.

Når det gjelder nasjonale evalueringer av utdanninger fører NOKUT tilsyn med det systematiske arbeidet med å sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen ved alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning. NOKUT godkjente det systematiske kvalitetsarbeidet ved HINN 25. oktober 2019 etter tilsyn våren 2019.

En redegjørelse av indikatorer når det gjelder forskning

Når det gjelder forskning oppgir HINN følgende indikatorer:

Publisering og førstekompetanse

- Publiseringspoeng per UFF-årsverk
- Nivå 2-publisering per UFF-årsverk
- Andel publisering med internasjonal samforfatter
- Publiseringspoeng per stipendiat
- Andel med førstestillingskompetanse
- Antall faglige årsverk per Ph.d.-student

Doktorgradsutdanningene (flere av disse punktene er tidligere beskrevet)

- Kvalitet i doktorgradsutdanningene
- Rekruttering i form av opptaksgrunnlag og internasjonal rekruttering
- Finansiering av stipendiater og deltakelse i prosjekter
- Gjennomstrømming og progresjon
- Bedømmelseskomiteenes vurderinger
- Uteksaminerte Ph.d.-studenter

Ekstern finansiering og internasjonalisering

- Fagevalueringer Norges forskningsråd (delvis sammenlignbart)
- Ekstern finansiering (HINN)

Publisering og førstekompetanse

Når det gjelder publiseringspoeng har BUK relativt lavt snitt publikasjonspoeng per år ifølge tabell 104 (gjennomsnitt av 2017-2021) med 0,5 prosent på de aktuelle instituttene. Tilsvarende tall er 0,9 prosent på OsloMet, 0,8 prosent på NTNU og 0,4 prosent UiT. Dermed ligger BUK høyere enn UiT.

Sett i forhold til alle ph.d.-programmene, ligger HINN med 0,71 publiseringspoeng per UFF-årsverk i 2021, noe under nivået ved de universitetene HINN har valgt å sammenligne seg

med. HINN angir en nominell vekst på 16 prosent i publiseringspoeng fra 2020 til 2021, og 13 prosent i antall publikasjoner. Denne veksten i antall publikasjoner er høyere enn ved flere av universitetene som utgjør sammenligningsgrunnlaget. HINN angir at de med mange nytilsatte i UFF-stillinger, i hovedsak førstestillinger, forventer en fortsatt positiv påvirkning på forskningsaktiviteten. HINN forventer at gjennomsnittlige publiseringspoeng per faglige årsverk vil øke betydelig også i de neste årene.

Når det gjelder publisering på nivå 2 ligger BUK på 0,1 publikasjonspoeng per år ifølge tabell 105 (gjennomsnitt av 2017-2021). Dette er på nivå med UiT (0,1), men noe lavere enn OsloMet (0,4) og NTNU (0,3). I tillegg er 10 av totalt 75 artikler som del av ph.d.-avhandlinger publisert på nivå 2.

Ifølge tabell 107 ligger snittet i antall artikler med internasjonal medforfatter på 14 prosent i en femårs periode (2017-2021) på de aktuelle instituttene, hvilket er lavere enn ved universitetene de sammenligner seg med. I samme periode lå gjennomsnittet på 17 prosent på OsloMet, 21 prosent på NTNU og 39 prosent på UiT. I perioden 2017–2022 har stipendiater tilknyttet BUK utgitt 76 artikler og bokkapitler med fagfelle-vurdering. Av disse var 64 i internasjonale tidsskrifter, hvilket anses å være svært høyt i sammenligning med fagmiljøet for øvrig. Faggruppen har ikke klart å finne eksakte tall på publiseringspoeng per stipendiat, men basert på at de fleste skriver artikkelbaserte avhandlinger, med tre-fire artikler per avhandling, og ofte i internasjonale tidsskrift, så ser denne gruppen ut til å score høyt når det gjelder publiseringsindikatorer.

I henhold til søknaden er BUK det minste av ph.d.-programmene med tanke på mål på antall førsteamanuensis- og professorårsverk (jf. figur 16). Fagmiljøet og kjernegruppen som fungerer som forskningsmiljø for BUK består av ni førsteamanuenser og 14 professorer, i alt 23 (ansatt ved HSV 2020-2021/22). HSV og LUP, som leverer forskningsmiljø til BUK, har begge lavere andel av professor-/dosentårsverk (hhv 13 og 15 prosent) enn de øvrige fakulteter (HINNs gjennomsnitt er 17 prosent) (s. 71).

I henhold til tabell 106 har prosentandelen med førstekompetanse økt fra 42 prosent i 2018 til 52 prosent i 2022, hvilket kan anses som en sterk økning. De ligger dermed 20 prosent over tilsvarende fagmiljø ved UiT, men 20-30 prosent under tilsvarende fagmiljø ved OsloMet og NTNU. HSV har for tiden 14 ansatte i førstelektorløp og seks som jobber med professorkvalifisering, pluss én i dosentløp. I tillegg kommer ph.d.-studentene ved fakultetet. Den strategiske satsningen på kompetanseheving har fortsatt gjennom ekstra støtte, ved at ansatte ble frikjøpt til kvalifisering til førstekompetanse og professor/dosent i 2022 og 2023.

Når det gjelder antall faglige årsverk per ph.d.-student, viser tabell 16 at HSV har 202 UFF-årsverk, hvorav 27 årsverk er stipendiater. Dette innebærer at det er 175 UFF-årsverk fordelt på 27 stipendiater, hvilket innebærer seks faglige årsverk per stipendiat. Her oppgis ingen sammenligningsgrunnlag.

Rekruttering

HINNs overordnede strategi for rekruttering tar utgangspunkt i at høgskolen er forpliktet til å videreutvikle kunnskapssamfunnets behov for kompetanse gjennom institusjonens forskerutdanninger og strategiske fagområder. Herunder kommer også viktigheten av høy kvalitet i forskerutdanningen og strategisk rekruttering av sterke kandidater til utlyste ph.d.-stillinger. Til tross for at stillinger lyses ut internasjonalt når det er hensiktsmessig, har BUK lav internasjonal rekruttering (92 prosent norske kandidater i perioden 2018-2021).

Dette kan tyde på at HINN ikke klarer å rekruttere de mest kompetente kandidatene til sine ph.d.-stillinger, men det kan også være et resultat av en sterk lokal og regional forankring, både med tanke på forskningstematikk og rekrutteringsgrunnlag. Samtidig viser tall at kun en tredjedel av ph.d.-kandidatene har utdanningsbakgrunn fra HINN, hvilket kan være en indikasjon på at nivået på institusjonens egne masterkandidater ikke er tilstrekkelig høyt eller at det mangler støtte til overgangen fra master til ph.d.

Ekstern finansiering og internasjonalisering

HINN beskriver sin strategi som å utvikle samarbeidet innen utdanning og forskning gjennom aktiv deltakelse i nordiske og internasjonale programmer og nettverk. Intensiveringen av det internasjonale samarbeidet innrettes særlig mot langsiktige samarbeidsrelasjoner som virker kvalitetsdrivende, stimulerer fagutviklingen og forsterker samspillet mellom forskning, utdanning og innovasjon. HSV har knyttet til seg en rekke professor II, med målet at øke den internasjonale tilhørigheten.

Et mål i de fleste norske doktorgradsprogram er at studentene skal få erfaring med deltakelse i relevante og fortrinnsvis sterke internasjonale fagmiljøer. Ifølge høgskolens kvalitetsrapport for 2021 (vedleggshefte kap 5) har internasjonalisering i form av fysiske utenlandsopphold vært vanskelig å gjennomføre på grunn av pandemien. Videre påpekes det at erfaringen fra studieprogrammene, og kandidatundersøkelsen 2020, viste at svært få kandidater har vært på lengre utenlandsopphold (lengre enn 3 måneder) (s. 631). Til fordel for BUK nevnes det at stipendiater ved programmet deltar på internasjonale forskningskonferanser og publiserer i internasjonale tidsskrift. Det nevnes at stipendiater ved BUK oppfordres til å ta utenlandsopphold, men at mange er småbarnsforeldre, og det er et behov for å finne alternative mobilitetsformer.

Profesjonsutdanningene innen sosialfaglig arbeid har mobilitet gjennom utveksling av studenter. I perioden 2010–2019 har BSV-studiene hatt studenter i praksis i 15 forskjellige land. Videre beskrives flere internasjonale samarbeid, deriblant i tilknytning til Master i tverrfaglig arbeid med barn og unge, der det er utviklet et samarbeid mellom Vietnam National University, University of Education (VNU UEd) og HINN Lillehammer. Som nevnt tidligere har 90 studenter hatt én måneders praksisopphold ved Manavodaya-instituttet i India, i en periode på ti år. HINN har også en internasjonal Master in Special Education – Practical Skills Transformative Learning.

Majoriteten av stipendiatstillingene finansieres gjennom de 15 stipendiathjemlene som er finansiert over statsbudsjettet. KUF-fondets styrking av ph.d.-området har gitt HINN mulighet for å generere interne midler til internasjonalisering og akkvisisjon. I tillegg har programmet ansatt stipendiater finansiert gjennom eksternt finansierte forskningsprosjekter (f.eks. *Decisions and Justification in Child Protection Services*). Til tross for at flere eksterntfinansierte og internasjonale prosjekter nevnes i søknaden har ikke faggruppen klart å finne oversikt over eksternt finansiering og suksessrater for BUK. På et generelt plan har HINN deltatt i prosjekter med en suksessrate på 15 prosent i Horisont 2020, som er på linje med suksessraten for Norge (jf. CORDIS 2022). HSV har som mål at eksterne inntekter økes i perioden, mer spesifikt å øke inntektene fra NFR og opprettholde inntektene fra EU. I tillegg opprettholdes fokus på søknader til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og på øvrige utlysninger (s.73).

Vurdering av utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid

Vurdering av kvalitet i utdannelse

På mange av de valgte indikatorer (f.eks. konkurransepoeng blant nye studenter) ligger HINN under tilsvarende sosialfaglige utdanninger, men dog sjeldent lavest. I forhold til de universitetene som er valgt som sammenligningsgrunnlag, har HINN hatt en generell oppgang i antall kvalifiserte førstevalgsøkere, men dog en liten nedgang i opptak på masternivå. 60 prosent av bachelorstudentene ved HINN fullfører på normert tid, noe som er høyere enn universitetene som er tatt med til sammenligning. Når det gjelder masterstudiene er gjennomstrømmingen betydelig lavere. Her har HINN iverksatt et systematisk arbeid for å øke gjennomstrømmingen.

Andel med førstekompetanse blant ansatte på bachelorstudier ved HSV ligger på 20 prosent, som er NOKUTs minimumskrav. Tilsvarende tall for masterstudier ved er 70 prosent, som er godt over NOKUTs krav. Andelen av de faglige ansatte ved HSV som har førstekompetanse og professorkompetanse er den laveste på HINN. Her er det dog verdt at bemerke at HINN har hatt størst prosentvis økning i den gitte tidsperioden.

Vurdering av kvalitet i forskning

BUK har en viktig, nasjonal posisjon som kunnskapsprodusent og -formidler når det gjelder barn og unges perspektiver i et mangfoldig, transnasjonalt og flerkulturelt Norge, og hvordan å utfordre, omforme og utarbeide anvendte tiltak for å styrke barn, unge og familiers livsjanser, livskvalitet og mulighetsrom for livsførsel.

Mye tyder på at til tross for at fagmiljøet per i dag har noe lave tall i forhold til antall faglige ansatte med første- og professorkompetanse, så har dette stort fokus og er under forbedring.

HSV har knyttet seg til regionale, nasjonale og internasjonale aktører for å fremme forskning og internasjonalisering. Dessuten er det igangsatt en rekke tiltak for å styrke forskningsgruppene, øke kvaliteten på søknader, samt at stipendiater og fagansatte i kvalifiseringsløp er sterkt knyttet til forskningsgruppene, hvilket forventes at ha en positiv virkning på finansieringsmuligheter og kvalitet.

Faggruppens vurdering i forbindelse med at doktorgradsprogrammet BUK nedlegges og fagområdet innlemmes i HELVEL

Vurderingen av BUK må generelt ses i lyset av det forhold at BUK fremover nedlegges og innlemmes i HELVEL. Sett i lys av den gitte situasjon, har det vært svært vanskelig å vurdere hvordan doktorgradsombudetets stabilitet og kvalitet kommer til at utvikle seg i den fremtidige organisering.

BUK er utviklet som et svar på samfunnsmessige utfordringer knyttet barn og unges deltakelse på mange av samfunnets viktige praksisområder, hvilket stiller krav om kompetanser barn og unge må utvikle for å mestre nye former for kompleksitet. Samt et behov for å samle og styrke kunnskapsutviklingen om barn og unges oppvekst i mer

helhetlig forståelser og et samarbeid med andre profesjoner av svært tverrfaglig karakter. Disse samfundstendenser og forskningsmessige utfordringer er stadig aktuelle. Derfor finner faggruppen anledning til å reise en bekymring for om det særlige forskningsbidrag som BUK har levert, risikerer å svekkes eller utvannes i forbindelse med innlemningen i HELVEL.

I den sakkyndige rapporten fra akkrediteringen av HELVEL (s. 8) fremhever de sakkyndige at ph.d.-programmet bygger videre på den tverrfaglige tradisjonen som HINN har utviklet gjennom BUK. Videre fremgår det at HINN legger frem et meget godt, gjennomtenkt, tverrfaglig ph.d.-studium. Det kommer frem en omforent forståelse både horisontalt og vertikalt i organisasjonen av tverrvitenskap, i betydningen å arbeide samordnet med felles og tilgrensende tema, men fra ulike faglige og metodiske ståsted. På den måten blir den enkelte ph.d.-student spesialist i sitt fagområde, men har samtidig forståelse for sitt fag i en større sammenheng. Det er altså særlig den tverrfaglige dimensjonen av BUK som fremheves i relasjon til etableringen av HELVEL. Det er utydelig i søknaden hvordan det felles fagområdet som BUK representerer (tverrfaglig barndomsforskning) blir representert i HELVEL fremover. I HINNs strategiplan for 2021-2026 er det lite fokus på barn og unge (og da hovedsakelig med fokus på utdanningsinstitusjoner), og det står ikke beskrevet hvordan den tverrfaglige ekspertisen på barn og unge som er opparbeidet skal ivaretas, videreføres og videreutvikles i det nyetablerte ph.d.-programmet. I dokumentasjon som HINN har ettersendt står det beskrevet at forskergruppen *Barn og unges oppvekst og sosialisering* ble etablert i 2020, for å ivareta deler av fagområdet BUK. Forskergruppen er opptatt av hvordan barn og unges perspektiver både former og formes av kultur, samfunn og institusjoner.

Faggruppen ønsker å påpeke styrken ved BUKs tverrfaglige profil, som inkluderer disipliner innen helse, utdanning, og samfunnsvitenskap. I et bredere ph.d.-program er det risiko for at BUKs særlige vitenskapelige bidrag blir utydelig eller minskes. Historisk har den tverrfaglige barndomsforskningen oppstått og utviklet seg som svar på den utfordring at barn og unges perspektiver på deres livsvilkår og samfunnsmessige sentrale emner ofte er underbelyste og til dels marginaliserte i forskning. Det samme gjelder analyser av vesentlige samfunnsforhold og problemstillinger som ivaretar og fremmer et barne- eller barndomsperspektiv. Tverrfaglighet anses som høyst nødvendig både for å forstå og forbedre de komplekse situasjoner og utfordringer som barn og unge møter i samtidens Norge, men også for å løse inter- og intrasektorielle problemer i tjenester som omfatter barn og familier. Faggruppen anbefaler at det arbeides aktivt med å videreføre denne tverrfagligheten gjennom *Barn og unges oppvekst og sosialisering*, slik at denne forskergruppen kan ivareta, utvikle og bringe videre HINNs brede kompetanse innen forskning på barn og unge inn i HELVEL.

Avslutningsvis vil faggruppen også påpeke at innlemningen av BUK i HELVEL rommer muligheter i forhold til at barndomsperspektivet kommer i sterkere dialog med andre fagområder.

Faggruppens anbefalinger til hovedkomiteen

Doktorgradsrådets regionale og nasjonale betydning samt stabilitet i forskerutdanning

Både forskningen som gjøres som del av ph.d.-prosjektene, og kompetansen kandidatene sitter igjen med etter avsluttet grad, anses å ha relevans for en rekke offentlige og private sektorer, regionalt og nasjonalt, som arbeider med å legge til rette for barns og unges oppvekst, deltakelse og kompetanseutvikling. Den tverrfaglige karakteren gjør programmet i stand til å dekke barn og unges oppvekst og utvikling i, og på tvers av, ulike disipliner, kontekster, og profesjonelle virksomheter, hvilket også viser seg i at disputasene dekker et mangfold av tematikker. Samlet finner vi at BUK har en sentral betydning på nasjonalt nivå når det gjelder tverrfaglig kunnskapsproduksjon og -formidling om barn og unge i Norge.

Forskerne involvert i ph.d.-programmet har god evne til innovative samarbeid med praksisfeltet og er involvert i kvalitetssikring av kommunale tjenester. Få av de uteksaminerte doktorandene bruker sin kompetanse utenfor høgskolesektoren i regionen. Her er det positivt at HINN har iverksatt tiltak til å forberede doktorandene på arbeidslivet etter disputas. I forhold til doktorgradsrådet regionale betydning er det grunn til å være oppmerksom på at mange stipendiater rekrutteres fra andre universiteter og ikke rekrutteres i regionen etter endt doktorgrad, hvilket kan være tegn på sårbarhet i den regionale forankringen.

BUK oppfyller kravet om å ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater over en periode på fem år. De fleste (71 prosent) som får opptak ved HINNs doktorgradsråder er rekruttert fra andre institusjoner enn HINN og kommer fra Norge (72 prosent). BUK har dermed en lav grad av internasjonal rekruttering. Det anbefales å være oppmerksom på denne rekrutteringsprofil fremover, og sammenhengen til kvaliteten av doktorgradsrådet og forskningen for øvrig.

BUK har hatt en nedgang i antall søkere til stipendiatstillinger (77 prosent nedgang fra 2016 til 20). Det er derfor grunn til å være oppmerksom på hva dette skyldes, og videre hvordan man fortsatt kan sikre høyt kvalifisert søkere å velge av innenfor BUKs forskningsområde.

Ved søknadspunktet hadde BUK uteksaminert minst fem stipendiater per år over en treårsperiode (2020-2022). Dog er avlagte doktorgrader i BUK falt fra 2020 til 2023. Med de senest tallene ligger gjennomsnittet på tre uteksaminerte stipendiater per år (2021-2023). Ph.d.-programmet har hatt en ujevn fordeling av disputaser, hvilket gjør gjennomsnittlige tall vanskelige å vurdere. Samlet sett finner vi derfor ikke tallene per i dag overbevisende i forhold til å tilfredsstille kravene om en stabil forskerutdanning. Disse forbehold må dog tenkes sammen med at BUK innlemmes i HELVEL, som har en bredere profil og et større opptak.

Doktorgradsrådets internasjonale kvalitet

BUK er det minste av ph.d.-programmene når det gjelder mål på antall førsteamanuensis- og professorårsverk. HSV og LUP som leverer forskningsmiljø til BUK har begge lavere andel av professor-/dosentårsverk enn de øvrige fakulteter. Her er det verdt å bemerke at prosentandelen med førstekompetanse har vært i betydelig stigning.

BUK har et relativt lavt snitt publikasjonspoeng per år, men ligger dog ikke lavest i forhold til de universiteter som anvendes som sammenligningsgrunnlag. Det er dessuten verdt å

bemerke at det har vært en betydelig vekst i publiseringspoeng. Stipendiater ved BUK har generelt en meget høy grad av publisering i internasjonale tidsskrifter.

Faggruppen vurderer samlet sett at doktorgradsområdet er godt organisert og har gode rutiner for kvalitetskontroll.

Ansatte innenfor BUK deltar i flere internasjonale samarbeid, nettverk og forskningsprosjekter. BUK har hatt utfordringer med tanke på internasjonalisering av doktorgradsprogrammet, deriblant veldig lav rekruttering av internasjonale stipendiater. Dette kan medføre ringvirkninger i forskningsmiljøene, med lavere internasjonal publisering og sampublisering. Disse utfordringer virker dog ikke påfallende i sammenligning med hva andre universiteter møter.

Faggruppen finner derfor:

- Doktorgradsområdet som tilfaller BUK har høy internasjonal kvalitet i forskning, utdanning og FoU-virksomhet (jf. studiekvalitetsforskriften § 3-7(2)).
- Fagområdet til BUK er godt dekkende for HINNs faglige profil (jf. Studiekvalitetsforskriften § 3-7(3)).
- BUK er sentral for regionale virksomheters verdiskapning og har nasjonal betydning (jf. Studiekvalitetsforskriften § 3-7(3)).
- BUK tilfredsstiller per i dag ikke kravene om en stabil forskerutdanning, da det i gjennomsnitt ikke har blitt uteksaminert minst fem doktorander de siste tre år (2021-2023) (jf. Studiekvalitetsforskriften § 3-7(5)).

og DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578, 1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | NOKUT.NO

NOTAT

Vurdering fra faggruppe INTOP

Søknad om akkreditering som universitet -
Høgskolen i Innlandet

2024

NOKUT

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre og er faglig uavhengig i oppgavene som er definert i universitets- og høyskoleloven. I tillegg utfører vi forvaltningsoppgaver som er delegert fra Kunnskapsdepartementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet vårt skal NOKUT søke å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Tittel	Vurdering fra faggruppe INTOP
Dato	14.03.2024

© NOKUT Oppgi NOKUT som opphav ved bruk av materiale.

Innledning

Faggruppene har bistått den sakkyndige komiteen med vurderinger av utdannings- og FoU-virksomheten innenfor fire utvalgte doktorgradsområder som ligger til grunn for søknad om universitetsakkreditering fra Høgskolen i Innlandet.

Faggruppene har gjennomført sin vurdering i henhold til forskrift 1. februar 2010 om kvalitets sikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (studiekvalitetsforskriften) § 3-7 andre ledd, som setter vilkår om utdanning, forskning og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet. I tillegg ble faggruppene bedt om å bistå den sakkyndige komiteen med vurdering av studiekvalitetsforskriften § 3-7 tredje ledd som omhandler doktorgradsområdets regionale og nasjonale betydning, og femte ledd om stabil forskerutdanning.

Det er hovedkomiteen som gjør den endelige vurderingen av hvorvidt kravene ansees som oppfylt, men komiteen bygger sin vurdering på faggruppenes anbefalinger.

Innhold

Innledning.....	3
1 Beskrivelse av doktorgradsområdet	5
2 Faglig vurdering.....	6
2.1 Doktorgradsområdets betydning og stabil forskerutdanning.....	6
2.1 Høy internasjonal kvalitet	10
3 Faggruppens anbefalinger til hovedkomiteen.....	15
Har INTOP en stabil forskerutdanning med regional og nasjonal betydning?	15
Oppfyller INTOP kravet om høy internasjonal kvalitet?	15
Samlet anbefaling til hovedkomiteen	16

1 Beskrivelse av doktorgradsområdet

Ph.d.-programmet i Innovasjon i tjenesteyting i offentlig og privat sektor (INTOP) er knyttet til Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap – Handelshøgskolen Innlandet (HHS).

Fakultetet er fordelt på studiestedene Lillehammer og Rena. I tillegg til campusbaserte studier har fakultetet mange fleksible og digitale utdanningstilbud.

Fakultetet er inndelt i følgende fem institutter og to sentre: Institutt for rettsvitenskap, filosofi og internasjonale studier, Institutt for psykologi, Institutt for organisasjon, ledelse og styring, Institutt for økonomifag, Østlandsforskning (institutt fra januar 2019), Senter for livslang læring og Senter for bærekraft og digitalisering. HINN beskriver strukturen som et gitt antall sentrale fagområder: økonomi, statsvitenskap og offentlig administrasjon, organisasjons- og ledelsesfag, innovasjon, psykologi, rettsvitenskap og filosofi.

Ph.d.-programmet INTOP ble akkreditert av NOKUT i 2011. Programmet skal bidra til utvikling av ny kunnskap om innovasjon i offentlig og privat tjenestesektor. INTOP dekker i hovedsak følgende tre kunnskapsområder: 1) tjenesteinnovasjon med fokus på innovasjonsforståelse(r), taksonomier, prosesser, design og effekter, 2) politikk, styring, reguleringer og virkemidler, 3) kunder og brukere.

Det er totalt 16 studieprogrammer på bachelornivå ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap som bygger oppunder INTOP: beredskap og krisehåndtering, bærekraftsøkonomi, eiendomsmegling, internasjonale studier, ledelse og digitalisering, markedsføring og ledelse av turismeopplevelser, Music Business, organisasjon og ledelse, regnskap og økonomirådgiving, reiselivsledelse, rettsvitenskap, serviceledelse og markedsføring, Sport Management, økonomi og administrasjon, innovasjon, offentlig ledelse og styring, økonomi og ledelse. Det er totalt tre masterprogrammer som rekrutterer direkte til doktorgradsprogrammet: innovasjon, offentlig ledelse og styring, og økonomi og ledelse. Kandidater med mastergrad i miljøpsykologi, pedagogikk og velferdsforvaltning (nedlagt) har også blitt tatt opp til INTOP. I tillegg er det tatt opp stipendiater med mastergrad eller hovedfag fra andre norske institusjoner innenfor statsvitenskap, sosiologi, sosialantropologi, økonomi, geografi, organisasjon og ledelse, filosofi, markedsføring, music business management og sosialt arbeid. Programmet rekrutterer også noen stipendiater fra utenlandske institusjoner (14 prosent i 2022).

2 Faglig vurdering

2.1 Doktorgradsområdets betydning og stabil forskerutdanning

Studiekvalitetsforskriften § 3-7

(3) Institusjonen skal ha rett til å tildele doktorgrad alene på minst fire fagområder. De fire doktorgradsstudiene skal være godt dekkende for institusjonens faglige profil. To av disse skal være sentrale for regionale virksomheters verdiskaping, samtidig som fagområdene også må ha nasjonal betydning.

(5) Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning og dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene eller tilsvarende stipendiatprogram per år over en treårsperiode. Hvert enkelt doktorgradsstudium skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater.

Vurdering

I faggruppens vurdering av INTOP sin regionale og nasjonale betydning, samt stabilitet i forskerutdanningen er det tatt utgangspunkt i de sammenstillingene som kommer frem i søknaden fra HINN.

Opptak og gjennomstrømming

Et viktig kriterium for å vurdere kravet om stabil forskerutdanning er hvorvidt INTOP har hatt tilstrekkelig opptak og gjennomstrømming over tid. INTOP har hatt en jevn vekst av stipendiater, og hadde på søknadstidspunktet 44 aktive stipendiater, hvorav 35 er ansatte ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Det har vært god søkning til stipendiatstillingene, med i snitt mer enn 20 søkere totalt per stilling i 2020-2021. Det kommer ikke fram i tall materialet hvor mange som i gjennomsnitt er kvalifiserte. Dette ville ha gitt en bedre vurdering av den reelle søkningen.

Iht. § 3-7 (5) skal hvert enkelt doktorgradsstudium over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater. INTOP oppfyller dette kravet med god margin. I femårsperioden 2017-2021 har det i gjennomsnitt startet 8 stipendiater per år på INTOP. 27 prosent av ph.d.-studentene ved INTOP er rekruttert via HINNs masterprogrammer. 59 prosent rekrutteres fra andre norske universitet og høyskoler, mens 14 prosent rekrutteres fra masterprogrammer i andre land.

Totalt 74 ph.d.-studenter har blitt tatt opp på programmet siden oppstarten i 2012. Av disse har 23 ph.d.-kandidater disputert per 2022. Fra oppstart til innlevering brukte de 23 kandidatene som har disputert i gjennomsnitt fire år. INTOP viser også en relativt lav andel av stipendiater som avslutter studier uten å levere en avhandling (ni prosent, sammenlignet med et landsgenomsnitt på 20 prosent). Dette anses som en stabil og god gjennomstrømming, og god gjennomføringsprosent.

Videre er det et krav om at doktorgradsprogrammet skal ha uteksaminert minst fem doktorander per år over en sammenhengende treårsperiode. Fem kandidater ved INTOP disputerte per år i 2020 og 2021. I 2022 var det kun tre som disputerte, men i 2023 var det igjen fem disputaser.

INTOP oppfyller så vidt ikke vilkåret om at minst fem doktorander per år over en treårsperiode, ettersom 2022 viser en mindre nedgang. Det er likevel en jevn strøm gjennom perioden både før og etter, som tyder på stabilitet over tid (med et opptak på syv-åtte studenter per år over en lengre periode). Dette gir samlet sett et bilde av en stabil forskerutdanning.

Faglig oppbygging og veiledningsressurser i doktorgradsprogrammet INTOP

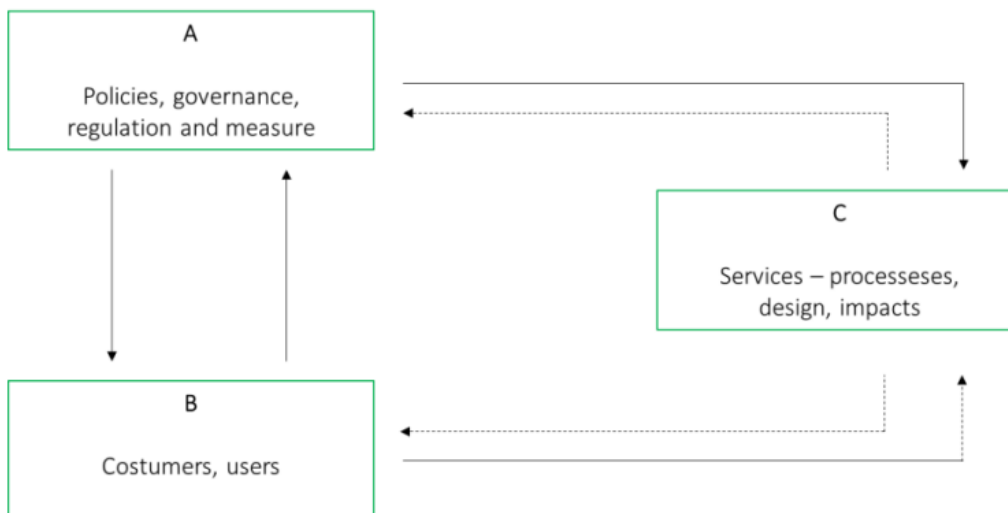
INTOP framstår som et solid doktorgradsprogram, som tilbyr to doktorandkurs innen metodikk, samt tre emnekurs på doktorgradsnivå. Ved behov arrangerer ph.d.-programmet også kurs i skriving av kappedelen for artikkelbaserte avhandlinger, på linje med verktøyskurs som kurs i NVivo. HINN er dessuten partner i *Nordic Research School in Innovation and Entrepreneurship* (NORSI). Samlet representerer INTOP et godt tilbud for ph.d.-studenter i form av kurs, konferanser og som nettverks- og internasjonaliseringsressurs.

Veiledningsressursene ved INTOP består av 42 hovedveiledere med sin hovedstilling ved HINN (førstemanuensis- eller professorkompetanse). I tillegg er det 12 biveiledere som har sin hovedstilling ved andre institusjoner, samt 13 biveiledere med hovedstilling ved HINN. Dette gir et bredt og solid faglig grunnlag i institusjonen, som også har kapasitet og fleksibilitet til å håndtere eventuelle veilederbytter eller permisjoner om behov oppstår. I vurderingen av HINNs forrige søknad om universitetsakkreditering framkom det at HINN hadde et for høyt antall studenter per faglige årsverk ved Handelshøgskolen. Etter 2020 har det vært en positiv utvikling med en tydelig forbedring når det gjelder antall studenter per faglige årsverk (23 studenter per faglige årsverk i 2020 og 17 i 2022, jf. tabell 23). Det er også samme trend for HHS (fra 33 til 24 studenter per faglige årsverk).

Enkelte ansatte ved andre fakulteter ved HINN bidrar med veiledning, forelesninger og ved midtveis- og sluttevalueringer. Ansatte med professor II-stillinger ved fakultetet gir også viktige bidrag inn i programmet, og sørger for god kontakt ut mot relevante institusjoner nasjonalt og internasjonalt.

I utgangspunktet framstår INTOP som noe smalt i forhold til den brede bachelor- og mastergradsporteføljen som fakultetet har, og som INTOP rekrutterer fra. Det er for eksempel ikke åpenbart hvordan sosialantropologi, pedagogikk, politikk, policy og offentlig styring kommer inn under dette ph.d.-programmet. I søknaden blir det argumentert for at INTOP dekker alle disse områdene, og det avspeiles i hvordan HINN ser på grunnleggende faglige forutsetninger for programmet.

INTOP bygger ifølge HINN på tre kunnskapsområder som illustreres i figur 45:

Avhandlinger kan ta for seg sammenhenger mellom de skisserte kunnskapsområdene, men avhandlinger vil også kunne ha hovedtyngden innenfor kun ett av kunnskapsområdene. Slik sett framstår INTOP som bredere og dekker et større tematisk samfunnsvitenskapelig område innen offentlig og privat sektor.

Det framkommer i søknaden at INTOP ble akkreditert i en periode da det ble forutsatt at nye doktorgradsutdanninger ved høgskoler skulle være faglig smale og særlig dekke regionale kunnskapsbehov. INTOP ble forsøkt gitt en innretning som møtte denne politiske føringen, men samtidig ha en betydelig faglig bredde. Det ble gjort ved å definere de tre kunnskapsområdene som er omtalt ovenfor.

I ettertid har bredden i ph.d.-utdanningene blitt skjerpet i forbindelse med studiekvalitetsforskriften i 2017. Iht. rundskriv Nr. F-03-16 ¹ skulle eksisterende doktorgradsstudier tilpasses de nye kravene til faglig bredde innen utgangen av 2018.

HINN har jobbet systematisk med å utvikle INTOP og har igangsatt en evaluering for å vurdere om programmet har en vitenskapelig helhet som er faglig tilfredsstillende i forhold til de sentrale fagområdene ved fakultetet. Denne evaluering er påbegynt og en delrapport viser at INTOP ikke i tilstrekkelig grad dekker fakultetets studieportefølje.

Faggruppens vurdering er at HINN forsøker å favne for mange fagområder og med dette setter ambisjonsnivået for bredde svært høyt. INTOP ville vært tjent med å definere seg noe smalere, men likevel kunne si at det dekker et tilstrekkelig stort område av studieporteføljen ved HINN. Faggruppen kjenner ikke til andre universiteter hvor ett doktorgradsprogram dekker så bredt at det kan inkludere et spenn fra filosofi til økonomi og rettsvitenskap.

Slik HINN beskriver fagfeltet INTOP framstår det likevel som et tilstrekkelig bredt fagfelt som omfatter mange fag, for i større grad dekke hele spennet innen fakultetets bachelor- og masterstudieprogrammer. Den store spredningen og variasjonen i avhandlingenes titler tyder på at dette har vokst til å bli et bredt sammensatt doktorgradsprogram.

¹ https://www.regjeringen.no/contentassets/ca1552786d754f5b92f06e2f1190ce48/rundskriv-f03_16-studiekvalitetsforskriften-med-vedlegg.pdf

Med denne faglige innretningen synes det som at INTOP dekker vesentlige deler av det faglige spennet i fakultetets bachelor- og masterstudieprogrammer.

INTOPs betydning nasjonalt og regionalt

Det neste vilkåret som er vurdert er doktorgradsområdets betydning nasjonalt og regionalt. Dette er vanskeligere å vurdere rent objektivt, og det finnes ingen eksakte målbare kriterier for dette. Men HINN gir et utfyllende og godt bilde av INTOPs relevans for regionale virksomheters verdiskapning og nasjonal betydning (s. 109).

Eksempelvis beskrives det hvordan programmet bidrar med kunnskap om innovasjon som etterspørres både av Statsforvalteren og fylkeskommuner, regional avdeling av KS, regionale NAV-kontorer og kommuner, gjerne knyttet til bruker- og medarbeiderdrevet innovasjon, sosialt entreprenørskap, velferdsinnovasjoner, dynamisk prising av tjenester, utvikling av nye, bærekraftige forretningsmodeller, og utvikling av nye konsepter for lokal og tradisjonsbasert matproduksjon. Programmet har videre bidratt med kunnskap som er relevant for reiselivsnæringen, arrangementer og tjenestenæringer mer generelt.

Det er en rekke forskergrupper tilknyttet INTOP som kan dokumentere betydelige samarbeidsprosjekter regionalt og nasjonalt, og viser dette feltets betydning. Både nasjonalt og regionalt representerer INTOP et betydelig fagmiljø innen offentlig innovasjon, regional dynamikk og innovasjon, økonomisk og finansiell adferdsteori, opphavsrettsindustri, beredskap, krisehåndtering og samfunnssikkerhet, offentlig politikk, ledelse og styring.

Ansatte på fakultetet deltar i en rekke nasjonale forskernettverk innen de fleste av Handelshøgskolens fagområder, og innen tverrfaglige nettverk. På doktorgradsprogrammet INTOP er flere i kjernegruppen med i større nettverk tilknyttet eksternt finansierte prosjekter, og i andre nasjonale tverrfaglige nettverk.

Ett spennende eksempel som blir trukket fram i søknaden er samarbeidet mellom HINN og NAV. Målet er å bidra til innovasjon i NAV. Dette prosjektet illustrerer godt INTOP sin betydning både regionalt og nasjonalt. Det nasjonale samarbeidsprosjekt har en varighet på fem år, og har som mål å koble forskning og utvikling, kompetanseutvikling og utvikling av praksis, og er forløsende årsak til opprettelsen av Kompetansesenter for offentlig innovasjon (KOI) med målsetting om å være det nasjonalt ledende forsknings- og utviklingsmiljøet på innovasjon i kommunal, fylkeskommunal og statlig sektor.

Et annet eksempel som nevnes er REDINN-prosjektet initiert av Sparebankstiftelsen Hedmark, som senere har bidratt til prosjektfinansieringen. Prosjektet har en sterk regional forankring med en referansegruppe som består av sentrale regionale bedriftsledere fra blant annet Glommen Mjøsen SA, NorEngros, Innit og Inntek, samt leder i Heidner-klyngen.

Faggruppen ser også at de uteksaminerte kandidatene på programmet er relevante for arbeidslivet i regionen og at per 1.7.2022 var 16 av 22 ansatt i faste stillinger og en person ansatt som postdoktor i UH-sektoren.

2.1 Høy internasjonal kvalitet

Studiekvalitetsforskriften § 3-7

(2) Institusjonen skal ha stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Vurdering av indikatorer

Institusjonen har valgt et antall ulike indikatorer som kan vise høy internasjonal kvalitet. Dette inkluderer blant annet: rekruttering, disputaser, antall søknader pr stipendiatstilling, veilederes tilknytning, publiseringer og finansiering, samt beskrivelse av internasjonalt samarbeid. Dette er relevante og egnede indikatorer, som gir et godt inntrykk av bredde og omfang av INTOPs virksomhet.

Faggruppen savner en noe tydeligere beskrivelse av valg av indikatorer og hvordan det jobbes med disse og hvorfor, samt hvordan institusjonen ser at dette samlet viser høy internasjonal kvalitet. Faggruppen savner også mer informasjon om indikatorer som kunne vært verdifulle supplement, slik som konferanser og bredere nettverksaktiviteter, siteringer, priser og ansattes betydning i offentligheten, eventuelt også doktoranders betydning og karriere etter disputas.

INTOP har valgt å sammenligne seg med NU (Handelshøgskolen), NMBU (Handelshøgskolen), USN (Handelshøgskolen) og UiT (Handelshøgskolen). Faggruppen savner Handelshøgskolen BI og Norges Handelshøgskolen i sammenligningsgrunnlaget.

Vurdering av kvalitet i utdanningen

Den strukturelle oppbygging av utdanningsprogrammene

Tre masterprogram ved Fakultet for økonomi og Samfunnsvitenskap bygger direkte opp under INTOP: Master i innovasjon, Master i offentlig ledelse og styring (MPA) og Master i økonomi og ledelse. Det planlegges også å starte et nytt mastertilbud innenfor offentlig rett. Dette skaper et godt internt fundament for progresjon gjennom programmene, og skaper også muligheter for intern rekruttering av kandidater. INTOP har dog en noe svak rekruttering og tilknytning til noen av HINN/HHS studiemiljøer, samt en del av de sentrale fagmiljøene. Utfra dette perspektivet kan INTOP ses som noe smalt i forhold til HHS totale virksomhet, da man ikke i tilstrekkelig grad dekker fakultetets studieportefølje. Dette kan blant annet lede til reduserte muligheter for rekruttering internt, og til at interne masterstudenter ikke får mulighet til å fortsette sin akademiske karriere på HINN og søker seg til andre institusjoner.

I dag er 27 prosent internt rekruttert fra HINN av nåværende doktorgradsstudenter, mens 14 prosent av nåværende doktorgradsstudenter er rekruttert fra masterstudier i andre land. Videre finns det også muligheter for kandidater å undervise på ulike nivå relatert til grunnutdanningen. Dette gir ett stabilt grunnlag for oppbyggingen av forskerutdanningen og viser god forankring i virksomheten, som skaper gode forutsetninger for høy internasjonal kvalitet.

2021-2022 var det 22 professorer og 14 førsteamanuenser som utgjør det som kalles INTOPs kjernegruppe. Denne kjernegruppen dekker godt emneområdene i programmet,

om enn kanskje noe svak andel førstestillingskompetanse per faglige årsverk sammenlignet med de øvrige institusjonene. Dog ser faggruppen en økende trend med en målsetning om at andelen skal være på 73 prosent i 2023 (tabell 115). Dette poengteres også på overgripende institusjonsnivå som en viktig ambisjon. For å ytterligere styrke forskning og forskergruppene er det per 1. april 2022 tilsatt 32 i professor II-stillinger og 17 i førsteamanuensis II-stillinger. Dette er samlet sett tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse, og skaper solid forutsetning for å kunne bedrive forskning med høy internasjonal kvalitet. I den forbindelse ser faggruppen også en positiv utvikling med en tydelig forbedring når det gjelder antall studenter per faglige årsverk på HINN/HHS (se tabell 23).

Kvalitetssikring

For å sikre kvaliteten i ph.d.-programmet har INTOP initiert en periodisk vurdering, med fokus på stipendiatenes startkompetanse, fagmiljøets faglige og pedagogiske kompetanse og stipendiatenes læringsutbytte. Den første skulle levere sin innstilling høsten 2022 (vedlegg 5-7). Dog finnes det ingen dokumentasjon på dette. Med utgangspunkt i et mål om styrket internasjonal orientering og differensiering, har fakultetet igangsatt arbeid med internasjonal akkreditering som handelshøgskole. Dette arbeidet vil bidra til å ytterligere styrke videre kvalitetsutvikling. HINN's partnerskap i *Nordic Research School in Innovation and Entrepreneurship* (NORSI) innebærer videre en styrking av kvaliteten, samt den nordiske og internasjonale orienteringen i forskerutdanningen.

På overgripende institusjonsnivå finnes ulike støttefunksjoner for å høyne kvaliteten på forskning og forskerutdanningen generelt. For eksempel ble det i oktober 2020 tilsatt en forskningsdirektør, og i 2021 ble det etablert et nettverk for forskningsstøtte internt i høgskolen kalt FORSK!. Likeså finnes det overgripende kvalitetssystem koblet til høgskolens kvalitetssystem.

Samlet sett viser dette at det finnes et godt strukturert pågående kvalitetssikringsarbeid i programmet for å kunne jobbe kontinuerlig med dette på flere nivåer framover.

Doktorandprosessen

Doktorgradsrekruttering og gjennomstrømning er først og fremst behandlet ovenfor, med konklusjon om at det er et stabilt grunnlag for doktorgradsprogrammet. Grunnlaget for doktorgradsarbeidet er mønster med faste gjentagende seminarer: oppstartsseminar, midtveisevaluering («50-prosent-seminar») og sluttevaluering («80-prosent-seminar»). Disse fungerer som en kontroll og oppfølging av fremdriften og kvaliteten på stipendiatenes arbeid. Erfaringer fra disse utgjør ph.d.-leders dokumentasjon for rapportering, sammen med fagevalueringer, underveisevalueringer, framdriftsrapporter, studieutvalgsmøter, læringsmiljøevalueringer og andre tilbakemeldinger mottatt i doktorgradsstudiets møter med studentene og veilederne. Ph.d.-programmenes studiekvalitetsarbeid dokumenteres og gjøres tilgjengelig i tråd med HINNs overordnede kvalitetssystem. Videre må alle ph.d.-veiledere ha minst førstekompetanse, og veiledere med mindre erfaring jobber i par med mer erfarne veiledere for å bygge opp sine ferdigheter. Det gis også kurs og seminarer for å sikre erfaringsutveksling og tilstrekkelig høy veilederkompetanse. Veiledere kan også delta på seminarer og konferanser i regi av NORSI, og veilederseminarer arrangeres minst én gang per semester.

INTOP bruker også eksterne aktører i doktorgradsløpet. I forsvar (f.eks. som bedømmelseskomité) har man hatt internasjonale deltakere, samt fra andre institusjoner i

Norge. Flere i INTOPs kjernegruppe har videre deltatt i disputas i utlandet og/eller fungert som veiledere internasjonalt. Dette skaper et robust støttefundament for doktorander, både prosessuelt og faglig, som kreves for å kunne ha en stabil og kvalitativt god forskerutdanning.

Det legges vekt på å samlokalisere stipendiatene på studiestedet de tilhører for å sikre et faglig miljø å jobbe i daglig, noe som sikrer felles kultur og fruktbar utveksling mellom doktorgradsstudenter med ulike veiledere og ulike fokus. Alle doktorgradsstudenter ved INTOP er videre knyttet til forskningsgrupper ved fakultetet, andre er mer eksplisitt knyttet til fakultetets sentre. Dette bidrar til å knytte ph.d.-studentene til forskningsaktiviteten ved høgskolen. Forskning knyttet til doktorgradsprogrammet har i hovedsak vært organisert i flere aktive og sterke forskergrupper knyttet til ph.d.-utdanningen, ledet av professorer/seniorforskere. Disse framstår som robuste forskningsmiljøer med god finansiering for prosjektanskaffelser og består av forskere som i økende grad opptrer både nasjonalt og internasjonalt, og som samlet sett vurderes som å skape en robust forutsetning for en kvalitativt god forskerutdanning.

INTOP har også internasjonale koplinger tilknyttet doktorandprosessen (for eksempel via NORSI) som viser gode forutsetninger for ett internasjonalt utbytte, og som også bidrar til en kvalitativt god forskerutdanning. INTOP har f. eks hatt ni internasjonale deltakere i bedømmelseskomiteer. Flere i INTOPs kjernegruppe har videre deltatt i disputas i utlandet og/eller fungert som veiledere internasjonalt og/eller som gjesteforskere. Det er noen eksempler på doktorgradsstudenter som har vært lengre i utlandet i løpet av prosessen, men det er mer vanlig å oppholde seg kortere i utlandet i forbindelse med for eksempel doktorgradskurs (det mangler imidlertid detaljert dokumentasjon om dette). INTOP har også flertallet av II-stillinger som skaper internasjonale forbindelser innen utdanning og i forskningsmiljøet.

Samlet sett tilsier dette levedyktige og aktive doktorgradsstudier med et godt læringsmiljø, som fører til stabil og kvalitativt god forskerutdanning.

Vurdering av kvalitet i forskningen

Organiseringen av forskningen ved INTOP

Fra oktober 2020 er fakultetet delt inn i fem institutter, hvorav Østlandsforskning ble et institutt fra januar 2019, i tillegg til to større sentre: Institutt for jus, filosofi og internasjonale studier; Institutt for psykologi; Institutt for organisasjon og ledelse; Institutt for økonomi; Østlandsforskning; pluss Senter for livslang læring og Senter for bærekraft og digitalisering (CREDS). Om lag 70 ansatte fra alle fakultetets institutter er involvert i undervisning, veiledning, opponenteroller med mer i doktorgradsprogrammet. Her finnes også ett gitt antall «sentrale fagområder» identifisert av HINN: økonomi, statvitenskap og offentlig administrasjon, organisasjons- og ledelsefag, innovasjon, psykologi, rettsvitenskap, og filosofi.

Forskningen ved INTOP er videre organisert i 14 forskningsgrupper (inkludert kompetansesentre). Forskningsgruppene har en viktig funksjon i oppfølgingen av ph.d.-studentene, og kompetanseheving for universitetslektorer og videre kvalifisering til professorkompetanse. INTOP har en solid bredde i kjernegruppen (22 professorer og 14 førsteamanuenser) som dekker alle fagområdene i programmet, og kan anses å ha

tilstrekkelig personale med høy faglig kompetanse på sine fagområder (se også omtale ovenfor).

Publisering

De fleste i INTOPs kjernegruppe, om enn i varierende grad, publiserer i internasjonale tidsskrifter (både på nivå 1 og nivå 2), noe som peker på et aktivt forskningsmiljø. Faggruppen ser litt reduserte publiseringspoeng per år sammenlignet med andre institusjoner. Forskjellene er imidlertid relativt små og kan kanskje til en viss grad forklares med flertallet av nyansettelser som ennå ikke har rukket å gjøre seg gjeldene (se tabell 113). Verdt å merke seg er at andelen nivå 2-publikasjoner øker noe, og at INTOP ligger godt an sammenlignet med øvrige institusjoner. Det er bare OsloMet som har bedre resultat (se tabell 114). Faggruppen har begrenset informasjon om siteringer i søknaden (det savnes for eksempel informasjon om siteringer per individ eller på organisasjonsnivå) så det er vanskelig å fullt ut vurdere dette. Det gis noen eksempler på enkelte priser som enkeltpersoner i kjernegruppen har mottatt og som på ett sett indikerer en innflytelse av den forskning som gjøres, selv om det er vanskelig å overføre dette til mer generelle betraktninger og vurderinger.

Internasjonalisering

Kjernegruppen er aktiv som fagfellevurderere i mange internasjonale tidsskrifter og som redaktører i enkelte vitenskapelige tidsskrifter. Faggruppen ser ikke helt klart hvordan de samhandler med det internasjonale vitenskapsmiljøet når det gjelder for eksempel konferanser og andre aktiviteter. INTOP har imidlertid hatt syv internasjonale gjesteforskere, men ligger litt under sammenlignbare institusjonene når det gjelder internasjonale medforfattere (se tabell 116). Her ser faggruppen imidlertid en økning i antall artikler som er co-forfattet med internasjonale aktører, noe som trolig tyder på økt fokus på internasjonalt samarbeid. På et overordnet nivå ved HINN er dette noe som fremheves som viktig, og hvor det jobbes med å styrke forskning på internasjonalt nivå, som har gitt positive resultater. Basert på ovenstående kan vi likevel oppsummere at INTOP deltar aktivt i det internasjonale forskningsmiljøet.

Avhandlinger

Av de 17 kandidatene som disputerte i perioden 2017-2021 skrev fem monografier og 12 skrev artikkelbaserte avhandlinger. Av de 45 artiklene som er inkludert i de artikkelbaserte oppgavene ble 36 publisert ved innlevering. 30 ble publisert i internasjonale tidsskrifter, hvorav 32 i tidsskrifter på nivå 1 og fire i tidsskrifter på nivå 2. Faggruppen ser ikke klart hvordan disse doktorgradskandidatene har prestert etter disputasen – for eksempel hvilken gjennomslagskraft deres arbeider har hatt i samfunnet. Faggruppen har begrenset informasjon om egne utviklingsprosjekter som stammer fra doktorgradsarbeidet. Den relativt høye andelen artikler som er publisert viser likevel en gjennomgående god kvalitet på forskningen i avhandlingene, da de har gjennomgått en separat fagfelle vurderingsprosess i tidsskriftene.

Faggruppens gjennomgang av bedømmelseskomitéenes bedømmelser av ph.d.-avhandlingene viser også en gjennomgående god kvalitet, der komitéene anbefaler forsvar av avhandlingene og viser fram en rekke styrker ved arbeidene. Ved ett fåtall av tilfellene anbefales enkelte forandringer, som siden gjennomføres innen rimelig tid og godkjennes av samme komite. Dette viser også at komitéene fungerer som en kvalitetssikring og borger

for god kvalitet i avhandlingene. Samlet sett vurderer faggruppen at avhandlingene fra INTOP synes å holde god kvalitet.

Av de 23 uteksaminerte kandidatene på programmet (per 2022) er 16 ansatt i faste stillinger og en person er ansatt som postdoktor i UH-sektoren. Fire av kandidatene er ansatt i FoU-institusjoner/forskningsstiftelser i faste stillinger. En person er ansatt i en dansk kommune som miljøkoordinator.

Ut fra dette vurderer faggruppen at de uteksaminerte kandidatene har relevant kompetanse og er attraktive på arbeidsmarkedet.

Forskningsprosjekt og finansiering

INTOP har flere forskningsprosjekter, både nasjonale og internasjonale. Dette viser evne til å bedrive interessant og relevant forskning, samt evne til å tiltrekke seg forskningsfinansiering. Blant annet deltok forskere fra INTOPs fagmiljø i følgende EU-finansierte prosjekter, med HINN som partner sammen med mange internasjonale partnere (det mangler imidlertid mer detaljert informasjon om størrelse og INTOP/HINNs rolle i disse prosjektene):

- COVAL: *Understanding value co-creation in public services for transforming European public administrations (2017-2021)*
- MATILDE: *Migration Impact Assessment to Enhance Integration and Local Development in European Rural and Mountain Areas (2020- 2023)*
- COMMECT: *Smart XG, last-mile and edge solutions for remote (2022-2025)*

Disse prosjektene skaper også nettverk etter prosjektslutt, som fører til samarbeid og internasjonale kontakter.

HINN og fagmiljøet deltok også i flere prosjekter finansiert av Norges forskningsråd (NFR) med flere samarbeidspartnere. For eksempel:

- INTEGRATE: *Pathways to work (2017-2022)*
- EUFLEX: *Balancing between integration and autonomy (2019-2022)*
- *Brakerstyrt innovasjonsprosjekt (2020-2022)*

3 Faggruppens anbefalinger til hovedkomiteen

INTOP framstår som et doktorgradsprogram som har utviklet seg til å bli et robust forskningsprogram som i dag dekker et bredt felt av forskningsspørsmål og som rekrutterer stipendiater fra flere av masterprogrammene ved HINN. Her gir faggruppen et kort sammendrag av våre vurderinger med anbefalinger til hovedkomiteen.

Har INTOP en stabil forskerutdanning med regional og nasjonal betydning?

INTOP har hatt en betydelig og stabil vekst i antall doktorgradskandidater og har over en periode på fem år tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater, men kan ikke dokumentere at de har i gjennomsnitt uteksaminert minst fem doktorander per år over en treårsperiode. Fem kandidater ved INTOP disputerte per år i 2020 og 2021, men i 2022 hadde kun tre disputert og fire ble forsinket. Planen for 2022 var syv disputaser og det er ikke helt forklart hvorfor fire kandidater ble forsinket i 2022 slik at de så vidt ikke oppfylte kriteriet. Men det er nærliggende å tenke at dette kan skyldes pandemien slik vi kjenner det fra egne institusjoner og at tall for 2023/2024 kan vise et etterslep. I 2023 nådde man igjen måltallet med fem disputerte. Tross en nedgang 2022 så ser vi en jevn trend i årene før og etter, og som viser en gjennomstrømning som over tid ser bra ut.

INTOP har tidligere blitt vurdert som et for smalt doktorgradsprogram til å favne hele HINN og HHS sin fagportefølje. I den forbindelse ble det startet en intern evaluering og en delrapport fra denne evalueringen viser at INTOP ikke i tilstrekkelig grad dekker fakultetets studieportefølje.

Vår vurdering er at HINN forsøker å favne for mange fagområder med INTOP og med dette setter ambisjonsnivået for bredde svært høyt. INTOP ville vært tjent med å definere seg noe smalere. Faggruppen vurderer likevel INTOP som tilstrekkelig dekkende for fakultetets fagområder. INTOP har utviklet seg til å bli et faglig bredt doktorgradsområde og forankret i virksomhetens faglige profil og studieprogrammer ved HINN, også utover master i innovasjon, og tilstrekkelig dekkende for institusjonens faglige virksomhet innen offentlig ledelse og styring og økonomi og ledelse. Vi ser også en positiv utvikling med en tydelig forbedring når det gjelder antall studenter per faglige årsverk på HINN og HHS fra 2020 til 2022.

INTOP må også sies å være viktig for de regionale virksomheters verdiskapning, samt har en nasjonal betydning som kompetansesenter innen innovasjon i tjeneste som er godt dokumentert i søknaden og gjenspeiles i en rekke pågående prosjekter.

INTOP har godt faglig grunnlag i alle forskningsgruppene. Det framstår kanskje noe fragmentert og uklart hvordan alle gruppene fungerer sammen som en helhet og slik sett ser vi en fare for at det kan gå utover helheten for programmet om ikke dette blir ivaretatt. Alt i alt har INTOP en solid struktur og er et godt gjennomtenkt forskningsprogram som gir kandidatene solid støtte og en god veilederbase.

Vi kan derfor samlet sett vurdere at INTOP er et robust og aktivt doktorgradsprogram med et godt læringsmiljø med regional og nasjonal betydning.

Oppfyller INTOP kravet om høy internasjonal kvalitet?

INTOP jobber aktivt med internasjonalisering på flere ulike nivåer og har en god plattform for å samarbeide med det internasjonale vitenskapsmiljøet. Vi ser for eksempel en økning i antall artikler som er med-forfattet med internasjonale aktører. INTOPs kjernegruppe har

videre en solid bredde med høy faglig kompetanse på sine fagområder og representerer en bred kompetansebase og viser aktiviteter og produksjon i tråd med det som kan anses som høy vitenskapelig kvalitet på fagområdet. INTOP har dog en noe avtagende trend når det gjelder publiseringspoeng, og ligger til og med noe lavere enn sammenlignbare institusjoner, men har en økende, og større andel, enn sammenlignbare institusjoner på nivå 2 som veier opp det generelle inntrykket. Den negative trenden med publiseringspoeng kan muligens forklares med mange nyansettelser av unge forskere som ikke har rukket å etablere seg, men som på lengre sikt kan tenkes å gi en økt trend. Vi savnet informasjon i søknaden om forskningens gjennomslag (impact) som for eksempel antall siteringer.

Forskere ved INTOP deltar i en rekke internasjonale nettverk, disputaser og prosjekter, og er medforfattere og fagfelle vurderer på internasjonale publikasjoner. INTOP har hatt syv internasjonale gjesteforskere. INTOP har også en viss grad av internasjonal tilstedeværelse i doktorgradsprogrammet (se sammensetning av bedømmelseskomiteer og tilsetninger). Det framkommer også av bedømmelseskomiteenes bedømmelser at avhandlingene er av særdeles god kvalitet.

INTOP har en rekke store eksterne forskningsprosjekt, både EU-prosjekter og NFR-prosjekter, der man har fått finansiering i skarp konkurranse med andre forskningsinstitusjoner. Dette viser god evne til å drive og tiltrekke seg aktive og verdiskapende forskningsprosjekter.

Vi kan derfor samlet sett vurdere at INTOP oppfyller kravet om høy internasjonal kvalitet.

Samlet anbefaling til hovedkomiteen

Tross noen innvendinger, som at INTOP strengt tatt ikke oppfyller kravet om fem disputaser per år over en treårs periode, at fagområdene framstår som fragmenterte og noe uoversiktlig og at INTOP vanskelig kan sies å dekke alle disse fagområdene, mener vi likevel utfra en helhetlig vurdering at INTOP kan sees på som et sentralt ph.d.-område som oppfyller kravet til stabil forskerutdanning og høy internasjonal kvalitet.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)

NOTAT

Vurdering fra faggruppe PROFF

Søknad om akkreditering som universitet -
Høgskolen i Innlandet

2024

NOKUT

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre og er faglig uavhengig i oppgavene som er definert i universitets- og høyskoleloven. I tillegg utfører vi forvaltningsoppgaver som er delegert fra Kunnskapsdepartementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet vårt skal NOKUT søke å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Tittel	Vurdering fra faggruppe PROFF
Dato	[14.03.2024]

© NOKUT Oppgi NOKUT som opphav ved bruk av materiale.

Innledning

Faggruppene har bistått den sakkyndige komiteen med vurderinger av utdannings- og FoU-virksomheten innenfor fire utvalgte doktorgradsområder som ligger til grunn for søknad om universitetsakkreditering fra Høgskolen i Innlandet.

Faggruppene har gjennomført sin vurdering i henhold til forskrift 1. februar 2010 om kvalitets sikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (studiekvalitetsforskriften) § 3-7 andre ledd, som setter vilkår om utdanning, forskning og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet. I tillegg ble faggruppene bedt om å bistå den sakkyndige komiteen med vurdering av studiekvalitetsforskriften § 3-7 tredje ledd som omhandler doktorgradsområdets regionale og nasjonale betydning, og femte ledd om stabil forskerutdanning.

Det er hovedkomiteen som gjør den endelige vurderingen av hvorvidt kravene ansees som oppfylt, men komiteen bygger sin vurdering på faggruppenes anbefalinger.

Innhold

Innledning.....	3
1 Beskrivelse av doktorgradsområdet	5
Faglig vurdering	5
1. Doktorgradsområdets betydning og stabil forskerutdanning	5
1.1 2. Høy internasjonal kvalitet	7
Faggruppens anbefalinger til hovedkomiteen.....	13

1 Beskrivelse av doktorgradsområdet

Ph.d.-programmet i Profesjonsrettede lærerutdanningsfag (PROFF) tilbys ved Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk (LUP). Fakultetet er fordelt på studiestedene Hamar og Lillehammer. Fakultetet er delt inn i syv institutter og tre sentre: Institutt for engelsk, Institutt for kunsthøgskole og kulturstudier, Institutt for matematikk, naturfag og kroppsøving, Institutt for nordisk språk og litteratur, Institutt for pedagogikk, Institutt for pedagogikk ved lærerutdanningene, Institutt for samfunnsfag, religion og etikk, Senter for praksisrettet utdanningsforskning, Senter for livslang læring og Senter for samarbeidslæring for bærekraftig utvikling.

Tidligere Høgskolen i Hedmark fikk akkreditert doktorgradsprogrammet PROFF av NOKUT i 2012. Programmet har som formål å styrke kunnskapsgrunnlaget for lærerutdanningene, og for læreres profesjonsutøvelse i hele utdanningssystemet (skole, barnehager og andre læringsarenaer som kulturskoler). PROFF er tilknyttet Nasjonal forskerskole for lærerutdanning (NAFOL), som var finansiert av Norges forskningsråd ut 2022.

Fakultet tilbyr kun ett studietilbud på bachelornivå (barnehagelærerutdanning) som bygger opp under doktorgradsprogrammet. På masternivå er det 11 studieprogrammer som rekrutterer direkte til doktorgradsprogrammet: femårig grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn og 5.-10. trinn, lektorutdanning i språkfag, kultur- og språkfagenes didaktikk, tilpasset opplæring, digital kommunikasjon og kultur, utdanningsledelse, realfagenes didaktikk, grunnskolefag, praktiske og estetiske fag for trinn 1-13 (musikk og kroppsøving). I tillegg har programmet høy rekruttering fra andre universiteter og høgskoler i Norge (56 prosent). Åtte prosent er rekruttert fra masterprogrammer i andre land i 2021.

Faglig vurdering

1. Doktorgradsområdets betydning og stabil forskerutdanning

Studiekvalitetsforskriften § 3-7

(3) Institusjonen skal ha rett til å tildele doktorgrad alene på minst fire fagområder. De fire doktorgradsstudiene skal være godt dekkende for institusjonens faglige profil. To av disse skal være sentrale for regionale virksomheters verdiskaping, samtidig som fagområdene også må ha nasjonal betydning.

(5) Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning og dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene eller tilsvarende stipendiatprogram per år over en treårsperiode. Hvert enkelt doktorgradsstudium skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater.

Doktorgradsprogrammet PROFF bidrar aktivt til forskning på problemstillinger som dekker lærerprofesjonens felt i sin fulle bredde, eksempelvis forskning på undervisning, læringsstrategier og evaluering; undervisningsinnhold og læreplanteori; elevs læring og tilbakemeldinger samt spesifikk kompetanse om klasseledelse, tilpasset opplæring, spesialpedagogikk og språklig mangfold.

Kandidatene som utdannes ved HINN gjennom PROFF er kompetente formidlere av forskningsresultater, og som arbeidstakere i ulike stillinger i skolen o.l. er de også aktuelle som samarbeidspartnere i samskapte prosjekter mellom forskergrupper, lærerutdanning og praksis.

Allerede i løpet av masterstudiet legges det til rette for samarbeid med regionale samarbeidspartnere. Fra våren 2020 blir det arrangert både fysiske og digitale mastertorg der masterstudentene møter samarbeidspartnere, partnerskoler og forskermiljøer. Ved siden av å være en møteplass i masterutdanningen fungerer mastertorget også som samarbeidsnav for høgskolens forskere og partnerskolene i utvikling av konkrete samarbeidsprosjekter.

Et annet aspekt som bidrar til verdiskaping i regionen, er den geografiske organiseringen. Flercampusmodellen framstår i denne sammenhengen som en styrke, selv om den i andre sammenhenger har sine utfordringer, fordi høgskolen blir synlig flere plasser i regionen og slik letter muligheten for samhandling og verdiskaping med regionale partnere.

I nasjonal sammenheng er fakultetet representert på rådsmøtene i universitets- og høgskolerådets fagorgan for lærerutdanning (UHR-LU), og dekanen er valgt inn i UHR-LUs arbeidsutvalg. Ansatte ved fakultetet har hatt sentrale roller i ulike nasjonale rammeplanarbeid, og dette har også vært nettverksbyggende. I tillegg er mange forskere aktive i nasjonale nettverk som MultiLing-nettverket, nettverk for etter- og videreutdanning, samt nettverk for matematikk i lærerutdanningen, for å nevne noen.

Fakultetet er, eller har vært, partner i tre forskerskoler: Nasjonal forskerskole for lærerutdanningene (2010-2022), Nasjonal forskerskole i matematikdidaktikk og naturfagdidaktikk (2022-2030) og Nasjonal forskerskole for barnehagefeltet (2022-2030). Dessuten samarbeider fakultetet med nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere, og er aktivt involvert i forskningsprosjekter finansiert av Norges forskningsråd, enten som koordinator eller partner.

Søknaden viser at PROFF styrker kvaliteten i lærerutdanningen og i læreryrket både regionalt og nasjonalt. PROFF bidrar til at både læreryrket og lærerutdanningen blir forskningsrelatert og forskningsbasert, dels ved å øke andelen lærere i grunnutdanningen som har tatt doktorgrad (som er en ambisjon i den norske regjeringens strategi *Lærerutdanning 2025*), og dels ved å øke kvaliteten i skole ettersom uteksaminerte lærere har fått en utdanning som i større grad enn tidligere er knyttet til forskning.

På bakgrunn av de ovennevnte betraktningene vurderer faggruppen at doktorgradsområdet PROFF har regional og nasjonal betydning, jf. studiekvalitetsforskriften § 3-7 (3).

Når det gjelder forskerutdanningens stabilitet, viser søknaden at PROFF har tatt opp 46 stipendiater mellom 2016-2021 (jf. tabell 28 i søknaden). Dette oppfyller kravet om å ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater over en femårsperiode. Det ble i 2023 tatt opp 10 nye ph.d.-studenter, og programmet hadde per 31.12.23 til sammen 56 aktive ph.d.-studenter.

Figur 28 i søknaden, sammen med tabell 109, viser at doktorgradsprogrammet har hatt stabil og tilfredsstillende gjennomstrømming over tid og har uteksaminert seks kandidater i snitt per år i perioden 2020-2022. I 2022 var det gjennomført syv disputaser per 12.12.2022, og seks disputaser i 2023. PROFF tilfredsstiller derfor kravet om femten disputaser over en treårsperiode i den aktuelle perioden. PROFF kan vise til 28 uteksaminerte kandidater i perioden 2016–2022.

Alt i alt viser dette at forskerutdanningen er et levende miljø med aktive doktorgradsstudenter. Faggruppen mener PROFF oppfyller kravene til stabil forskerutdanning.

1.1 2. Høy internasjonal kvalitet

Studiekvalitetsforskriften § 3-7

(2) Institusjonen skal ha stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Kort omtale og vurdering av indikatorene institusjonen har valgt

Som en overordnet strategi for å styrke høy internasjonal kvalitet har HINN valgt å «sammenligne HINNs resultater med norske universiteter med tilsvarende profil og med anerkjent høy internasjonal kvalitet» (jf. søknaden s. 165, se også tabell 80). HINN har valgt indikatorene og vurderingskriteriene i tråd med NOKUTs veiledning som utdypes nedenfor.

HINN påpeker i søknaden at det vil være verdifullt å sammenligne seg med institusjoner utenfor Norge basert på publiseringsdata. Det ser imidlertid ut til å være vanskelig å gjøre internasjonale sammenligninger av publisering basert på data hentet fra registreringer i Cristin. Derfor er indikatoren som sammenligner vitenskapelige publikasjoner med internasjonale institusjoner utelatt (s. 165 i søknaden), og istedenfor har HINN valgt å sammenligne sine resultater med norske universitet med liknende profil, noe som faggruppen mener er hensiktsmessig.

HINNs ambisjon i søknaden er altså på den ene siden å dokumentere hvordan fagmiljøene presterer på internasjonalt anerkjente mål for kvalitet gjennom kvalitative beskrivelser og kvantitative indikatorer. På den andre siden sammenlignes fagmiljøene ved HINN med fagmiljøer ved andre universiteter i Norge som har relevante kvalitetssikrede kvantitative data, og derfor nevnes programmene ved OsloMet, NTNU, UiT og USN som særlig relevante for sammenligning. Indikatorene for dokumentasjon av høy internasjonal kvalitet i forskning og utdanning er gjengitt i tabell 80 i søknaden.

Forskning av høy internasjonal kvalitet kjennetegnes av forskningsmiljøer med kompetente/fremtredende forskere som arbeider for en god forskningskultur preget av samarbeid og risikotaking. Slike miljøer er i seg selv kvalitetsdrivende og tiltrekker seg både doktorgradsstudenter og internasjonalt etablerte forskere. Samarbeid og kontakter med/i internasjonale nettverk er en forutsetning. Høy internasjonal kvalitet demonstreres blant annet ved antall kvalifiserte søkere; rekruttering, gjennomstrømming, antall doktorgradsstudenter, antall avhandlinger og vitenskapelige publikasjoner, sitater,

invitasjoner og ekstern finansiering. Faggruppen har derfor valgt å legge vekt på følgende indikatorer for høy kvalitet på doktorgradsområdet i utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid:

- Organisering og kvalitetssikring av utdanning
- Rekruttering, opptak og gjennomstrømning
- Opptaksgrunnlag og søkertall
- Uteksaminerte (avsluttede) ph.d.-kandidater
- Relevans for virksomheters verdiskaping (regional og nasjonal betydning)
- Tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse (andel førstestillingskompetanse) og relevant kompetanseprofil i forhold til de faglige aktivitetene i PROFF og programmets internasjonale status
- Vitenskapelig publisering (publiseringspoeng per UFF-årsverk; nivå 2-publisering per UFF-årsverk; publisering i samarbeid med internasjonal forfatter)
- Ekstern finansiering, forskning
- Eksterne evalueringer
- Finansiering av stipendiater.

Faggruppen anser indikatorene som relevante og utdypet dem nedenfor i vurderingen av kvaliteten i utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid. Indikatorene «Opptaksgrunnlag og søkertall», «Uteksaminerte (avsluttede) ph.d.-kandidater», «Relevans for virksomheters verdiskaping (regional og nasjonal betydning)» er også kommentert og vurdert i avsnitt 1.

Vurdering av kvalitet i utdanning

HINN arbeider med organisering og kvalitetssikring av ph.d.-programmet med utgangspunkt i høgskolens kvalitetssystem. Det gjennomføres jevnlig emneevalueringer, samtidig som det er etablert et studiekvalitetsutvalg, som innebærer at det utarbeides årlige kvalitetsrapporter. I ph.d.-programmene evalueres studentenes progresjon og kvalitet i løpet av stipendiatperioden. Gjennom opplæringsdelen og deltakelse i forskergrupper skolerer ph.d.-stipendiatene i teori, vitenskapsteori og metode, samt forskningsetikk. Eksempelvis følger stipendiatene obligatoriske kurs som tematiserer ulike vitenskapsteoretiske perspektiver, metodologiske tilnærminger og forskningsmetoder generelt, og lærerprofesjonen og lærerutdanningsforskning spesielt.

Det er også verdt å nevne at nye veiledere blir systematisk skolert gjennom opplæringstiltak. Her spiller forskergruppene en aktiv rolle ettersom forskere og veiledere inkluderer stipendiatene i den nasjonale og internasjonale kunnskapsutviklingen. Slik blir stipendiatene en del av et faglig og kritisk miljø der de sammen med forskerne utvikler vitenskapelige teorier og metoder i samsvar med god forskningsetikk.

Organiseringen av programmet og dets bidrag til kvalitetsarbeidet fremgår med andre ord av søknaden, men det kan nevnes at faggruppen gjerne skulle sett ytterligere problematiseringer av hvordan seminarvirksomhet og doktorgradsstudentenes plass i forskningsgrupper bidrar til utvikling av deres kritiske tilnærming og vitenskapelige ståsted.

Evalueringen av emnene i opplæringsdelen fastsettes av ph.d.-utvalget. Framdriften i avhandlingsarbeidet rapporteres hvert halvår. Halvårsrapportene danner grunnlag for den årlige kvalitetsrapporten som behandles i ph.d.-utvalget og oversendes dekan og FoU-

utvalget til godkjenning. Kvalitetsarbeidet av avhandlingen foregår gjennom midtveisevaluering og sluttevaluering (90 %) der en ekstern leser evaluerer tekstutkast.

Et annet kjennetegn på høy kvalitet på programmet, er andelen stipendiater som søker seg til programmet. PROFF rekrutterer godt fra andre universitet og høyskoler i Norge (56 %). Åtte prosent er rekruttert fra masterprogrammer i andre land, fortrinnsvis nordiske land, men programmet har også hatt én stipendiat fra Namibia og n stipendiat fra Nepal, som er tatt opp i forbindelse med et Norad-finansiert Norhed-prosjekt. Selv om de fleste ph.d.-studentene har en mastergrad fra Norge, har det pr. 1. august 2022 vært 19 stipendiater med utdanningsbakgrunn fra andre land (Sverige, Danmark, Finland, Russland, Ukraina, Tyskland, Brasil, Polen, Nederland, Irland, Storbritannia, Namibia, Nepal, Sør-Afrika, Serbia, Nepal, Jordan og USA).

Det er gode søkertall til de utlyste stipendiatstillingene. I 2019, 2020, 2021 og 2022 ble det utlyst henholdsvis 11, ni, tre og 11 ledige stipendiatstillinger, og det var 172 (2019), 105 (2020), 53 (2021) og 95 (2022) søkere. Det fremgår ikke i søknaden om det er konkurranse for å komme inn i programmet. Rekrutteringsprosessen vitner likevel om høy kvalitet, ettersom høyt kvalifiserte søkere kalles inn til intervju av ph.d.-utvalget, som videresender innstillingen til dekan for opptak til programmet.

Når det gjelder finansiering av stipendiatstillingene, er flertallet finansiert av HINN (62%), 14% er knyttet til eksternt finansierte forskningsprosjekter (Norges forskningsråd), og 24% er finansiert fra andre eksterne kilder som f.eks. andre høyskoler, Kompetansefondet Hedmark eller Sparebankstiftelsen.

Valg av indikatorer for dokumentasjon av internasjonal kvalitet er tidligere begrunnet med utgangspunkt i NOKUTs veiledning, og vurdert som både relevant og tilstrekkelig. Faggruppen har likevel bedt HINN om supplerende informasjon i form av tidligere evalueringer, med henblikk på å kunne vurdere karakteren og standarden av ph.d.-utdanningen. De tilsendte bedømmelsene av ph.d.-avhandlinger spenner fra avhandlinger som er nyskapende og et verdifullt tilskudd til forsknings- og utdanningsfeltet, til avhandlinger som er godkjent etter en runde med revidering, og avhandlinger som ikke er godkjent for disputas. Bedømmelseskomiteene er bredt, og ofte internasjonalt, sammensatt, for å sikre et høyt faglig og internasjonalt blikk på avhandlingene.

Indikatorerne som organisering og kvalitetssikring av programmet, rekruttering, opptak og gjennomstrømming viser at PROFF rekrutterer godt og tilbyr et doktorgradsprogram av høy internasjonal kvalitet til de stipendiatene som er tatt opp.

Vurdering av kvalitet i forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid

En stabil forskning og forskerutdanning kjennetegnes blant annet av en kjernegruppe forskere med høy kompetanse. I PROFF bidrar 23 av fakultetets fast ansatte professorer, syv professor II/emeritus og 22 av førsteamanuensene direkte inn i undervisning, veiledning, forskning eller en kombinasjon av disse. PROFF har utviklet fagmiljøer som er sammensatt av både seniorforskere, nye forskere og stipendiater, og legger slik grunnlaget for stabil forskning.

Fagmiljøet ved PROFF oppfyller kravet om ansatte med førstestillingskompetanse hvorav minst 50 prosent med professorkompetanse (jf. figur 16 i søknaden). For hele HINN har det vært en økning i førstestillingsandelen av UFF-årsverk (undervisning, forskning og formidling) fra 59 prosent i 2018 til 65 prosent i 2022. Høgskolen har satset systematisk på

å øke førstekompetanse og faglig toppkompetanse ved å innføre en rekke tiltak, eksempelvis bredt sammensatte forskergrupper på tvers av stillingskategoriene. I årsplanen for 2023 er det lagt inn et mål om 72 prosent førstekompetanse blant faglig ansatte som skal finansieres gjennom avsetninger i langtidsplanen 2023-2025. Frikjøp og ulike støtteordninger for medarbeidere i førstekvalifiseringsløp skal blant annet dekkes av midlene.

Fagmiljøets størrelse og ansatte med førstestillingskompetanse vurderes som god. I tillegg bidrar en omfattende satsing på professor II-stillinger (vanligvis med 20 prosent omfang og 4 års varighet for litt over halvparten) til det høye nivået av faglig kompetanse i fagmiljøet.

Fagmiljøet deltar aktivt i nasjonalt og internasjonalt samarbeid og nettverk som fremstår som relevant, både som fagmiljø, som institusjon og på individuell basis. Miljøet har også dokumentert deltakelse i internasjonale forskernettverk. For eksempel *European Early Childhood Education Research Association (EECERA)*, *NOCIES Nordic Comparative and International Education Society*, *The International Society for the Sociology of Music Education (ISSME)* og *European Educational Research Association (EERA)*. Det er også dokumentert at fagmiljøet har god kompetanse med høy relevans for forskningsbasert utdanning, forskning og veiledning på BA-, MA- og PhD-nivå.

Publiseringsskåren er noe lavere enn for universitetene HINN sammenligner seg med i søknaden, men utviklingen over tid er positiv. Forskere som har publisert, er som forventet professorer, som også viser høy aktivitet gjennom internasjonale faglige oppgaver og samarbeid. I tillegg vil faggruppen påpeke at publikasjonslisten viser en meget god bredde av forfattere fra fem av syv lærerutdanningsfag (norsk, musikk, engelsk, pedagogikk og RLE). Faggruppen nevner et lite utvalg for å vise bredden på tema og typer publikasjoner:

Ellefsen, L.W. (2022). Genre and "Genring" in music education. *Action, Criticism, and Theory for Music Education*, 21(1), 56–79.

Kulbrandstad, L.I. (2022). *Lesing i utvikling. Teoretiske og didaktiske perspektiver*. 3. utgave. Fagbokforlaget.

Munden, J., & Meissner, C. (2022). Professional Textbooks in English Didactics: Authors' Perspectives. In M. Dypedahl (Ed.), *Moving English Language Teaching Forward* (pp. 219-247). Cappelen Damm Akademisk.

Somby, H. M. & Olsen, T. A. (2022). Inclusion as indigenisation? Sámi perspectives in teacher education. *International Journal of Inclusive Education*.

Publikasjonene er en sterk indikator for at fagmiljøet driver aktivt utdanningsforskning og har dokumentert vitenskapelig publisering i den offentlige databasen Cristin. Dessuten har HINN en omfattende aktivitet innen kunstnerisk utviklingsarbeid som ikke registreres i form av publikasjonspoeng.

For HINN generelt gjelder at nivået for publiseringspoeng per UFF-årsverk er stabilt. En kan merke seg at forfatterandelen for publisering på nivå 2 har økt og ligger over snittet i sektoren. Det er også en positiv trend at andelen artikler med internasjonalt samforfatterskap har økt fra 34 prosent til 43 prosent i perioden 2017 til 2021. Videre har HINN en positiv utvikling knyttet til EU-finansiering, og flere søknader til Forskningsrådet har gitt positivt utslag i form av større tildelinger i 2021.

NIFUs kartlegging av fagmiljøer som tilbyr korte profesjonsutdanninger viser at HINNs fagmiljø innen lærerutdanningsfag var det mest forskningsaktive miljøet målt i antall publikasjoner. Dette gjenspeiles også i tabell 95 i søknaden. Tabell 96 i søknaden viser at HINN ligger høyest av alle institusjoner og miljøer den sammenlignes med. Med hensyn til andel internasjonalt samforfatterskap (tabell 98) ligger HINN med 17 prosent på nivå med OsloMet (hhv 10 prosent og 17 prosent) og USN (17 prosent).

Forskergrupper innenfor og knyttet til PROFF har fått tilslag på søknader om eksterne forskningsmidler. Av prosjektene nevnt i søknaden fremgår det at et tverrfaglig fokus på flerkulturelle og flerspråklige forskningsspørsmål står sentralt i PROFF. Prosjektene har sitt utspring i lærerutdanningsfagene musikk, norsk, kristendom, religion, livssyn og etikk, pedagogikk, samfunnsfag og naturfag. Prosjektene bidrar til å styrke både nasjonale og internasjonale samarbeid og er derfor en god indikator på høy internasjonal kvalitet.

Ifølge figur 43 i søknaden har finansieringen fordelt seg slik: 62 prosent intern finansiering (HINN), 14 prosent finansiering gjennom NFR-finansierte prosjekter og 24 prosent finansiert gjennom «annet eksternt». NFR-prosjekter er for eksempel prosjekter om bærekraft som tema i lærerutdanningen, forskning på rasisme i lærerutdanningen og om digital kommunikasjon i det flerkulturelle samfunnet.

Forskergruppene har fått gode tilbakemeldinger i Forskningsrådets evaluering av norsk humanistisk forskning (HUMEVAL). *Kulturorientert musikkpedagogikk* er den av HINNs forskergrupper (sammen med SePU) som får best omtale og verdsettes til dels som verdensledende, men nordisk litteratur og litteraturdidaktikk trekkes også spesielt frem i evalueringen. De gode evalueringene er en sikker indikator på høy kvalitet i programmet.

Et annet kjennetegn på stabil forskning av høy internasjonal kvalitet er tilslag på store forskningsprosjekter. PROFFs fagmiljø er involvert som koordinator, partner eller leder av store forskningsprosjekter.

Eksempelvis leder PROFFs fagmiljø for tiden to forskningsråds-prosjekter fra programmet *FRIPRO Banebrytende forskning*:

The social dynamics of musical upbringing and schooling in the Norwegian welfare state, 2018-2022 (10 mill)

Digital interaction and multilingualism at work and in school: The case of Lithuanians in rural Eastern Norway, 2020-2024 (7,7 mill, Unge Forskertilenter)

Fagmiljøets høye kompetanse kommer også til uttrykk ved å bli oppnevnt som medlemmer i bedømmelseskomiteer, både i inn- og utland. PROFFs ansatte bidrar som hoved- og biveiledere ved andre universitet, eller som gjesteforskere.

HINN har gjennomført en strategisk satsing på forskergrupper innen fagmiljøene, som er delt i syv temaer. Satsingen på tematiske forskergrupper har åpenbart bidratt til viktig rekruttering av stipendiater og utvikling av både nasjonale og internasjonale nettverk, men også til suksess med ekstern finansiering (hovedsakelig NFR) innen PROFF.

Ansatte i fagene musikk og norsk bidrar sterkt i nasjonale og internasjonale akademiske sammenhenger. I forhold til størrelsen på forskningsgruppene, er det innenfor disse gruppene det finnes flest professorer. Samlet sett viser det imidlertid at fagmiljøet som helhet har kompetanse av høy internasjonal kvalitet, da en stor andel av de ansatte i kjernegruppen rapporterer om et betydelig antall oppdrag som hovedveiledere, keynote-speakere og medlemmer av bedømmelseskomiteer, både nasjonalt og internasjonalt.

PROFF rapporterer fem postdoktorprosjekter i perioden. Dette er et tilfredsstillende nivå, men faggruppen ønsker å fremheve viktigheten av å fortsette å investere i postdoktorstillinger – eventuelt ved å omprioritere midler når professor II-stillingene utløper. Dette for å utnytte høy kompetanse, utvikle forskningsledelse og sikre sterk forskningsbasert utdanning med både regional og nasjonal relevans.

Vurdering av kvalitet i faglig utviklingsarbeid

PROFFs faglige utviklingsarbeid, som blant annet kan sies å være knyttet til deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk, samt vitenskapelige publikasjoner på høyt nivå, er omtalt tidligere i denne rapporten og skal ikke gjentas her. I stedet for ønsker faggruppen å løfte fram profesjonsaspektet i utdanningen, som også har stor betydning for kvalitet i faglig utviklingsarbeid.

PROFF gjennomfører utdanningsvitenskapelig utdanning og forskning med en tydelig praksisnær profil, som også utgjør en del av høyskolens strategi og langtidsplan. Praksis brukes til å ta opp vitenskapelige og didaktiske problemstillinger, men også som et fagfelt (faget) hvor teoretiske problemstillinger kan bearbeides i en praktisk situasjon. På denne måten bidrar de faglige utviklingsarbeidene til utforskning og gjensidig utvikling av praktiske ferdigheter, faglig kompetanse og forskning hos lærerstudenter.

Gjennom forskning på læringsstrategier og evaluering, samt spesialkompetanse innen spesialpedagogikk og språklig mangfold, legges forholdene til rette for at fremtidige lærere kan variere og utvikle seg i takt med samfunnets endringer. Et konkret eksempel på hvordan dette samarbeidet med arbeidslivet er organisert, er gjennom de fysiske og digitale mastertorgene nevnt ovenfor. Samspillet mellom forskning, utvikling og utdanning synes å stå sentralt for høgskolen. Forskernes aktive deltakelse i internasjonale nettverk er også en sentral del av praksisnær forskning og utviklingsarbeid.

Praksisnær forskning og faglig utviklingsarbeid inneholder imidlertid noen problematiske sider. Faggruppen savner en kritisk problematisering av blant annet hvordan profesjonen styrer kunnskapsutviklingen og hvordan kravet til relevans kan forenes med internasjonal kvalitetssikring.

Faggruppen vurderer på bakgrunn av dette at kvaliteten på faglig utviklingsarbeid er god.

Faggruppens anbefalinger til hovedkomiteen

Faggruppen vurderer at PROFF oppfyller kravene om doktorgradsrådets regionale og nasjonale betydning i samsvar med studiekvalitetsforskriften §§ 3-7 (3) og har en stabil forskerutdanning i samsvar med § 3-7 (5)

- Som vist i rapportens første avsnitt, der vi undersøkte doktorgradsrådets betydning og stabile forskerutdanning, vurderer vi at doktorgradsrådet har stor regional og nasjonal betydning gjennom utdanningens profil og organisering, og gjennom deltakelse i nasjonale nettverk.
- Doktorgradsrådet har relevans for flere samarbeidprosjekter i regionen, og ferdig utdannede kandidater ansettes ofte i regionen i relevante stillinger.
- Fagmiljøets formalkompetanse, opptak og gjennomstrømming viser at forskerutdanningen er stabil, blant annet fordi doktorgradsprogrammet er tydelig knyttet til studieprogrammene på bachelor- og masterutdanningene som dekker institusjonens profil. Ph.d.-programmet har hatt stabil og tilfredsstillende gjennomstrømming over tid. PROFF tilfredsstiller kravet om femten disputaser over en treårsperiode i perioden 2020 til 2022.

Faggruppen vurderer at doktorgradsprogrammet oppfyller kravet om høy internasjonal kvalitet, jf. studiekvalitetsforskriften § 3-7 (2). Kravet er både kvantitativt og kvalitativt dokumentert.

- PROFF oppfyller de formelle kravene til antall ansatte og kompetanse. Vi mener at PROFF har en god sammensetning av junior- og seniorforskere. Inkludert en investering i professor II stillinger med flere internasjonale professorer som vanligvis bidrar til miljøet i en 20% - stilling i 4 år.
- Vurderingen av høy internasjonal kvalitet i utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid baserer seg på f.eks. antall publikasjoner på nivå 2, deltakelse i internasjonale nettverk og store forskningsprosjekter.
 - Sammenligner seg nasjonalt, noe vi mener er relevant selv om det kunne vært mulig å gjøre en internasjonal bibliometri.
 - Vedlagte publikasjonslister viser til gode publiseringsmønstre. Publikasjonslistene viser til vitenskapelige og/eller populærvitenskapelige artikler, bøker, studentlitteratur osv. Tekstene omhandler teoretisk, filosofisk danning, didaktikk, så vel som tekster for studenter (studentlitteratur). Det er en bred spredning av forskere som publiserer – ikke bare noen få, og samforfatterskap er ikke ubetydelig. Det er en god miks av både internasjonale og nasjonale publikasjoner.
 - Finansiering og evalueringer: vår gjennomgang er også positiv med hensyn til finansiering og evalueringer. PROFF har fått tildelt flere store eksternt finansierte prosjekter. I nasjonale evalueringer får forskergrupper og flere av fagmiljøene gode vurderinger.
- Kvalitative aspekter ved doktorgradsprogrammet kan dog ikke utelukkende måles med tall. Gjennom beskrivende tekst fremgår det at strategisk arbeid med rekruttering, organisasjon, forskningsutvikling og kontinuerlig kvalitetsarbeid bidrar til å styrke miljøene.

- Organiseringen i forskergrupper bidrar positivt til ph.d.-utdanningen. Dette skaper et faglig og kritisk miljø der stipendiatene får møte aktive forskere som anvender og utvikler vitenskapelige teorier og metoder i samsvar med god forskningsetikk.
- PROFF har systematisert sine interne opplæringstiltak for nye veiledere og det er muligheter for karriereutviklingsstillinger for å opprettholde høy kvalitet i forsknings- og forskningsforbindelser. Dette er også viktig for kunnskapsoverføring og generasjonsskifter.
- Internasjonalt og nasjonalt samarbeid synes å være aktivt. Både på fagnivå og på individnivå.
 - Forskere/veiledere deltar aktivt i den nasjonale og internasjonale kunnskapsutviklingen som igjen bidrar til at stipendiater blir en del av aktuell internasjonal forskning.
 - Aktiv deltakelse i flere nettverk – som deltakelse i og arrangering av konferanser, men samarbeid gjenspeiles også i publikasjoner, oppgaver i eksamenskomiteer, keynotes, opponertoppdrag.

I sin helhet fremstår PROFF som en stabil forskerutdanning som bidrar til høy standard i doktorgradsområdet med regional, nasjonal og internasjonal betydning.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)